

จุลนิติ

www.senate.go.th

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ กันยายน-ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ISSN 1686-3720

"ครบรอบ ๗ ปี รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ.๒๕๕๐"

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ
เรื่อง "๗ปี รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนกับการปฏิรูปการเมือง"
โดย อาจารย์แก้วสรร อติโพธิ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร

สืบค้นศึกษาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทยออสเตรเลีย
กับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

การอภิปรายเรื่อง "กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
: ปัญหาและทางออก"

สำนักกฎหมาย สำนักงานแปลอิเล็กทรอนิกส์

Legislative Institutional Repository of Thailand

จุลนิติ

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ กันยายน - ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

คณะผู้จัดทำวารสารจุลนิติ

ที่ปรึกษา

นายนันท ผาสุข

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

กองบรรณาธิการ

นางภาณุมาศ วราหะไพฑูรย์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

นางสาวศรีฐา ดาราคร

นิติกร ๔

นางสุรางค์รัตน์ บุญสรรค์

นิติกร ๓

นายเกรียงศักดิ์ แจ้งสว่าง

นิติกร ๓

นายบรรหาร กำลา

นิติกร ๓

นางสาวสุทธิมาตร จันทร์แดง

นิติกร ๓

นางสาวสุวิมล เจียมวงศ์แพทย์

นิติกร ๓

นายเจษฎา นาคะรัมย์

นิติกร ๓

นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน

นิติกร ๓

บันทึกข้อมูล-พิสูจน์อักษร

นางรัชดา ศักดิ์จักรชัย

เจ้าพนักงานธุรการ ๖

นางสาวจุฬารัตน์ วงษ์น้อย

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

นายสรารัฐ รักเมือง

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

สถานติดต่อ

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เลขที่ ๔๔๔ อาคารสุขประพฤติ ชั้นที่ ๑๓ ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ

กรุงเทพมหานคร ๑๐๘๐๐

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๓๐๔

จัดพิมพ์โดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑

ออกแบบปกโดย

กลุ่มงานบรรณาธิการสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีการพิมพ์

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓

นางสาวชุมพูนุช ลาภเกิด (ช่างศิลป์)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เลขที่ ๔ ถนนอุทองโน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

“บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารจุลนิติ

เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และกองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย”

LIRT

วารสารจุลนิติ

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ISSN 1686-3720

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๔๙๙ อาคารสุขประพฤติ ชั้นที่ ๑๓
ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ
กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๔
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๔

พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวน ๖๐๐ เล่ม
กันยายน ๒๕๕๗

พิมพ์ที่ : กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๔ ถนนอุทองใน เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บรรณธิการแถลง

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗ ปี ของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนที่มีหลักการสำคัญในการปฏิรูปการเมืองของประเทศไทย และเพื่อให้กระบวนการปฏิรูปการเมืองที่ก้าวเข้าสู่ปีที่ ๘ แห่งรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ ดำเนินไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว กองบรรณาธิการวารสาร “จุลนิติ” จึงได้จัดทำ **บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ เรื่อง “๗ ปี รัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชนกับการปฏิรูปการเมือง” โดยอาจารย์แก้วสรร อติโพธิ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร** เพื่อเผยแพร่ทัศน-และมุมมองที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสังคมการเมืองไทยในปัจจุบันว่าได้รับการสนองตอบถูกต้องตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้วหรือไม่เพียงใด

วารสาร “จุลนิติ” ฉบับนี้ยังได้ติดตามความเคลื่อนไหวสำคัญที่เกี่ยวข้อกับหน่วยงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา ได้แก่ สนุปรการอภิปรายเรื่อง “กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน : ปัญหาและทางออก” จัดโดยคณะรัฐศาสตร์ มุฉนนิติปรัชญาโทนักบริหารรัฐกิจ, โครงการ *EPA* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นการอภิปรายเพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๗/๒๕๔๗ กรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภา ในการมีมติเฝ้าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่าคำวินิจฉัยจะส่งผลไปในทิศทางใด และแนวทางแก้ไขวิกฤตการณ์ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะมีทางออกอย่างไร

นอกจากนี้ วารสาร “จุลนิติ” ยังประกอบด้วย เนื้อหาสาระอันเป็นบทความทางวิชาการ ด้านกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่องานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภาอีกมากมาย อาทิ การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการนิติบัญญัติจากการสรุปคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการสรุปสาระสำคัญของกฎหมายใหม่ที่ที่น่าสนใจ เว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมาย และเกร็ดสาระน่ารู้ทางวิชาการด้านกฎหมายอีกหลายเรื่องราว

กองบรรณาธิการใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ในการจัดทำวารสาร “จุลนิติ” ดังดีตลอดมา หากท่านมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือติชมประการใด ทางกองบรรณาธิการได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากท่านผู้อ่าน ไม่ว่าจะป็นในด้านรูปแบบหรือเนื้อหา รวมทั้งข้อบกพร่องที่หากยังมี ทางกองบรรณาธิการยินดีขอรับข้อเสนอแนะไว้ ด้วยความขอบคุณยิ่ง โดยขอความกรุณาจากท่านได้โปรดกรอกแบบสอบถามและส่งคืนมาขงกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย หรือทางโทรสาร หมายเลข ๐๒-๔๓๑-๙๒๔๔ ดัง ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงให้วารสาร “จุลนิติ” มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป และใคร่ขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย.

กองบรรณาธิการ

กันยายน ๒๕๔๗

LIRT

สารบัญ

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ

เรื่อง "๗ ปี รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนกับการปฏิรูปการเมือง"

โดย อาจารย์แก้วสรร อติโพธิ สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร..... ๑

สรุปมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติบัญญัติ..... ๙

สรุปสัมมนาทางวิชาการ

- การอภิปราย เรื่อง "กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน : ปัญหาและทางออก"
โดย รศ.ดร. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ คณบดีคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผศ.ดร. วรเจตน์ ภาคีรัตน์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายบุญเลิศ ช่างใหญ่ บรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์มติชน,
อดีต ส.ส.ร. ๑๙

บทความทางวิชาการ

- สนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทยออสเตรเลีย
กับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนาพานิช..... ๒๗
- กระบวนการตรากฎหมายในฝ่ายบริหาร
โดย นางภาณุมาศ วราหะไพฑูรย์..... ๓๓
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง
โดย นางสาวศรัศรินทร์ บุญสรรค์..... ๓๙
- การค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายกับการเปิดเผยรายงานการประชุมของรัฐสภา
(ตอนที่ ๑)
โดย นางสาวศรีษฐา ดาราคร..... ๔๕
- ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
กับแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
โดย นายบรรหาร กำลา..... ๕๕
- หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (Non-Discrimination)
โดย นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน..... ๖๑

LIART

การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการนิติบัญญัติ

สรุปคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

- คำวินิจฉัยที่ ๕๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ๖๗
เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)
- คำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ๗๑
เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีการใช้อำนาจหน้าที่
ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
และวุฒิสภา ในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

แนะนำกฎหมายใหม่และกฎหมายที่น่าสนใจ

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗ ๗๕
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
พ.ศ. ๒๕๕๗ ๗๙
- ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๗ ๘๑
- กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการโอนข้าราชการซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ หรือการโอน
พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจ
พ.ศ. ๒๕๕๗ ๘๒

การพัฒนากฎหมาย (Legal Development)..... ๘๓

- (๒) กฎหมายกับสังคม : การศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ

เกร็ดกฎหมายน่ารู้

- โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน..... ๘๙
- นาโอมิ แคมป์เบลล์ กับความผิดฐานหมิ่นประมาท..... ๙๓

แนะนำเว็บไซต์..... ๙๗

ความเคลื่อนไหวในบทบาทและภารกิจของสถาบันทางการเมืองและกรอบความคิดเห็นเบื้องต้นอันเป็นที่มาของรัฐธรรมนุญเหล่านี้ได้ผ่านการทดสอบ และเฝ้าติดตามของสาธารณชนมาโดยตลอดในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดสภาวะความขัดแย้งทางความคิด หรือเมื่อถึงยามต้องการหาทางออกให้แก่ปัญหาของสังคมพลเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองบ้านเมืองโดยรัฐธรรมนุญ หรือที่นักวิชาการเรียกขานว่า **“ลัทธิรัฐธรรมนุญนิยม”** (Constitutionalism)

ปัญหาสำคัญที่ไม่เพียงแต่ผู้ที่มีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองจะต้องหันกลับมาช่วยกันพิจารณาทบทวนเท่านั้น หากแต่ภาคประชาชนตั้งแต่ระดับรากหญ้า ชนชั้นกลาง จนถึงกลุ่มทุนทั้งหลายจะต้องร่วมกันเหลียวมองและแสดงเจตจำนงร่วมกันอีกครั้ง คือ **ปัญหาที่ว่าบริบทของสังคมไทยได้รับการสนองตอบต้องตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของรัฐธรรมนุญหรือไม่ เพียงใด** ทั้งนี้ เพราะหลายต่อหลายครั้งสังคมไทยได้ปรากฏภาพของราษฎรที่เดือดร้อนต้องอาศัยถนนหน้าทำเนียบรัฐบาลแทนบ้านเพื่อต่อรองกับ **“ตัวแทน”** ของตน ภาพของนักการเมืองที่ **“เล่น”** การเมืองเพื่อการเมือง ภาพขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนุญที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ แต่กลับเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงภาวะความล้มเหลวในมุมมองของพี่น้องประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ซึ่งสภาพปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ Yash Ghai นักวิชาการด้านกฎหมายของกลุ่มประเทศโลกที่สาม ได้เคยกล่าวไว้ว่า **“นับเป็นความผิดพลาดในการมองรัฐธรรมนุญในฐานะเป็นกรอบ หรือกติกาที่เป็นกลางในการแข่งขันทางการเมือง และการปกครอง หากแท้จริงเราสมควรพิจารณาว่ารัฐธรรมนุญว่าเป็นเสมือนอาวุธชิ้นหนึ่งในการต่อสู้ทางการเมือง”**

กาลก้าวล่วงผ่านมา ๗ ปี และเข้าสู่ปีที่ ๘ ของตัวหนังสือในกระดาดขบหนึ่ที่มนุษย์ถือเป็นเจตจำนงร่วมกันของสังคมและยินยอมที่จะอยู่ภายใต้อำนาจดังกล่าว ปฏิเสธไม่ได้ว่าความเป็นพลวัตของสังคมเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมทุกสังคม กฎหมายก็เช่นเดียวกัน เป็นวัฒนธรรมของหลักนิติรัฐที่ไหลผ่านกาลเวลาดลอดไป.....

กองบรรณาธิการ

LIRT

บทสัมภาษณ์

เรื่อง "๗ ปีรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนกับการปฏิรูปการเมือง"

อาจารย์แก้วสรร อติโพธิ

สมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร (อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญฯ)

ณ อาคารรัฐสภา ๒ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗

สัมภาษณ์โดย กองบรรณาธิการวารสาร "จุดนิติ"

จุดนิติ : ในฐานะที่อาจารย์เป็นนักวิชาการด้านกฎหมายมหาชน และเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นนักกฎหมายที่มีบทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมที่สำคัญผู้หนึ่ง อยากทราบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยภายหลังรัฐธรรมนูญฯ ฉบับปี ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับครับ.

อาจารย์แก้วสรรฯ : สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการเขียนกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมโดยมิได้เริ่มจากความคิดที่ว่าสังคมจะพัฒนาอย่างไรแล้วไปเขียนรัฐธรรมนูญเพื่อจะกำกับการพัฒนา นั้น แต่เรากลับนำสิ่งที่เราคิดว่าฉลาดที่สุด เป็นอุดมคติที่สุด เป็นโลกที่ดู perfect ที่สุด ไปเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๆ ที่สภาพสังคมของเรายังไปไม่ถึงจุดนั้น นี่คือช่องว่างสำคัญที่สุดของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ **เมื่อเป็นเช่นนี้สังคมก็ได้เปลี่ยนแปลงอะไร มีแต่รัฐธรรมนูญเท่านั้นที่ถูกเปลี่ยน**

จุดนิติ : ในส่วนของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ได้วางกลไกในลักษณะต่าง ๆ ไว้นั้นในทัศนะของอาจารย์มองว่าสัมฤทธิ์ผล หรือเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพียงใดครับ.

อาจารย์แก้วสรรฯ : สิ่งนี้เป็นปัญหาในเชิงสังคมวิทยากฎหมาย ซึ่งบางที่สังคมก็ถูกเปลี่ยนโดยกฎหมาย บางที่กฎหมายก็ถูกสังคมเปลี่ยน แล้วแต่ใครจะเป็นตัวตนก่อนกัน **ในกรณีของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มันเป็นการข่มขืนบังคับสังคมให้เป็นไปอย่างที่รัฐธรรมนูญคิด เมื่อเกิดคำถามว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ คำตอบของผมคือไม่สำเร็จ** ทุกวันนี้คุณก็น่าจะเห็นได้แล้วว่าในตัวรัฐธรรมนูญที่คิดไว้ก็ถูกเปลี่ยนไปหลายจุดทีเดียว

บทสัมภาษณ์

อย่างในเรื่องของ “กกด.” (คณะกรรมการการเลือกตั้ง)

บอกตรง ๆ ตอนที่ร่างรัฐธรรมนูญก็พูดถึงเรื่องที่จะทำอะไรที่จะให้คะแนนเลือกตั้งที่ประกาศออกมาตรงกับบัตรที่ลงคะแนนจริง ไม่มีกรณีบัตรผี บัตรเวียนเทียน ส่วนถ้ามีบัตรจริงแล้วคะแนนมาจากการซื้อเสียงหรือเปล่านั้นมองกันว่าอย่าไปยุ่ง คำว่าการเลือกตั้งต้องสุจริตและยุติธรรมคือการจัดการเลือกตั้ง เราไม่ต้องการให้นายอำเภอหรือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นคนจัดการเลือกตั้งเหมือนในอดีตที่ผ่านมา แต่ปรากฏว่าพอออกมาแล้วทั้งกฎหมายเลือกตั้ง กระแสสังคม และ กกด. ชุดแรกก็ลากคำว่า “**สุจริตและเที่ยงธรรม**” เลยไปถึงการซื้อเสียงด้วย เหตุเพราะสังคมนี้มันมีอุปนิสัยแบบอุปถัมภ์พึ่งพา อยากได้เทพเจ้าก็หวังว่า กกด. กับหีบบัตรเลือกตั้งจะมีความศักดิ์สิทธิ์และกันคนชั่วออกไปได้ ระบบ กกด. ก็กลายเป็นระบบเปาปุ้นจิ้นที่จะเข้าไปตรวจตราดูว่าใครซื้อเสียงหรือไม่ จนทำให้การเลือกตั้งทุกระดับชะงักกันไปหมดจนทุกวันนี้ **เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่รัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม** เมื่อเราต้องการระบบการตรวจสอบ เราไม่ต้องการระบบเปาปุ้นจิ้น และเป็นการตรวจสอบตามกฎเกณฑ์ แต่เอาเข้าจริงก็กลับกลายเป็นเราหวังให้เทพเจ้ามาดลบันดาลทุกสิ่งทุกอย่าง

หรือในกรณีของ “ปปช.” (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ที่ต้องการใช้กับนักการเมืองระดับสูงหรือข้าราชการผู้ใหญ่ และไม่ต้องการให้กลายเป็น center ใหญ่เหมือนยักษ์มีตะบอง แต่เมื่อปรากฏว่าพอมาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกันในภายหลังกลับเอางานทุจริตของข้าราชการทั้งหมดไม่ว่าจะ

ชั้นเด็กชั้นน้อยหรือตัวเล็กตัวใหญ่มาสุ่มใส่หมด และเดิมที่เราต้องการให้ ปปช. เป็นผู้กล่าวโทษต่ออัยการ แต่กลับกลายเป็นเอาตำรวจไปขึ้นอยู่กับ ปปช. เกิดเป็นตำรวจมีหน้าที่ไล่จับทุจริต หรือตำรวจ ปปช. ขึ้นมา ทั้งที่ความจริงแล้วไม่สมเหตุผลเลย หนึ่งคือ เป็นการสิ้นเปลืองเพราะตำรวจต้องดูแลหลาย ๆ อย่าง ไม่ใช่ไปสูมอยู่เฉพาะเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน สองคือ ที่แะไปกว่านั้นพอมีปัญหาทุจริต ปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีก็บอกให้รอ ปปช. ว่าอย่างไรก่อน สิ่งนี้ไม่ถูกต้อง เพราะอำนาจหน้าที่ที่จะดูแลรับผิดชอบเบื้องต้นที่สุดในการทุจริตคือ ผู้บังคับบัญชา ไม่ใช่ ปปช. ประเด็นก็คือ ด้งานของ ปปช. overload มาก และกลายเป็นระบบที่องค์กรอื่นไม่ต้องรับผิดชอบ ก็เป็นสิ่งที่ผิดเพี้ยนประการหนึ่ง เพราะ ปปช. มีไว้เสริม มิได้มีไว้เป็นหลัก ในเมื่อระบบการตรวจสอบถูกสร้างให้กลายเป็นตัวหลักหรือเปาปุ้นจิ้นก็เสร็จกันเท่านั้น การทุจริตหรือไม่ทุจริต ให้เงิน ให้ของหรือเปล่า ควรจะ

เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือตำรวจ
ในส่วนของปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้ากองที่จะเป็นคนตรวจสอบ
การทุจริตของลูกน้องเป็นหลัก ระบบปัจจุบันกลับโยนให้ ปปช. บอกว่า
แล้วแต่ ปปช. อันนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ในส่วนของ “ศาลรัฐธรรมนูญ” ก็จะได้เห็นว่ามือการเดียวกัน
ที่เรา design ให้มีอำนาจจำกัดเฉพาะเรื่องที่มีลักษณะเป็น
ความขัดแย้งกันระหว่างองค์กร หรือมิได้เป็นเรื่องที่ทะเลาะกัน
แต่เป็นเรื่องที่สำคัญ เช่น เรื่องกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
หรือเรื่องที่สถานะภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
เพราะโดยปกติสมาชิกเขาไม่มาชี้กันว่าใครหมดสมาชิกภาพ จนบัดนี้
กลับกลายเป็นว่าใครคิดอะไรไม่ออกเมื่อมีปัญหากฎหมาย
รัฐธรรมนูญก็วิ่งไปหาศาลรัฐธรรมนูญ เป็นสิ่งที่ผิดและเป็นระบบ
การตรวจสอบที่ over เกินไป

ที่เห็นว่าไม่เป็นการฝืนความจริง และพอจะเป็นที่พึ่งของ
ประชาชนได้บ้างก็คือ “ศาลปกครอง” เพราะเป็นองค์กรที่มีกรอบและ
กฎเกณฑ์ชัดเจนทำให้ระบบสามารถขับเคลื่อนไปได้ นับว่าเป็น
ผลงานที่ดี ส่วน “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” (OMBUDSMAN)
ก็คงไม่สามารถจะทำงานอะไรได้ เพราะจะเป็นองค์กรที่เข้มแข็งได้
ต้องขึ้นอยู่กับสภา เพราะฉะนั้นสภาต้องเป็นสภาที่เข้มแข็งก่อน ถ้าระบบ
รัฐสภาอ่อนแอ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ก็อ่อนแอไปด้วย

ดังนั้น โดยมุมมองแล้วในระบบที่เรียกว่า “การตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ” ผมขอยืนยันว่า over เกินไปและกั้มเหลว

จุดนิติ : ในประเด็นเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ อาจารย์มีความคิดเห็น
อย่างไรบ้างครับ.

อาจารย์แก้วสรรฯ : ผมคิดว่าควรจะเลิกฝืนกันเสียที และไม่ต้องมาประกวดรัฐธรรมนูญกัน
เหมือนประกวดเรียงความ อะไรที่ใช้ไปแล้วไม่ว่าจะเรื่องอะไรที่เห็นว่า
ไม่เข้าท่าจริง ๆ หรือทำท่าว่าจะไปไม่ไหวก็ต้องแก้ไข ต้องเรียนรู้แล้วก็แก้
และแก้ก็ควรจะแก้ไขเฉพาะประเด็นหรือหลักการที่เห็นเป็นปัญหา
และมีคนเห็นพ้องต้องกัน จะแก้ไปที่ละเรื่องก็ได้ เช่น เรื่อง กกต.
มีปัญหาใหม่ หากมีก็แก้ตรงจุดนี้ โดยใช้วิธีแก้เป็นเรื่อง ๆ ไป อย่าไป
ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ ทุกวันนี้ทุกคนเหมือนกับว่าจะต้องมีการ

**ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ ตรงนี้มิใช่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม
เขาเรียกว่า “ร่างรัฐธรรมนูญใหม่” ซึ่งอันนี้ผมไม่เห็นด้วย
จะกลายเป็นการหลับตาฝันอีกครั้งหนึ่ง**

จุดนิติ : ในส่วนของกลไกการให้ความคุ้มครองและการสร้างหลักประกันในด้าน
สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของภาคประชาชน ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในทางปฏิบัติแล้วอาจารย์
เห็นว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ครับ.

อาจารย์แก้วสรรฯ : ขอดอกเป็นเบื้องต้นเลยว่า **สอบตก** บางครั้งเขียนเป็นแนวนโยบายไว้
ให้มีพระราชบัญญัติประชานิยม แต่ตอนนั้นก็กลับมีได้ออกกฎหมาย
อะไรเลย **อย่าพูดว่าประชาชนไม่มีความรู้ รัฐต่างหากที่จะต้อง
เปิดช่องให้กับเขาเหล่านั้น** ดังเช่น กฎหมายเหมืองแร่ (พ.ร.บ. แร่)
ที่ผมมีโอกาสเข้าไปร่วมทำการพิจารณา ผมตั้งหลักไว้เลยว่า
ผู้ขอประทานบัตรจะต้องวางเงินให้ไว้ก่อนหนึ่ง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
หรือชาวบ้านจะต้องมีบริษัทหรือที่ปรึกษา หรือบริษัทที่ปรึกษาที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญ และเมื่อเขาเลือกบริษัทที่ปรึกษาที่อยู่ใน list ที่เรา
รับรองแล้วก็มาช่วยทำการวิเคราะห์วิจัยค่าขอประทานบัตร วิเคราะห์ EIA
เมื่อทำงานเสร็จก็ให้เบิกเงินก้อนนี้ไป **เพราะฉะนั้น การมีส่วนร่วมของ
ภาคประชาชน คุณจะให้ประชาชนไปมีความรู้เรื่องเหมืองแร่
ได้อย่างไร เราต้องเร่งสร้างระบบให้เขามีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย
เมื่อประชาชนในพื้นที่เขาขาดความรู้ก็ต้องตั้งกองทุนให้ความรู้
อย่างไรในเรื่อง FTA (ข้อตกลงว่าด้วยเขตการค้าเสรี) นี้ เห็นได้ชัดเจนเลย
อย่างพวกสินค้าเกษตรประเภทโคเนื้อ โคนมเหล่านี้มีโอกาสเข้าไปวิเคราะห์
วิจารณ์ หรือเสนออะไรกันหรือเปล่า สิ่งเหล่านี้ต้องมีเพื่อให้พิจารณา
กันอย่างรอบคอบ**

จุดนิติ : สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการอยากให้อาจารย์ฝากข้อเสนอแนะหรือ
ข้อคิดเห็นสำหรับนักกฎหมาย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงงานนิติบัญญัติ
ทุกฝ่าย ในการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศต่อไปครับ.

อาจารย์แก้วสรรฯ : กฎหมายในกระดานนั้นอาจไม่เป็นจริงในท้องถนน **แต่ถ้านักกฎหมาย
มีความเคารพในตัวเอง ถ้าที่จะใช้วิชาความรู้และความเป็น
นักกฎหมายสร้างบ้านสร้างเมือง ก็อาจจะทำให้กฎหมายในกระดาน
มีความหมายขึ้นมาบ้างก็ได้ กฎหมายอาจจะเป็นจริงในท้องถนน
หรือไม่ มิได้อยู่ในกระดานเพียงอย่างเดียว หากแต่อยู่ที่การใช้**

เพราะฉะนั้นนักกฎหมายจะต้องรู้จักเอากฎหมายมาใช้ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของชาวบ้านด้วย สิทธิใหม่ ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มีหลายตัวที่ยังไม่ถูกนำมาใช้เลย เช่น เรื่องการบุกรุกที่สาธารณะ หากศาลากลางจังหวัดกับอำเภอไม่ยอมทำหน้าที่ รัฐธรรมนูญก็บอกว่า สิ่งแวดล้อมนั้นเป็นสิทธิของราษฎร แต่เจ้าหน้าที่ละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ ย่อมสามารถฟ้องศาลเพื่อให้สั่งเจ้าหน้าที่ทำตามหน้าที่ได้ กฎหมายตัวนี้ สำคัญมากที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ยังมีได้มีการนำมาใช้ หรือกรณี โรงงานปล่อยน้ำเสีย หากศาลากลางจังหวัดไม่ทำหน้าที่ก็สามารถฟ้อง จังหวัดให้ทำตามหน้าที่ได้ ตรงจุดนี้รัฐธรรมนูญก็ให้อำนาจไว้แล้ว **หากเรา ใช้บังคับกฎหมายเหล่านี้อย่างจริงจังคุณเจริญ วัตอักษร อาจจะไม่ต้อง ตายก็ได้** กฎหมายในกระดาษก็มีอยู่แล้วเหลือแต่นักกฎหมายเท่านั้น ที่จะต้องลุกขึ้นยืน หากมีการฟ้องร้องกันบ่อยเข้า สิทธิเหล่านี้ก็จะ เป็นจริงขึ้นมาก็เป็นได้

จุดนิติ

: ขอขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ให้สัมภาษณ์กับทางกองบรรณาธิการวารสาร **"จุดนิติ"** ในครั้งนี้ครับ.

LIART

“ แม้ระบบประชาธิปไตย จะมีข้อตำหนิได้ก็จริง
แต่ก็ไม่มีใครพิสูจน์ได้ว่าการปกครองระบอบอื่นดีกว่า
ผู้แทนราษฎรอาจจะมีทั้งดีและทั้งเลว
ทั้งสามารถและไม่สามารถ
แต่ก็ในการปกครองระบอบอื่น...
แวดล้อมไปด้วยคณะรัฐบาลที่สามารถทุกคนหรือ? หากไม่เลย
แม้เพียงสองสามคนเท่านั้น ก็ยังมีเรื่องเสื่อมเสียบ่อย ๆ
ล้มเหลวอะไรกับระบบประชาธิปไตย
ซึ่งมีผู้ร่วมใช้อำนาจในการปกครองมากมายจะไม่มีข้อเสีย
เพราะเมื่อมีคนมากก็ย่อมมีทั้งคนดีและคนชั่วปะปนกันอยู่
ซึ่งเป็นวิสัยธรรมดาของมนุษย์
ดังนั้นเมื่อมีอะไรที่เสื่อมเสียเกิดขึ้นเพราะระบบประชาธิปไตย
เช่นผู้แทนราษฎรรับสินบน หรือทำการฉ้อโกงเป็นต้น
ก็อย่าเพิ่งด่วนติว่าระบบประชาธิปไตยไม่ดี
เพราะนั่นเป็นเพียงคนเดียวน หรือคนส่วนน้อยไม่ดีเท่านั้น
ไม่ใช่เพราะระบบประชาธิปไตยไม่ดีทั้งระบบ ”

ไพโรจน์ ชัยนาม
อดีตเลขาธิการพรรคสุภาพ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สรุปมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวเนื่องกับงานด้านนิติบัญญัติ

โดย นายเจษฎา นาคระวีณะ
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมีสาระสำคัญ คือ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมาย ว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนด เพิ่มเติมให้กำหนดในกฎกระทรวง

๒. เขตพื้นที่ที่จัดสรรเป็นนิคมอุตสาหกรรมต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๗ เดิมให้กำหนดในกฎกระทรวง

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญ กษาปณ์ที่ระลิก ๗๐ ปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้เครื่องวิทยุ คมนาคมบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับ อนุญาต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่..) พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยที่ร่างกฎกระทรวงดังกล่าว มีสาระสำคัญ คือ เป็นการแก้ไขการกำหนดแบบคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน (ท.ด. ๑) และสำหรับที่ดินที่ยังไม่มีโฉนดที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น (ท.ด. ๑ ก) เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว และคล่องตัวในการให้บริการ ด้านการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๕๑๔ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่าง
พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔
พ.ศ.

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๐
(พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมี
สาระสำคัญ คือ ร่างกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นการ
กำหนดแบบใบกำกับสินค้าและกำหนดระยะเวลาให้มี
ความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการลดภาระการยื่น
ใบกำกับสินค้าต่อกรมการขนส่งทางบก รวมทั้งเป็น
การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขนส่ง

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘

คณะรัฐมนตรีรับทราบการบรรจุร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอ

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยที่
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการ
คงหลักการตามร่างที่คณะรัฐมนตรีรับหลักการ คือ
กำหนดให้มีชื่อยกเว้นกรณีผู้ใดทำผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรมเพื่อส่งออกก็ไม่ต้องขออนุญาต โดยได้
เปลี่ยนจากการขึ้นทะเบียนเป็นระบบการแจ้งก่อนทำ
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม นั้น

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซาก
ดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมี
สาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนแหล่งซาก
ดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์
๒. กำหนดมิให้ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำ
บรรพ์ออกนอกราชอาณาจักร
๓. กำหนดให้มีเขตสำหรับการดำเนินการ
สำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์
หรือซากดึกดำบรรพ์

๔. กำหนดให้มีศูนย์ศึกษาวิจัยซากดึกดำ
บรรพ์ สถานที่จัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ หรือ
พิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา

๕. กำหนดให้มีกองทุนบริหารจัดการซาก
ดึกดำบรรพ์

๖. กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่มี
อำนาจเข้าไปในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ เพื่อตรวจดู
และยึดหรืออายัดซากดึกดำบรรพ์

๗. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น
เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๘. กำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน
ร่างพระราชบัญญัตินี้

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สนามบิน แม่สอดเป็นสนามบินศุลกากร พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำ ชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส เป็นทางน้ำ ชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุง บทบัญญัติเรื่องอำนาจการดำเนินกิจการของ กองทุน)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยร่าง
พระราชบัญญัติดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. **บทนิยาม** ได้เพิ่มบทนิยาม
“นิติบุคคล” หมายถึง นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตาม
กฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้
สอดคล้องกับกรณี กบข. อาจมอบหมายให้
นิติบุคคลอื่นจัดการเงินกองทุนทั้งในประเทศและ
ในต่างประเทศ

๒. **การมอบหมายให้จัดการเงินกองทุน**
กำหนดให้ กบข. สามารถมอบหมายให้สถาบัน
การเงินหรือนิติบุคคลอื่นจัดการเงินของกองทุนทั้งใน
ประเทศและในต่างประเทศ ตามที่ กบข. เสนอ และได้
แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนและ
คณะกรรมการจัดการกองทุนเพื่อให้สอดคล้องกับ
การหาประโยชน์ของกองทุนดังกล่าว

๓. **การส่งเงินสะสมเข้ากองทุน** แก้ไข
หลักการเรื่องการให้สมาชิกส่งเงินสะสมเข้ากองทุนได้
ตามความสามารถ โดยต้องไม่ต่ำกว่าอัตราเงินสะสม
ขั้นต่ำ และไม่เกินกว่าอัตราเงินสะสมขั้นสูงตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง เป็น ให้ส่งเงินสะสมเข้า
กองทุนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของเงินเดือน ซึ่งเป็น
อัตราเดียวกับที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยกองทุน
สำรองเลี้ยงชีพ เพื่อไม่ให้สมาชิกส่งเงินสะสมได้
ไม่จำกัด เนื่องจากเงินสะสมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้
หากไม่กำหนดอัตราขั้นสูงไว้ก็จะทำให้กระทบต่อการ
จัดเก็บภาษีของรัฐ และเป็นช่องทางหลีกเลี่ยงภาษี
สำหรับรายได้ที่เกิดจากแหล่งรายได้อื่น และได้
กำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเงินสะสมของส่วน
ราชการกรณีสมาชิกไม่มีสิทธิรับเงินเดือน หรือได้รับ
แต่ไม่เต็มจำนวน ให้ส่งเงินสมทบตามอัตราส่วนแห่ง
เงินเดือนที่สมาชิกได้รับ

๔. **แผนการลงทุน** กำหนดให้การนำเงิน
ของกองทุนไปลงทุนจะต้องลงทุนในหลักทรัพย์ที่
มั่นคงสูงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ เพื่อไม่ให้กองทุนมี
ความเสี่ยงมากเกินไป แต่กองทุนอาจจัดทำแผนการ
ลงทุนสำหรับเงินในส่วนของเงินสะสม เงินสมทบ และ
ดอกผล เพื่อให้สมาชิกเลือกลงทุนได้โดยแต่ละแผนฯ
กองทุนอาจกำหนดให้ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มั่นคงสูง
แตกต่างจากอัตราที่กำหนดไว้ได้ และสมาชิกต้อง
ยอมรับความเสี่ยงและดอกผลที่ได้รับตามแผนการ
ลงทุนที่เลือกไว้

๕. **การบริหารเงินของผู้ซึ่งยังไม่ขอรับ
เงินคืน** กำหนดหลักเกณฑ์การรับเงินคืนกรณีผู้มีสิทธิ
ได้รับเงินคืนแต่ยังไม่ขอรับเงินคืนหรือทยอยรับเงิน
คืน เพื่อให้กองทุนสามารถบริหารเงินของกองทุน
ต่อไปได้ กรณีนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒)
มีข้อสังเกตว่า หากผู้มีสิทธิได้รับเงินคืนมายื่น

คำขอรับเงินคืน จำนวนเงินที่ผู้นั้นจะได้รับ ได้แก่ จำนวนเงินที่ตนมีสิทธิได้รับเมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพ โดยไม่รวมผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นภายหลัง

๖. รัฐมนตรีรักษาการ ได้ตัดบทบัญญัติที่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการ ตามกฎหมาย และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงออก เนื่องจากมีกำหนดไว้แล้วในพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๒๕๒๖

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสหกรณ์รวม ๑๒ ฉบับ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติคั้นและคั่ว น้ำ พ.ศ. ๒๕๐๕ จำนวน ๙ ฉบับ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินที่ข้าราชการและสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้รับจากการลาออกจากราชการตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ เป็นการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ ที่ข้าราชการและสมาชิก กบช. ได้รับเมื่อลาออกจากราชการตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้นำเงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายน้ำบาดาลตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ นำส่งเข้ากองทุนพัฒนาน้ำบาดาลในอัตราร้อยละห้าสิบของเงินดังกล่าว

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. แล้วมีมติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. รวม ๓ ฉบับ

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำประมาณการใช้จ่ายงบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ แล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป

LIERT

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นและการพิจารณาคำร้องขอ ใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนให้มีการบริจาคเงินเข้ากองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมีสาระสำคัญเพื่อเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับการบริจาคให้แก่กองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ ที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการฯ ดังนี้

๑. บุคคลธรรมดา ให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป หลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนเท่าจำนวนเงินที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคลักษณะอื่นแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนดังกล่าวนี้

๒. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นไป เป็นจำนวนเงินหรือมูลค่าของทรัพย์สินเท่าที่บริจาค แต่เมื่อรวมกับรายการการกุศล

สาธารณะต้องไม่เกินร้อยละ ๒ ของกำไรสุทธิก่อนหักรายการการกุศลสาธารณะ

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดโดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เรื่อง ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ..) (น้ำมันแก๊สโซฮอล์ที่มีเอทานอลผสมอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยมีสาระสำคัญคือ แก๊สโซฮอล์ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๖๔) ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยให้ปรับส่วนผสมของเอทานอลในน้ำมันแก๊สโซฮอล์จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙ และให้เสียภาษีในอัตรารวมปริมาณลิตรละ ๓.๓๑๖๕ บาท เท่าเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ส่งเสริมแก๊สโซฮอล์

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยมีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงในราชการบริหาร ส่วนกลางราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหาร ส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเงินของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฯ เป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเงินของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้สามารถนำเงินของกองทุนไปลงทุนในต่างประเทศได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินกองทุน และให้คณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการลงทุน เพื่อให้กองทุนลงทุนได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุง

หลักเกณฑ์ในเรื่องการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเดิมให้กระทำในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เท่านั้น โดยให้คณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนได้ เพื่อให้กองทุนสามารถทำการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์นานาชาติด้านพันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพในประเทศไทย พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ มีดังนี้

๑. กำหนดคำนิยาม “ธรรมนุญ” และ “ศูนย์”
๒. กำหนดให้ยอมรับนับถือว่าศูนย์เป็นนิติบุคคลและถือว่ามีภูมิสำเนาในประเทศไทย โดยกำหนดให้ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่ได้ระบุไว้ในธรรมนุญเท่าที่รัฐบาลไทยได้ยอมรับบทความความตกลงนั้นหรือความตกลงที่อาจมีขึ้นระหว่างรัฐบาลไทยกับศูนย์ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทยหรือเข้ามาในประเทศไทย เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับศูนย์
๓. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเหรียญเฉลิมพระเกียรติและเหรียญที่ระลึก พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีเหรียญเฉลิมพระเกียรติหรือเหรียญที่ระลึกเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ที่เห็นสมควร เพื่อประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามร่างมาตรา ๔ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการเหรียญเฉลิมพระเกียรติและเหรียญที่ระลึกประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการพระราชวัง ราชเลขาธิการ และอธิบดีกรมศิลปากรเป็นกรรมการ โดยให้อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกรมธนารักษ์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓. กำหนดการประดับเหรียญเฉลิมพระเกียรติหรือเหรียญที่ระลึกให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากไม่ประดับอย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะประดับโดยใช้ห้อยคอ หรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๔. กำหนดให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ รวม ๒ ฉบับ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ ซึ่งร่างพระราชกฤษฎีกาทั้ง ๒ ฉบับ เป็นการกำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานฯ ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และคนต่างด้าวที่ได้รับการกำหนดสถานะให้เป็นคนเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สามารถทำงานในอาชีพกรรมกรได้

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยมีสาระสำคัญคือ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๖

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “อาคาร” และขยายขอบวัตถุประสงค์ของธนาคารเพิ่มขึ้น รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนในราชอาณาจักรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการธนาคารและคณะกรรมการบริหารคุณสมบัติของผู้จัดการ วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการอื่นที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการ และการพ้นจากตำแหน่งของผู้จัดการ

๓. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของธนาคารเพื่อให้ธนาคารมีความคล่องตัวในการดำเนินการ

๔. แก้ไขเพิ่มเติมการจัดหาเงินทุนของ
ธนาคารโดยกำหนดให้ธนาคารอาจจะออกและขาย
ตราสารอื่นใดได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก

คณะรัฐมนตรี และกำหนดเพิ่มให้กระทรวงการคลัง
ค้ำประกันเงินกู้ของธนาคารได้

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง
กำหนดท้องที่ห้ามตั้งหรือขยายโรงงานการฟอก
ย้อมสี หรือแต่งสำเร็จด้ายหรือสิ่งทอ และพิมพ์
สิ่งทอ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ออก
ตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ (การ
ปรับปรุงการประกันภัยสำหรับผู้โดยสารเรือ)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีการแสดงบัตร
ประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ
ตุรกีจและรถยนต์บริการทัศนาจร พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีชีวภาพ
แห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยที่
ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ยกเลิกเครื่องหมายแสดงการมี
ประกันภัยรถภาคบังคับ รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่
เกี่ยวเนื่องกับเครื่องหมายดังกล่าว

๒. แก้ไขให้เจ้าของรถต้องเก็บสำเนาภาพถ่าย
กรมธรรม์ประกันภัยไว้ที่รถ และผู้ขับขี่จะต้องแสดง

สำเนาภาพถ่ายดังกล่าว เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขอ
ตรวจสอบแทนการติดเครื่องหมายไว้ที่รถ

๓. กำหนดโทษกรณีเจ้าของรถไม่เก็บสำเนา
ภาพถ่ายกรมธรรม์ประกันภัยไว้ที่รถ และกรณีผู้ขับขี่
ที่ไม่สามารถแสดงสำเนาภาพถ่ายกรมธรรม์
ประกันภัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

๔. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการปลอม
แปลงเครื่องหมายการใช้เครื่องหมายปลอมไม่ทำให้
บุคคลผู้กระทำความผิดอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด เป็นต้น

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหา
ประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความใน
ประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การยกเว้นภาษีกรณีการโอน
กรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่สถาบันอุดมศึกษา
เอกชน)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยที่
ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษี
เงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์
สำหรับ

๑. การโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้รับ
ใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตั้งแต่
วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

๒. การบริจาคก่อสร้างหาริมทรัพย์ให้แก่
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ตั้งแต่วันที่
๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ออกตามความในคำสั่งของคณะปฏิรูปการ
ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม

พ.ศ. ๒๕๑๙ (การตั้งโรงงานทำ ประกอบ
ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนลักษณะอาวุธ)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่าง
กฎกระทรวง

เรื่อง ร่างกฎกระทรวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต
พ.ศ. ๒๕๒๗ ว่าด้วยสินค้าที่ผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมจะขอลดหย่อนภาษีได้ (แก้ไขปัญหา
ในการบริหารจัดการเก็บภาษีเครื่องดื่มเข้าช้อน)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้สินค้าประเภท
"เครื่องดื่ม" เป็นสินค้าที่ผู้ประกอบการ
จะขอลดหย่อนภาษีได้ เพื่อแก้ปัญหาการจัดเก็บภาษี
เข้าช้อน โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้น
ค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติโรงงาน
พ.ศ. ๒๕๓๕ แก่โรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่
๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ โดยที่
ร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวมีสาระสำคัญ คือ
ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทุกประเภทที่เรียกเก็บ
ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่ปี
พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้แก่ผู้ประกอบการ
กิจการโรงงานซึ่งโรงงานตั้งอยู่ในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

เรื่อง ร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การนำ
เครื่องเล่นเกมเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างประกาศ
กระทรวงพาณิชย์

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุและการ
ประเมินราคาทรัพย์สิน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนครศรีธรรมราชแทน
ตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่าง
พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
จังหวัดนครศรีธรรมราชแทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ.
และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจ
พิจารณาเป็นเรื่องด่วน แล้วดำเนินการต่อไปได้
ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการดำเนินการ
เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่ง
ที่ว่าง ในวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรม
ประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ

LIRT

รูปปกคิดประดิษฐ์โดย

Legislative Institutional Repository of Thailand

สรุปลั้มนหาทางวิชาการ

โดย นายบรรหาร กำลา
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

สรุปการอภิปราย เรื่อง

“ กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน : ปัญหาและทางออก ”

สืบเนื่องจากประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ กรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา จำนวน ๓ คน และการที่วุฒิสภามีมติเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ๑ คน จากจำนวน ๓ คน ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอมานั้น ขอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่าการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภานั้น เป็นการใช้อำนาจประกอบด้วยระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) และมาตรา ๓๑ ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว ได้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในประเด็นเรื่องเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสถานะของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่าต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ ดังนั้น คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้จัดอภิปรายขึ้นเพื่อให้ผู้อภิปรายได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว โดยการอภิปราย

การอภิปรายเรื่อง “กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน : ปัญหาและทางออก” จัดโดยคณะรัฐศาสตร์ มูลนิธิปริญญาโท นักบริหารรัฐกิจ, โครงการ EPA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับหนังสือพิมพ์มติชน เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง ร. ๑๐๓ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ โดยมีผู้อภิปราย ๑) รศ.ดร. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒) ผศ.ดร. วรเจตน์ ภา คี รัตน์ (อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๓) นายบุญเลิศ ช่างใหญ่ (บรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์มติชน, อดีต ส.ส.ร.) ดำเนินการอภิปรายโดยผศ.ดร. เมธาวุฒิ พิธีพรวิฑูร (อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

นั้น ผู้ดำเนินการอภิปรายได้กำหนดประเด็น เพื่อให้ผู้ร่วมอภิปรายได้แสดงความคิดเห็นไว้ รวม ๔ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของ ประธานรัฐสภาไว้พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่
๒. เห็นด้วยกับ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่วินิจฉัยว่ากระบวนการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่
๓. หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้ว คุณหญิงจรรยาบรรณ สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อไปได้หรือไม่
๔. ทางออกสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ควรจะเป็นอย่างไร

ผู้ดำเนินการอภิปราย : ประเด็นที่หนึ่ง ที่อยากให้ผู้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น คือ เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวนี้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของประธานรัฐสภาไว้พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่ ?

ผศ.ดร.วรเจตน์ : เบื้องต้นขอตอบ เพียงสั้น ๆ ก่อนว่ากรณีดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรรับไว้พิจารณาตั้งแต่แรกแล้วเพราะศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่มีเขตอำนาจจำกัดเฉพาะ กรณีที่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ นั้น ต้องเป็นกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างองค์กร มิใช่เป็นกรณีที่สมาชิกเสียง

ข้างน้อยสงสัยว่าการวินิจฉัยโดยสมาชิกเสียงข้างมากไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมีเช่นนั้นแล้วเสียงข้างมากที่วินิจฉัยก็จะเป็นความหมาย และหากศาลรัฐธรรมนูญยังรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเช่นนี้ต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญก็จะสามารถเข้ามาวินิจฉัย บริหาร และจัดการภาครัฐได้โดยอาศัยการทำคำพิพากษา ซึ่งจะเป็นการทำลายศุลกาภขององค์กรตามรัฐธรรมนูญด้วยกัน

รศ.ดร.นครินทร์ : ปัญหาเรื่องนี้ มีประเด็นว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งถ้าดูบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ แล้วศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรที่จะรับคำร้องขอตั้งกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้แล้ว ก็จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

นายบุญเลิศ : ส่วนตัวมีความเห็นว่าการตั้งกล่าวไม่ใช่ปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกับวุฒิสภา แต่เป็นปัญหาของสมาชิกเสียงข้างน้อยมีความสงสัยในการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภา ในการเสนอชื่อและเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีที่จะถือว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ นั้น ต้องเกิดจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ๒ องค์กร มีอำนาจหน้าที่ทับซ้อนกัน

ผู้ดำเนินการอภิปราย : ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่ากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้น ในประเด็นนี้ขอทราบความ

**คิดเห็นของผู้อภิปรายว่าเห็นด้วยกับคำวินิจฉัย
ของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่?**

ผศ.ดร.วรเจตน์ : ต้องขอเรียนเป็นการเบื้องต้นก่อนว่าบทบัญญัติในการสรรหาและการเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) และมาตรา ๓๑ **ดังนั้นส่วนตัวมีความเห็นว่ากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ขัดรัฐธรรมนูญ ส่วนจะขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ ในประเด็นนี้ยังมีปัญหาข้อถกเถียงกันเกี่ยวกับการตีความมาตรา ๓๐ เกี่ยวกับคำว่า “บัญชีรายชื่อ”** ซึ่งวุฒิสมาชิกเสียงข้างมากตอนอภิปรายเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๐ ใช้คำว่า “บัญชีรายชื่อ” เพราะฉะนั้น การเสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวน ๓ คน มายังวุฒิสภาจึงชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ แล้ว **แต่กรณีนี้ต้องถือว่าขัดกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ข้อ ๖ (๕) และมาตรา ๓๑ ซึ่งกำหนดไว้ว่า “การเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ถือตามมติคณะกรรมการโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเสียงสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการ...”** ส่วนประเด็นปัญหาต่อมาที่ว่า

เมื่อขัดกับระเบียบฯ แล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไรนั้น ประเด็นนี้ต้องพิจารณาเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก และสาเหตุของกระบวนการที่ไม่ชอบนั้น ถ้าไม่ใช่แก่นที่เป็นสาระสำคัญแล้ว บุคคลที่รับผิดชอบชั้นต่อนั้นก็ต้องถูกดำเนินการทางวินัยต่อไป

รศ.ดร.นครินทร์ : เนื่องจากเป็นนักรัฐศาสตร์จึงมองได้ว่า สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในการเมืองไทยเป็นเรื่องใหม่จริง ๆ ปฐมเหตุของเรื่องอยู่ที่ว่าระบบการเมืองของรัฐศาสตร์เดิมนั้นมีอยู่ ๒ ระบบใหญ่ คือ ระบบรัฐสภา และระบบประธานาธิบดี หลังจากนั้นก็เกิดมีระบบที่ ๓ เกิดขึ้น คือ ระบบผสม และระบบการเมืองของไทยก็ได้้นำระบบผสมมาใช้ และได้นำเอาหลักการหนึ่งมาใช้ คือ “หลักการทบทวน” เมื่อได้นำเอาหลักการทบทวนมาใช้สิ่งที่เป็นปัญหา คือ จะเอามาใช้ในสัดส่วนเท่าใดจึงจะเหมาะสม ถ้าถามว่าศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่รัฐธรรมนูญได้วางไว้หรือไม่ **ส่วนตัวมีความเห็นว่าเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้แล้วก็ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป เพราะฉะนั้นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าดูตามตรรกะตามกระบวนการที่ดำเนินมาเมื่อได้รับคำร้องไว้แล้วก็ต้องพิจารณาซึ่งเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถูกต้องแล้ว**

นายบุญเลิศ : ข้อสังเกต คือรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒ วรรค ๗ ซึ่งกำหนดไว้ว่า **“คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการเลือก และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงิน**

แผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

แต่ปรากฏว่าในพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญฯ ก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และ
วิธีการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
แต่อย่างใด เพียงแต่กำหนดให้คณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชี
รายชื่อ เพื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา เท่านั้น
(มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง) ส่วนหลักเกณฑ์และ
วิธีการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกลับให้
เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดินกำหนด (มาตรา ๓๐ วรรคสาม) ซึ่ง
ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
เพราะรัฐธรรมนูญต้องการให้องค์กร
นิติบัญญัติซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน
กล่าวคือ รัฐสภา เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และ
วิธีการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน แต่
กรณีนี้กลับให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
เป็นคนกำหนดโดยออกเป็นระเบียบเท่านั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ
มาตรา ๓๐ กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่
สรรหาและจัดทำ “บัญชีรายชื่อ” เพื่อเสนอต่อ
ประธานวุฒิสภา ซึ่งโดยความหมายคำว่า
“บัญชีรายชื่อ” จะต้องมียชื่อบุคคลมากกว่า
๑ คน แต่ปรากฏว่าในระเบียบคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินฯ กำหนดให้ส่งบุคคล
ที่ได้คะแนนสูงสุดไปให้ประธานวุฒิสภา ซึ่งใน
การรับวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตลอดทั้ง
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้นำเอา
ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินฯ
เป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัย โดยไม่สนใจ
รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญฯ ซึ่งส่วนตัวมีความเห็นว่าเป็นการ
กระทำที่ไม่ถูกต้อง

ผู้ดำเนินการอภิปราย : จากการที่
ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่าการใช้อำนาจ
หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
และวุฒิสภานั้น เป็นการใช้อำนาจหน้าที่
ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิด**ปัญหาว่า
คุณหญิงจรวรรณฯ ยังคงดำรงตำแหน่งผู้ว่า
การตรวจเงินแผ่นดินอยู่หรือไม่ ถ้ายังคงดำรง
ตำแหน่งอยู่จะทำงานต่อไปอย่างไร และหาก
ต้องพ้นจากตำแหน่งแล้ว กรณีนี้จะดำเนินงาน
ต่อไปอย่างไร**

ผศ.ดร.วรเจตน์ฯ : เรื่องนี้ต้องดู
สภาพของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งขอ
ตั้งข้อสังเกตไว้ดังนี้คือ **เมื่อใดที่ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยแล้วคำวินิจฉัยนั้นไม่ได้แก้ปัญหาใน
ระบบกฎหมายแต่กลับเกิดปัญหาตามมาให้
พึงสังเกตไว้ว่าเรื่องนั้นศาลรัฐธรรมนูญกำลัง
เดินออกนอกกรอบอำนาจ เพราะถ้าหากอยู่ใน
กรอบอำนาจแล้ว เมื่อวินิจฉัยไปจะมีตัวบท
กฎหมายมารองรับอย่างชัดเจนแล้วประเด็น
นั้นก็จบไป** เช่น กรณีของการถอดถอนบุคคล
หรือการพ้นสมาชิกภาพของบุคคล จะมีบัญญัติไว้
ชัดเจนว่าความเป็นสมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อใด
แต่ถ้าเรื่องใดที่ไม่มีกฎหมาย หรือรัฐธรรมนูญ
บัญญัติให้อำนาจไว้ พอวินิจฉัยแล้วก็จะเกิดปัญหา
ให้ต้องตีความอีก พึงสังเกตไว้ว่ากรณีเรื่องนั้น
จะเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจ
พิจารณาวินิจฉัย

ส่วนตัวมีความเห็นว่า ณ **วันนี้ต้องถือ
ว่าคุณหญิงจรวรรณฯ ยังคงดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่** เพราะยังไม่มี
การเพิกถอนพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้ง ทั้งมติของวุฒิสภาที่พิจารณาให้ความ
เห็นชอบยังไม่ถูกเพิกถอน หรือถูกกระทบ
โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แม้ศาล
รัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยว่ากระบวนการเพื่อให้

ได้มา ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้อนุญาตถึงการดำรงตำแหน่ง หรือการพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องถือว่า การดำรงตำแหน่งนั้นยังไม่ถูกกระหนาบจากคำวินิจฉัย ดังนั้น การที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แถลงต่อสื่อมวลชนว่ากรณีนี้ต้องถือว่าคุณหญิงจาร์วรรณฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อไป นับตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ซึ่งคำแถลงนี้จะถือเป็นมาตรฐานทางกฎหมายไม่ได้ และกรณีเช่นนี้ก็ไม่ได้เกิดขึ้นแล้วครั้งหนึ่งในคำวินิจฉัยที่ ๓๘/๒๕๕๕ ซึ่งประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง กรณีของ พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ประเด็นต่อมา คือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการแทน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้หรือไม่ ประเด็นนี้อธิบายได้ว่าในเมื่อตัวผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น การแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อการรักษาแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจึงไม่สามารถทำได้

รศ.ดร.นครินทร์ : ในมุมมองนักกฎหมายเห็นว่า เรื่องเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และการตีความของศาลรัฐธรรมนูญนั้น ต้องมีความชัดเจนเสมอ แต่ในมุมมองของนักรัฐศาสตร์แล้ว มีความเห็นตรงกันข้าม เพราะจากการศึกษา

ประวัติศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญของโลก ก็ปรากฏว่ายังไม่มี ความชัดเจนเลย ทั้งเรื่องเขตอำนาจศาลก็ดี การตีความก็ดี ยังเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอยู่เช่นกัน ซึ่งการตีความให้กว้างหรือให้แคบนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติของตุลาการเป็นสำคัญ ดังนั้น ในทางรัฐศาสตร์ประเด็นเรื่องเขตอำนาจศาลและการตีความเป็นเรื่องที่ย่อยความ หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

ตามคำถามของผู้ดำเนินการอภิปรายว่าปัจจุบันผลจะเป็นอย่างไรนั้น ต้องบอกว่ามี ความเห็นแย้งกับ ผศ.ดร.วรเจตน์ฯ เพราะรัฐธรรมนูญนั้น เป็นกติกาและมารยาททางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่จะมีแต่ในคำพิพากษาอย่างเดียว และรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ใช่กฎหมายอาญาที่มีโทษกำหนดไว้ ดังนั้น การที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า กระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว ก็สามารถตอบได้ว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนปัจจุบันต้องพ้นจากตำแหน่งไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อไป

นายบุญเลิศ : ในประเด็นของคุณหญิงจาร์วรรณฯ ว่ายังคงสามารถดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่หรือไม่นั้น ส่วนตัวมีความเห็นว่า คุณหญิงจาร์วรรณฯ ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป ซึ่งตามข้อเท็จจริงได้มีการแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นรักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้ง ๆ ที่ยังมีปัญหาว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนปัจจุบันพ้นจากตำแหน่งแล้วหรือไม่

ดังนั้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นขณะนี้สมควรให้มีการยื่นคำร้องโดยอาศัยองค์การ

ตามรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ในการเสนอเรื่องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยกรณีการเกิดปัญหาว่า “คุณหญิงจรรยาธรณฯ ต้องพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่ ถ้าหากต้องพ้นจากตำแหน่งจะถือว่า ต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่เวลาใด” และ ถ้าต่อไปมีกรณีที่ต้องเริ่มกระบวนการสรรหา ผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ใหม่ การที่จะให้เกิดความชอบธรรม ได้ั้น สมควรเริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ขึ้น ภายหลังจากที่ที่ประชุมวุฒิสภามีมติเลือก บุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจเงิน แผ่นดินชุดใหม่แล้วเสร็จ จากนั้นจึงให้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดใหม่นี้ ดำเนินการสรรหาและส่งรายชื่อบุคคล ผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการตรวจเงิน แผ่นดินต่อประธานวุฒิสภาต่อไป

ผู้ดำเนินการอภิปราย : อยากทราบ ความเห็นของผู้อภิปรายว่าทางออกสำหรับ ปัญหานี้ควรจะเป็นอย่างไร?

ผศ.ดร.วรเจตน์ฯ : เรื่องนี้ใน ความเห็นส่วนตัว ซึ่งพิจารณาในแง่ของอำนาจ หน้าที่แล้ว มีความเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญ ก้าวล่วงอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ในทาง กฎหมายขององค์กรที่มีอำนาจตีความไม่ใช่ ศาลองค์กรเดียว อำนาจในการตีความในการ ใช้กฎหมายกระจายไปตามองค์กรซึ่งมีหน้าที่ ในการปรับใช้บทกฎหมายบทนั้น กรณีปัญหา ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนี้ องค์กรที่มีอำนาจใน การตีความคือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และวุฒิสภาส่วนการตีความแล้วจะถูกต้องหรือไม่ สามารถตรวจสอบได้หรือไม่ และตรวจสอบ

โดยองค์กรใดนั้น ต้องแยกพิจารณาเป็นประเด็น หนึ่งต่างหาก

จากข้อเท็จจริงในขั้นตอนการประชุม ของวุฒิสภาเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้สมควร ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีประเด็นโต้แย้งกันว่าวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ ในการลงมติเลือกบุคคล ๑ คน จากบัญชีรายชื่อ จำนวน ๓ คน หรือไม่ ซึ่งการลงมติปรากฏผล การลงมติว่าเสียงข้างมากมีมติให้วุฒิสภา ทำหน้าที่เลือกบุคคล ๑ คน จากจำนวน ๓ คน ได้ ซึ่งเสียงข้างน้อยเห็นว่าไม่ถูกต้อง ส่วนตัว มีความเห็นว่าองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัย ในประเด็นนี้คือวุฒิสภา เมื่อที่ประชุมวุฒิสภา ได้มีมติแล้วประเด็นดังกล่าวต้องถือว่าจบไป แล้ว ดังนั้น การที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้อำนาจ ซึ่งไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญโดยขัดแย้ง เข้ามาตรวจสอบจึงเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญ ได้ก้าวล่วงอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ไม่มีความชัดเจนในคำวินิจฉัย เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญเองก็ตระหนักดีว่าไม่มี อำนาจที่จะวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งต้องพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อไหร่

ตามปัญหาที่เป็นอยู่ขณะนี้อยากจะ เสนอแนะเพื่อเป็นทางออกของปัญหารวม ๒ วิธี ดังนี้ แล้วแต่จะเห็นสมควรใช้หนทางใด

วิธีที่ ๑ เป็นวิธีที่รุนแรงที่สุด ซึ่งอาจทำ ให้เกิดวิกฤตในรัฐธรรมนูญได้ คือวุฒิสภา ยืนยันในมติเดิม เพราะกรณีดังกล่าวถือว่าศาล รัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจก้าวล่วงเข้ามาเพื่อ ตรวจสอบ แต่การกระทำเช่นนี้จะขัดกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ที่กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ

วิธีที่ ๒ เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรหารือกับวุฒิสภาโดยอาจจะมิมติร่วมกันว่าให้คุณหญิงจารุวรรณฯ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปพร้อม ๆ กันไปกับกระบวนการสรรหาใหม่ ซึ่งในกระบวนการสรรหาใหม่นี้ หากดำเนินการมาถึงขั้นตอนที่วุฒิสภาจะต้องลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว **วุฒิสภาควรมีมติเพิกถอนมติเดิม** ก่อนเพื่อให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนปัจจุบันพ้นจากตำแหน่งพร้อม ๆ กับการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลใหม่เข้าดำรงตำแหน่งแทน ซึ่งวิธีนี้จะทำให้เกิดปัญหาในทางกฎหมายน้อยกว่าวิธีที่ ๑

อย่างไรก็ตามทางออกทั้ง ๒ วิธีดังกล่าวเป็นเพียงทางแก้ปัญหในระยะสั้น เพราะฉะนั้น ทางออกในระยะยาวสิ่งที่จำเป็นต้องทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไข คือ เรื่องเขตอำนาจของศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ และเรื่องการส่งเรื่องไปศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยของประธานรัฐสภาในทุกกรณี เพราะจากการศึกษาและเปรียบเทียบกับกฎหมายในหลายประเทศไม่ปรากฏว่าการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยมีการส่งโดยผ่านบุคคลที่เป็นประธานขององค์กร

รศ.ดร.นครินทร์ : ส่วนตัวมีความเห็นว่าตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือว่าสิ้นสุดและยุติลงแล้ว ตามที่ ผศ.ดร.วรเจตน์ฯ ชี้แจงว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไม่มีความชัดเจนนั้น หากมองในทางรัฐศาสตร์ ต้องถือว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีความชัดเจนแล้ว เพราะความชัดเจนเช่นนี้มีอยู่ ๒ อย่าง คือ ชัดเจนในทางกฎหมายอย่างหนึ่ง กับชัดเจนในทาง

ธรรมเนียมปฏิบัติอย่างหนึ่ง มิฉะนั้นแล้วสิ่งที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติมาเกือบ ๗ ปี ก็ไม่ชอบทั้งหมด ส่วนทางออกของปัญหานั้นสามารถทำได้ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ ถือว่าเป็นกระบวนการที่ปกติที่สุด คือ **ต้องเริ่มกระบวนการสรรหาใหม่โดยเร็วที่สุด** เพราะการที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่ากระบวนการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้น ถือว่าเป็นที่สิ้นสุดแล้ว

วิธีที่ ๒ ซึ่งทางออกวิธีนี้อาจเป็นการทำลายความเป็นรัฐธรรมนูญลงได้ โดยการใช้ **“อำนาจเหนือรัฐธรรมนูญ”** ซึ่งอำนาจเหนือรัฐธรรมนูญนี้เป็นอำนาจทางการเมือง เช่น อำนาจของประชาชนโดยการชุมนุมกดดันทางการเมือง เพราะทั้งศาลรัฐธรรมนูญและวุฒิสภาต่างก็เป็นองค์กรทางการเมือง ดังนั้น ต้องทำการกดดันทางการเมือง แต่การใช้วิธีนี้คงต้องระวัง เพราะอาจทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำให้เกิดวิกฤตครั้งยิ่งใหญ่ทางการเมืองก็ได้

จากการอภิปรายครั้งนี้ สามารถสรุปความคิดเห็นโดยแยกเป็น ๒ ฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายแรกเป็นความเห็นของนักกฎหมาย และฝ่ายที่สองเป็นความเห็นของนักรัฐศาสตร์

ทั้งนี้ โดยในส่วนของนักกฎหมายมีความเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ เพราะการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภานั้น ไม่ได้ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพียงแต่เป็นการขัดกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เท่านั้น และจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต้องถือว่าคุณหญิงจารุวรรณฯ

ยังคงดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
อยู่ต่อไป

ส่วนนักรัฐศาสตร์ มีความเห็นว่า
ประเด็นเรื่องเขตอำนาจศาลและการตีความ
ของศาลรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่ขยายความ
และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ และเห็น
ด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนปัจจุบันต้องพ้น
จากตำแหน่ง

สำหรับทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้น
หลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยนั้น
ทั้งนักกฎหมายและนักรัฐศาสตร์มีความเห็นที่
สอดคล้องกันว่าต้องเริ่มกระบวนการสรรหา
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนใหม่โดยเร็วที่สุด

สนธิสัญญาทวิภาคี ก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทยออสเตรเลีย กับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนาพานิช
หัวหน้าภาควิชากฎหมายระหว่างประเทศ
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคมที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ได้ลงนามสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) กับประเทศออสเตรเลีย และกำลังเตรียมการเจรจาเพื่อตกลงทำความตกลงดังกล่าวอีกหลายประเทศ

จนนำมาซึ่งความห่วงใยในกลุ่มของวุฒิสภา ฝ่ายค้าน นักวิชาการ และกลุ่มองค์กรเอกชนว่า ความตกลงดังกล่าวจะมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ อันทำให้รัฐบาลต้องมาขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนที่จะรัฐบาลจะลงนามสนธิสัญญา FTA กับรัฐบาลออสเตรเลีย โดยมีได้ผ่านสภาเท่ากับเป็นการละเมิดรัฐธรรมนูญ

ซึ่งเวลานี้กำลังมีการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่า การกระทำของรัฐบาลเป็นการละเมิด รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง หรือไม่

ก่อนอื่นขอทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้นแก่ผู้อ่านก่อนว่าข้อเขียนนี้กล่าวถึงเฉพาะประเด็นข้อกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เท่านั้น

คงไม่ก้าวล่วงถึงนิตินโยบายหรือเรื่องเศรษฐกิจศาสตร์หรือความเหมาะสมในทางการเมืองแต่ประการใด

ประเด็นข้อกฎหมาย

ในเรื่องนี้มีสองประเด็นหลักที่ควรทำความเข้าใจก็คืออำนาจการทำสนธิสัญญาอยู่ที่ใคร และสนธิสัญญาประเภทใดบ้างที่รัฐบาลต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

อำนาจทำสนธิสัญญาอยู่ที่ใคร : รัฐบาลหรือรัฐสภา

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจประการแรกก็คือ คำว่า “ทำ” สนธิสัญญา มีความหมายแคบกว้างเพียงใด

ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๑ วางหลักอำนาจทำสนธิสัญญาตั้งแต่ขั้นตอนของการเจรจา การตกลงยืนยันความถูกต้องของสนธิสัญญา และการให้ความยินยอมในการเข้าผูกพันตามสนธิสัญญา (Consent to be bound) ว่าเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ได้แก่ ประมุขของรัฐ ประมุขของรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

บุคคลทั้งสามสามารถกระทำการที่กล่าวมาข้างต้นได้โดยมีต้องแสดง **“หนังสือมอบอำนาจเต็ม” (Full Powers)**

ส่วนบุคคลนอกเหนือไปจากบุคคลที่กล่าวมาแล้ว จำต้องมีหนังสือมอบอำนาจเต็ม

โดยสรุปแล้ว ขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำสนธิสัญญาอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร ไม่ใช่ฝ่ายนิติบัญญัติ

เมื่อศึกษารัฐธรรมนูญของต่างประเทศแล้ว จะพบว่ารัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ เช่น ประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ ก็รับรองว่าอำนาจการทำสนธิสัญญา เป็นของฝ่ายบริหาร

ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ส่วนที่ ๒ บัญญัติว่า ประธานาธิบดีมีอำนาจ ทำสนธิสัญญาโดยอาศัยคำแนะนำและความยินยอม จำนวน ๒ ใน ๓ ของวุฒิสภาที่มาประชุมก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ ประธานาธิบดีก็หันมาทำ **“ความตกลง ฝ่ายบริหาร”** (Executive agreement) แทน ซึ่ง ไม่จำเป็นต้องให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบแต่อย่างใด

สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญฉบับ ปัจจุบันรับรองว่าอำนาจการทำสนธิสัญญาเป็นของ ฝ่ายบริหาร มิใช่ของฝ่ายนิติบัญญัติ

โดยมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า **“พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ ทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และ สัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การ ระหว่างประเทศ”**

แม้มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง จะมีได้บัญญัติไว้ อย่างชัดเจนว่า ฝ่ายบริหารมีอำนาจทำสนธิสัญญาและ ดูประหนึ่งว่า พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจในการ ทำสนธิสัญญาแต่มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องอ่าน ประกอบกับมาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า **“อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็น ประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”**

ดังนั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๓ และมาตรา ๒๒๔ วรรคแรกแล้ว ก็จะเข้าใจว่า **เมื่อมาตรา ๒๒๔ วรรคแรกอยู่ในหมวดเจ็ด ของรัฐธรรมนูญซึ่ง ว่าด้วยคณะรัฐมนตรีแล้วก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่า อำนาจทำสนธิสัญญาเป็นของฝ่ายบริหาร**

เพียงแต่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า มีสนธิสัญญา บางประเภทที่มีความสำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องมาขอ ความเห็นชอบจากรัฐสภา ก่อน ซึ่งมีอยู่เพียงสาม ประเภทเท่านั้นดังจะได้อธิบายต่อไป

ซึ่งย่อมาหมายความว่า สนธิสัญญาใดที่ไม่เข้าข่าย ต้องขอความเห็นชอบแล้ว ฝ่ายรัฐบาลก็สามารถทำ สนธิสัญญาได้เอง

ซึ่งในทางปฏิบัติมีสนธิสัญญาหลาย ประเภทที่รัฐบาลได้เจรจาและตกลงทำโดยที่ **ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา** เช่น ความตกลง ยกเว้นการตรวจตราการเข้าเมืองของคนชาติภาคี คู่สัญญาหรือการที่รัฐบาลได้ทำสนธิสัญญาตามที่ กฎหมายภายในได้เปิดช่องให้ทำได้อยู่แล้ว

กรณีแบบนี้เท่ากับฝ่ายนิติบัญญัติได้ให้ **ความเห็นชอบล่วงหน้าก่อนแล้ว** อันเป็นที่รู้จักกันดี ในหมู่นักกฎหมายระหว่างประเทศว่า **Father clause หรือ Enabling legislation** ซึ่งรัฐธรรมนูญของไทย มิได้กล่าวถึงแต่อย่างใด

ตัวอย่างของ Enabling legislation ได้แก่ พ.ร.บ. ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒ พ.ร.บ. การ ประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๑ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นต้น

ดังนั้น ในอนาคตหากรัฐบาลทำสนธิสัญญา โดยอาศัยอำนาจตามที่กฎหมายภายในได้ ให้อำนาจอยู่แล้ว สนธิสัญญาประเภทนี้ก็ไม่ต้อง มาขอให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบอีก

สมควรตั้งเป็นข้อสังเกตต่อไปว่า เจ้าของ อำนาจอธิปไตยกับผู้ใช้อำนาจอธิปไตยไม่จำเป็นต้อง เป็นคนคนเดียวกันแม้รัฐธรรมนูญจะยอมรับว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของ ประชาชนก็ตาม แต่ประชาชนไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจอธิปไตยด้วย ตนเอง

นอกจากนี้แล้ว หากมีข้อโต้แย้งว่า การทำ สนธิสัญญาที่มีผลกระทบเขตแห่งอำนาจของรัฐหรือ อำนาจอธิปไตยของประชาชนแล้ว จำต้องให้รัฐสภา ให้ความเห็นชอบ หากใช้ตรรกเดียวกัน ผลก็คงแปลก ประหลาดมาก หากศาลที่พิพากษาอรรถคดียอมให้ ประชาชนมีส่วนร่วม (ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง) หรือให้ รัฐสภาให้ความเห็นชอบอีก เนื่องจากการใช้อำนาจ ตุลาการก็เป็นส่วนหนึ่งของการใช้อำนาจอธิปไตย (ของประชาชน) เหมือนกัน

แต่แท้จริงแล้ว การใช้อำนาจตุลาการเป็นของศาลแต่เพียงผู้เดียว หาได้เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือรัฐสภาแต่อย่างใดไม่

สนธิสัญญาใดบ้างที่รัฐบาลต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

ปัญหามีว่า การเจรจาและตกลงทำสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) ของรัฐบาลไทยกับประเทศออสเตรเลียนั้น เป็นสนธิสัญญาที่จำต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ (Approval) ตามมาตรา ๒๒๔ วรรค ๒ หรือไม่

ตามมาตรา ๒๒๔ วรรค ๒ ได้วางหลักว่ามีหนังสือสัญญาอยู่เพียงสามประเภทเท่านั้นที่ฝ่ายบริหารไปทำสนธิสัญญาแล้วจะต้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนที่รัฐบาลจะไปแสดงเจตนาผูกพันตามสนธิสัญญาในระดับระหว่างประเทศก็คือ

หนังสือสัญญาที่เปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศไทย

หนังสือสัญญาที่เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐ

และกรณีที่จะต้องออกกฎหมายภายในระดับพระราชบัญญัติรองรับเพื่อให้เป็นไปตามสัญญา

ปัญหาที่ต้องพิจารณาก็คือสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาประเภทใดในสามประเภทดังกล่าวมา อันจะมีผลทำให้รัฐบาลต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ ดังจะพิจารณาตามลำดับ ดังนี้

กรณีแรกนั้น เป็นกรณีของการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตหรือดินแดน (Territory) ไม่ว่าจะเป็นอาณาเขตทางบกหรือทางทะเลของประเทศไทยให้ผิดไปจากที่มีอยู่ในปัจจุบันและไม่ว่าจะมีผลทำให้ประเทศไทยมีดินแดนมากขึ้นหรือลดลงก็ตาม

สนธิสัญญาประเภทนี้จึงเกี่ยวข้องกับการได้มาหรือเสียดินแดนเป็นสำคัญ

ซึ่งเห็นได้ชัดว่าสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีไม่เกี่ยวข้องกับ “ดินแดน” เลย

กรณีที่สอง สนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลง “เขตอำนาจแห่งรัฐ” หรือไม่

ประเด็นสำคัญของเรื่องนี้อยู่ตรงความหมายของคำว่า “เขตอำนาจแห่งรัฐ” ว่ามีความหมายแคบกว้างเพียงใด

คำว่า “เขตอำนาจแห่งรัฐ” มิใช่เป็นถ้อยคำที่เกิดขึ้นเองโดยปราศจากที่มาทางประวัติศาสตร์รองรับ แต่การทำความเข้าใจถึงความหมายและวัตถุประสงค์นั้น ผู้ตีความจำต้องให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์

คำว่า “เขตอำนาจแห่งรัฐ” เพิ่งจะปรากฏในรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๘๑ วรรค ๒ ซึ่งแต่เดิมรัฐธรรมนูญใช้คำว่า “เขตอธิปไตยแห่งชาติ” ดังปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๑๘๕ วรรค ๒ อันเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับกฎหมายทะเล

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ทั้งคำว่า “เขตอธิปไตยแห่งชาติ” และ “เขตอำนาจแห่งรัฐ” มีคำว่า “เขต” ซึ่งสื่อถึงเป็น “อาณาบริเวณ” (Area, Zone) หรือ “อาณาเขต” (Boundary) ทางทะเล ที่รัฐชายฝั่งไม่มีอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) แต่มีสิทธิเพียงสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เรียกสิทธิประเภทนี้ของรัฐชายฝั่งว่า “Sovereign rights” ซึ่งแปลเป็นไทยว่า “สิทธิอธิปไตย”

นอกจากนี้แล้ว คำว่า “เขตอำนาจแห่งรัฐ” ยังหมายความรวมถึงการใช้อำนาจเหนือกิจกรรมต่าง ๆ ในอาณาบริเวณดังกล่าวด้วย เช่น การสร้างเกาะเทียม การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล เป็นต้น

ตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ อาณาบริเวณที่รัฐชายฝั่งมีเพียง “สิทธิอธิปไตย” ได้แก่ เขตต่อเนื่อง (Contiguous zone) ไหล่ทวีป (Continental shelf) และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive economic zone)

อาณาเขตทางทะเลเหล่านี้แม้จะมีใช่เป็นดินแดนของรัฐก็ตาม แต่ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งขาดในแง่ของเศรษฐกิจและความมั่นคง ดังนั้น **ผู้ร่างรัฐธรรมนูญจึงสังเกตเห็นว่า สนธิสัญญาใดที่มี “บท” (หมายถึงต้องมีข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษร) เปลี่ยนแปลงเส้นแบ่งอาณาบริเวณหรือพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อน**

ด้วยเหตุนี้ การทำความเข้าใจในถ้อยคำนี้มิใช่เรื่องง่ายเนื่องจากเป็นคำศัพท์กฎหมายและมีใช่เป็นคำศัพท์กฎหมายทั่วไป แต่เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในบริบทของกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขากฎหมายทะเล

ดังนั้น ผู้ใดก็ตามที่พยายามจะตีความถ้อยคำนี้ ฟังตระหนักไว้ในใจเสมอว่า เป็นศัพท์กฎหมายที่ใช้กันในบริบทของกฎหมายทะเลเท่านั้นมิพึงคิดหรือตีความตามใจชอบ

ดังนั้น ในเมื่อสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการแบ่งเขตหรือการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตทางทะเลตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จึงมีอาจถือว่าสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลง “เขตอำนาจแห่งรัฐ” แต่ประการใด

กรณีสุดท้ายก็คือ การทำสนธิสัญญาทวิภาคีก่อตั้งเขตการค้าเสรีเป็นกรณีที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามสัญญาหรือไม่

กรณีนี้ น่าศึกษาว่า ปัจจุบันมีกฎหมายภายในรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ตามข้อตกลง FTA ครอบคลุมมากน้อยเพียงใดหรือไม่

ในเรื่องนี้ส่วนราชการต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่ทราบดีว่า กฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จะสามารถรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศได้มากน้อยแค่ไหน

ถ้าเพียงพออยู่แล้วรัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องตรากฎหมายภายในอนุวัติการ

แต่หากกฎหมายภายในไม่เพียงพอหรือไม่มีในบางเรื่องรัฐบาลย่อมมีหน้าที่อยู่สองประการก่อนที่จะทำความตกลง FTA คือ เตรียมออกกฎหมายภายในรองรับประการหนึ่งและขอความเห็นชอบจากรัฐสภาอีกประการหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า แม้การทำความตกลง FTA จะไม่เข้าข่ายว่าเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐก็ตาม แต่ก็อาจเข้าข่ายที่จะต้องออกกฎหมายภายในอนุวัติการก็ได้ ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วผลก็เหมือนกัน คือต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบเพียงแต่เหตุผลที่อธิบายว่าทำไมต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบนั้นแตกต่างกัน

สำหรับรัฐธรรมนูญของต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องการขอความเห็นชอบจากรัฐสภานั้นบัญญัติแตกต่างกันไป เช่น รัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๕๘ มาตรา ๕๓ ได้ระบุว่ามิสนธิสัญญาบางประเภทที่ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐสภา เช่น สนธิสัญญาสันติภาพ สนธิสัญญาเกี่ยวกับการค้าพาณิชย์ สนธิสัญญาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงดินแดนของรัฐ เป็นต้น ส่วนกฎหมายพื้นฐาน (Basic Law) ของเยอรมนี ปี ค.ศ. ๑๙๔๙ ระบุว่า สนธิสัญญาใดที่เกี่ยวกับ “ความสัมพันธ์ทางการเมืองของสหพันธ์” (Political relations of the Federation) หรือ “ที่มีผลกระทบต่อกฎหมายของสหพันธ์รัฐ” จะต้องได้รับความยินยอมจากสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาที่น่าพิจารณาต่อไปคือ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การทำความตกลง FTA ดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ผลในทางกฎหมายจะเป็นอย่างไร

ปัญหานี้จะต้องแยกออกเป็นสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก เป็นการพิจารณาในกรอบของกฎหมายภายในคือ กฎหมายรัฐธรรมนูญ รัฐบาลอาจจะต้องแสดงความรับผิดชอบทางการเมือง

ประเด็นที่สอง เป็นการพิจารณาตามกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ มาตรา ๔๖ บัญญัติห้ามมิให้รัฐภาคีอ้างการแสดงเจตนาที่จะผูกพันตามสนธิสัญญาที่แสดงปรากฏออกมาซึ่งขัดต่อข้อบทของกฎหมายภายใน (เช่น รัฐธรรมนูญ) เกี่ยวกับความสามารถในการทำสนธิสัญญา มาเป็นข้ออ้างให้ความยินยอมดังกล่าวไม่สมบูรณ์ เว้นแต่การละเมิดกฎหมายภายในนั้นจะปรากฏอย่างชัดเจน

ซึ่งหมายความว่า แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะตัดสินว่า การทำความตกลงระหว่างประเทศก่อตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับออสเตรเลีย นั้นขัดกับรัฐธรรมนูญ เนื่องจากจะต้องผ่านแบบพิธี คือให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อน แต่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญก็หากระทบต่อความสมบูรณ์ของความตกลง FTA แต่อย่างใดไม่

และประเทศไทยยังต้องผูกพันปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ใน FTA อย่างเต็ม จะอ้างกฎหมายภายในคือรัฐธรรมนูญมาเป็นเหตุไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศไม่ได้ **เว้นเสียแต่ว่าประเทศไทยจะพิสูจน์ได้ว่ารัฐบาลออสเตรเลียรู้อยู่แล้วว่า การลงนาม FTA ของรัฐบาลไทยนั้น จะต้องให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนตามรัฐธรรมนูญแต่รัฐบาลออสเตรเลียก็ยังฝ่าฝืนทำ FTA กับประเทศไทย**

แต่ในทางความเป็นจริง ภาระการพิสูจน์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทำได้ยากยิ่ง

บทสรุป

การทำความตกลง FTA มิได้กำหนดพันธกรณีของรัฐภาคีไปในทางที่จะมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ **ดังนั้น เหตุผลที่อ้างว่า การทำความตกลงเขตการค้าเสรีจะมีผลเป็น**

การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐตามมาตรา ๒๒๔ วรรค ๒ จึงไม่ถูกต้อง

ส่วนจะต้องออกกฎหมายอนุวัติการหรือไม่ นั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สวนราชการต่าง ๆ จะต้องศึกษาประสานงานกันอย่างใกล้ชิดว่า ปัจจุบัน กฎหมายภายในเพียงพอหรือไม่ที่จะรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ที่อยู่ในความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี

ส่วนความวิตกว่า รัฐบาลไปเจรจาและทำสนธิสัญญาก่อตั้งเขตการค้าเสรีโดยที่ฝ่ายนิติบัญญัติมิได้มีส่วนร่วมก็ดีหรือแม้กระทั่งกรณีการส่งทหารไปประเทศอิรักเพื่อปฏิบัติการทางมนุษยธรรมก็ดี (รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเป็นประเด็นโต้เถียงในอนาคตได้ เช่น การทำสนธิสัญญาพันธมิตรทางทหาร) สมควรให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีส่วนร่วมบ้างนั้น

ในประเด็นนี้ ควรจะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดความชัดเจนลงไปโดยอาจเปิดให้มีการอภิปรายหรือรับฟังความคิดเห็นจาก ส.ส. นักวิชาการ ตัวแทนการทูต รวมทั้งองค์กรเอกชน ว่ากรณีใดบ้างที่สมควรให้ฝ่ายนิติบัญญัติเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการสัมพันธ์ระหว่างประเทศของฝ่ายบริหาร และการมีส่วนร่วมนี้ควรมีมากน้อยแค่ไหน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความคล่องตัวและการปกปิดความลับของการดำเนินงานด้านรัฐวิเทศนโยบายของรัฐบาลด้วย

มิฉะนั้นแล้ว ก็อาจมีการเรียกร้องให้ประชาชนหรือฝ่ายนิติบัญญัติให้เข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงานของฝ่ายบริหารมากจนเกินความพอดี

เช่น ต่อไปอาจเรียกร้องให้การรับรองรัฐหรือรัฐบาลต่างประเทศ หรือการแต่งตั้งทูตซีไอโอ ฯลฯ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภา ทั้ง ๆ ที่เรื่องดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร

การศึกษาปัญหาการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของฝ่ายบริหารอย่างรอบด้าน โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักกฎหมายระหว่างประเทศ น่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสม

LIPT

“เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน
ที่ต้องทุ่มเทความสามารถและจิตใจ
เข้าร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง
เพราะการเมืองเป็นเรื่องของชีวิตของทุกคน
อย่างไม่มีข้อแม้หรือหมายเหตุดี ๆ ”

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
นักฟิสิกส์คนสำคัญของโลก
และนักวิทยาศาสตร์ผู้รณรงค์เพื่อสันติภาพ
ผู้คิดค้นทฤษฎีสัมพันธภาพ
(Relativity Theory)

Legislative Institutional Repository of Thailand

กระบวนการตรากฎหมายในฝ่ายบริหาร

โดย นางภาณุมาศ วราหะไพฑูรย์
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนากฎหมาย

กระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายบริหาร มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แตกต่างจากกระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติหลายประการ โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

ผู้เขียนจึงใคร่ขอนำเสนอภาพรวมของขั้นตอนการร่างกฎหมายของฝ่ายบริหารในเบื้องต้น จากนั้นจึงนำเสนอหลักเกณฑ์ของการตรากฎหมายของฝ่ายบริหารที่เทียบเท่ากับกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งได้แก่ พระราชกำหนดและพระราชกฤษฎีกาให้รวม หรือ โอนกระทรวง ทบวง กรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๐ วรรคสอง โดยลำดับต่อไป

๑) ขั้นตอนการร่างกฎหมายของฝ่ายบริหาร

การร่างกฎหมายของฝ่ายบริหารนั้น มีขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการ ซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

(๑) ในส่วนของการริเริ่มกฎหมายนั้น ส่วนใหญ่มักมาจากหน่วยราชการเจ้าของเรื่อง นอกจากนั้น อาจมีที่มาจากฝ่ายการเมือง แต่การริเริ่มจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ยังมีน้อย และในระยะหลัง การริเริ่มกฎหมายก็มักจะมีที่มาจากแรงกดดันทางการเมืองระหว่างประเทศด้วย

(๒) ในกรณีที่การริเริ่มกฎหมายมาจากข้าราชการหรือฝ่ายการเมือง การยกร่างกฎหมายจะยกร่างขึ้นตามความเห็นของข้าราชการหรือฝ่ายการเมืองเป็นสำคัญ

(๓) หลังจากที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องได้ยกร่างกฎหมายเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว จะต้องส่งร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวให้แก่หน่วยงานระดับบังคับบัญชาขึ้นไป เช่น กระทรวง ในกรณีที่กรมเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ต้องมีการพิจารณาก่อนในฐานะที่จะเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว

(๔) เมื่อกระทรวงพิจารณาเสร็จแล้ว จะต้องดำเนินการเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับร่างกฎหมายดังกล่าวหรือไม่

(๕) เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการหรือให้ความเห็นชอบในเบื้องต้นกับหลักการของร่างกฎหมายนั้นแล้ว ร่างกฎหมายนั้นก็จะถูกส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณาต่อไป ซึ่งในบางครั้งการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีอาจเป็นเพียงการพิจารณารับหลักการในสาระสำคัญ หรือแนวทางของเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น โดยไม่มีตัวร่างกฎหมายประกอบไปด้วย แต่ได้มอบหมายให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่จะเป็นผู้ดำเนินการยกร่างกฎหมายนั้น ๆ ต่อไป

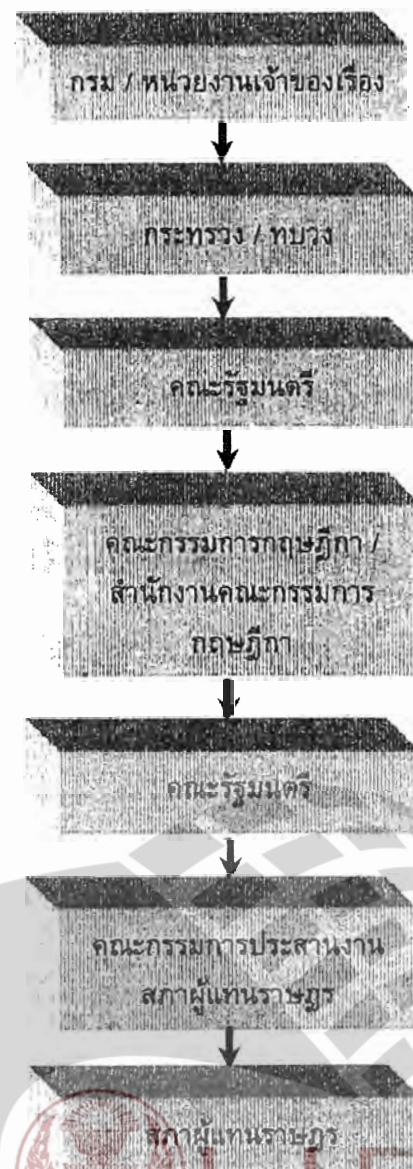
สำหรับในกรณีนี้อาจมีความจำเป็นที่
จะต้องดำเนินการเป็นเรื่องเร่งด่วน ซึ่งในกรณีเช่นนี้
กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานที่เป็นเจ้าของ
เรื่องอาจขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา โดยการส่งร่างกฎหมายที่ได้ยกร่างขึ้นแล้ว
นั้นให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรง
เพื่อขอให้ตรวจพิจารณาไปพลางก่อน โดยที่
ในขณะเดียวกันนั้นเองก็ได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าว
ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
ไปพร้อม ๆ กันก็ได้

(๖) ในขั้นตรวจพิจารณาของสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา จะแยกการดำเนินการ
ออกเป็น ๒ ส่วน คือ **การดำเนินการโดย**
คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย)
และการดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา และเมื่อการดำเนินการตรวจพิจารณาของ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ร่างกฎหมายนั้นจะถูกส่งกลับไปยังคณะรัฐมนตรี
อีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการ
ดำเนินการต่อไป ในกรณีตรวจพิจารณาของสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกานี้ หากปรากฏว่าร่าง
กฎหมายดังกล่าวยังมีข้อเท็จจริงหรือรายละเอียด
ไม่เพียงพอที่จะพิจารณาดำเนินการต่อไป สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาจะส่งร่างกฎหมายนั้นคืน
ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้มีการ
ให้ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมก็ได้

(๗) หลังจากที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่าง
กฎหมายที่ถูกส่งมาจากสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาแล้ว ก่อนที่จะส่งไปยังรัฐสภา คณะรัฐมนตรี
จะส่งร่างกฎหมายนั้นให้**คณะกรรมการประสานงาน**
สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาในรายละเอียดก่อน
และเมื่อคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาเสร็จแล้ว จึงจะส่งไปยังสภาผู้แทนราษฎร
ต่อไป

แต่ถ้าเป็นการร่างกฎหมายที่
เป็นกฎหมายของฝ่ายบริหาร เช่น
พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ฯลฯ ขั้นตอน
การร่างกฎหมายจะมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอน
ของการดำเนินการในช่วงท้ายที่สั้นลง เนื่องจาก
ไม่ต้องนำเสนอให้รัฐสภาพิจารณาให้ความ
เห็นชอบก่อน **สำหรับกรณีของพระราชกำหนด**
เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลใช้
บังคับแล้วต้องส่งให้รัฐสภาอนุมัติต่อไป

ขั้นตอนการร่างกฎหมายของฝ่ายบริหาร

๒) พระราชกำหนด (Emergency Decree ; Royal Ordinance)

พระราชกำหนด เป็นกฎหมายที่ฝ่ายบริหาร คือ พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรีนั้นใช้อำนาจในการตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติได้ใน ๒ กรณี คือ

ก) พระราชกำหนดทั่วไป

รัฐธรรมนูญได้กำหนดเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดทั่วไปไว้ในมาตรา ๒๑๘ โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ (มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง)

(๒) การตราพระราชกำหนดดังกล่าวจะกระทำมิได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ (มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง)

โดยคณะรัฐมนตรีต้องเสนอพระราชกำหนดต่อรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยการประชุมและการรอกการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่า

กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น (มาตรา ๒๑๘ วรรคสาม)

ข) พระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรและเงินตรา

รัฐธรรมนูญได้กำหนดเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรและเงินตราไว้ในมาตรา ๒๒๐ โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในระหว่างสมัยประชุม

(๒) ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับ

(๓) เพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

โดยคณะรัฐมนตรีจะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน ๓ วัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนขั้นตอนในประเด็นอื่นมีหลักการเหมือนกับพระราชกำหนดทั่วไป **เว้นแต่ กรณีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดว่าเป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่นั้น ไม่อาจที่จะกระทำได้**

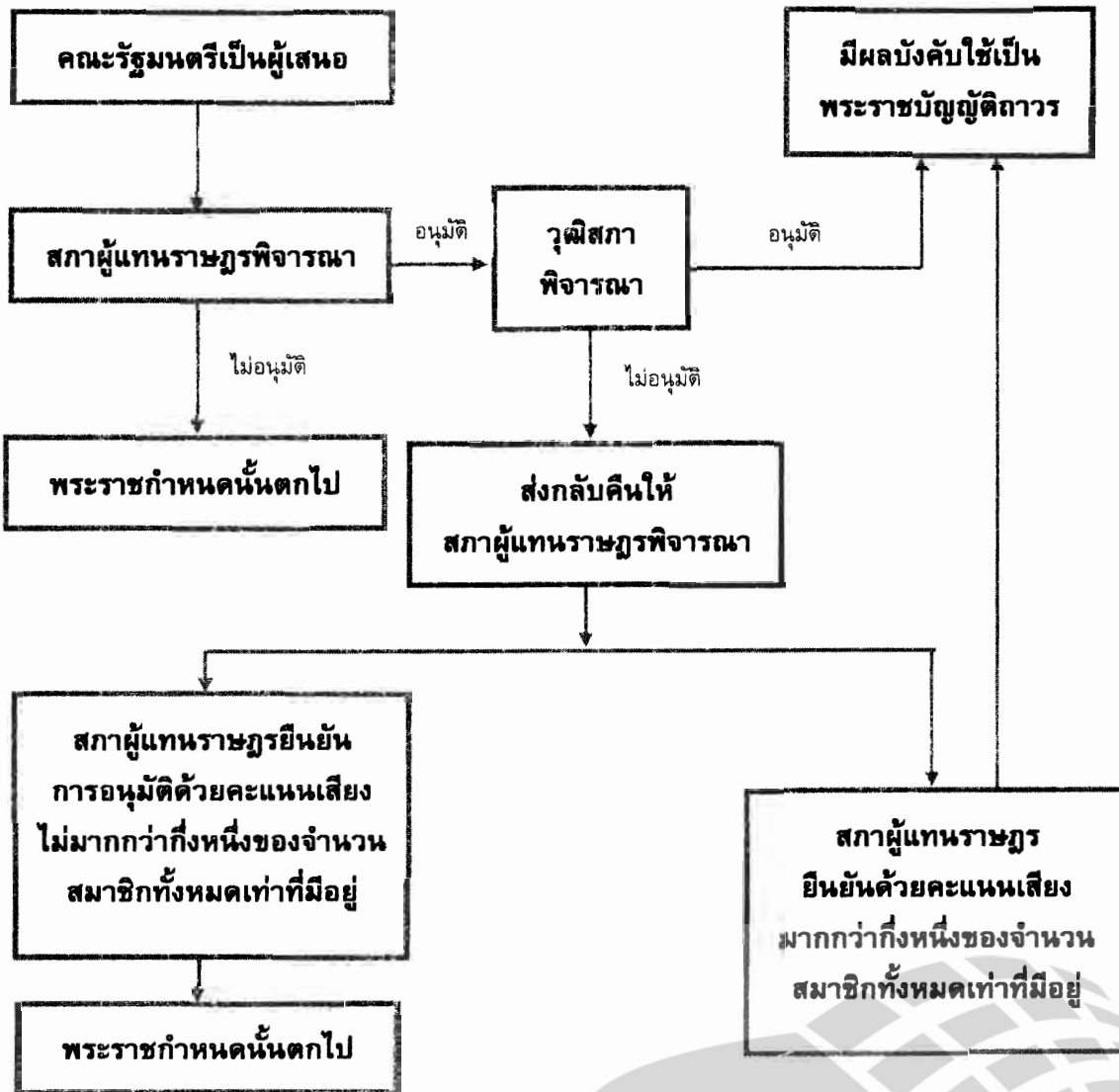
ดังนั้น โดยทั่วไปเมื่อคณะรัฐมนตรีจะตราพระราชกำหนดฉบับใดฉบับหนึ่ง มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นด้วยว่าจะตราขึ้นโดยอาศัยหลักการตามมาตรา ๒๑๘ หรือมาตรา ๒๒๐ ซึ่งมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขกำหนดไว้แตกต่างกัน

ขั้นตอนการอนุมัติพระราชกำหนด

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓) พระราชกฤษฎีกาให้รวมหรือโอนกระทรวง ทบวง กรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ วรรคสอง

พระราชกฤษฎีกา (Royal Decree) คือกฎหมายที่ตราขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เป็นการทั่วไปว่า **“พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย”** และยังมีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในอีกหลายมาตราในกิจการสำคัญ ๆ เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น พระราชกฤษฎีกาเปิดหรือปิดสมัยประชุมรัฐสภา (มาตรา ๑๖๔) พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๑๖) พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๑๕) รวมทั้งพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ที่มีผลเป็นการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ หรือการรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ที่มีได้มีการจัดตั้งเป็นกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ โดยไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการ หรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นหรือการยุบกระทรวง ทบวง กรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๐ วรรคสอง ด้วย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาถึงลำดับศักดิ์ของกฎหมาย (Hierarchy of Law) แล้วจะเห็นได้ว่าพระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นโดยฝ่ายบริหารนั้นมีลำดับศักดิ์ทางกฎหมายต่ำกว่าพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยผู้แทนของปวงชน คือ รัฐสภา พระราชกฤษฎีกาจึงไม่อาจตราขึ้นเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติได้ โดยหลักการดังกล่าวและแนวปฏิบัติทางรัฐธรรมนูญไทยที่มีมาแต่เดิม เมื่อการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ตราเป็นพระราชบัญญัติแล้วจะมีการตราพระราชกฤษฎีกามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้

แต่โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๐ ได้กำหนดหลักการใหม่ไว้ในวรรคท้ายว่า หากเป็นกรณีที่มีการตราพระราชกฤษฎีกา อันมีผลเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม นั้น ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนั้นมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายที่มีผลใช้บังคับได้ ดังเช่นพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย **ดังนั้น จึงเป็นลักษณะพิเศษอันเป็นข้อยกเว้นจากหลักทั่วไป กล่าวคือ พระราชกฤษฎีกาในลักษณะดังกล่าวสามารถแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติได้**

บรรณานุกรม

- หยุด แสงอุทัย, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และท่าปากเจริญผล, ๒๕๓๕.
- สถาบันพระปกเกล้า, **การปรับปรุงกระบวนการริเริ่ม การนำเสนอ การพิจารณาและการอนุมัติกฎหมายไทย**, กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, พิมพ์ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๔๔.
- มานิตย์ จุมปา, **คำอธิบาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐)**, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๕ ปี ๒๕๔๖.

“ มนุษย์ทุกคนบนโลก
มีสิทธิในการปกครองตนเอง
มนุษย์ได้รับสิทธินี้จากธรรมชาติ
มนุษย์แต่ละคนใช้สิทธิตามใจตนเอง
เมื่อมนุษย์รวมกันก็ใช้สิทธิตามเสียงข้างมาก
เพราะกฎของเสียงข้างมากเป็นกฎธรรมชาติ
ของทุก ๆ สังคมมนุษย์ ”

โทมัส เจฟเฟอร์สัน
หนึ่งในผู้ร่างรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา
และอดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา คนที่ ๓

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

โดย นางสุรางค์รัชนี บุณยวรรค
นิติกร 3 กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้มีวิธีพิจารณา คดีเป็นกรณีพิเศษอันแตกต่างจากการดำเนินคดี ทั่ว ๆ ไป สำหรับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง^๑ ที่กระทำการทุจริตและ ประพฤติมิชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ขึ้น ทั้งใน คดีอาญาและคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดิน กรณีร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นผิดปกติ อันนำไปสู่การสร้างองค์กรและ ระบบการดำเนินคดีใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “กระบวนการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ” อันเป็นที่มาของการจัดตั้ง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ทั้งนี้โดยประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือ ข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมาย อาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อ หน้าที่ตามกฎหมายอื่นให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษา บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกรณีที่บุคคล ดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย.”

๑. องค์กร

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีกับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่

- ๑.๑ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ๑.๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- ๑.๓ อัยการสูงสุด

๒. ประเภทและลักษณะของคดี มีดังนี้

๒.๑ ประเภทของคดี ได้แก่

๒.๑.๑ คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการถอดถอนจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓

๒.๑.๒ คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็น ของแผ่นดิน กรณีที่ร่ำรวยผิดปกติ

๒.๑.๓ คดีอาญาที่มูลคดีเกี่ยวกับ กรณีร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมาย อาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือ ทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

๒.๒ ประเภทบุคคลที่ถูกดำเนินคดี ได้แก่

๒.๒.๑ ผู้ดำรงตำแหน่งตามที่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ ได้บัญญัติไว้

๒.๒.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น

๒.๒.๓ กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

**สำหรับหลักการในการดำเนินคดี
มี ๓ ประการด้วยกัน ดังนี้**

**ประการที่ ๑ กรณีการถอดถอนจาก
ตำแหน่ง** รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๓๐๓ ประกอบกับมาตรา ๓๐๕ วรรค ๔
ได้บัญญัติให้**วุฒิสภามีอำนาจถอดถอน**
นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครอง
สูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาล
รัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต **ออกจากตำแหน่งได้ถ้าบุคคล
ดังกล่าวมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ
ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่า
จงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย**

ถ้าคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่า
ข้อกล่าวหาใดมีมูลผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่
ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติและให้ประธาน
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้ง
ความเห็นไปยังวุฒิสภาพิจารณา และ**ส่งให้
อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองต่อไป** แต่ถ้าคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาใด
ไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

**ประการที่ ๒ กรณีร้ายแรงผิดปกติ
(มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ)** ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองต้องยื่น **“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน”** ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่
เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา
๒๙๑ - ๒๙๕ และตามระเบียบที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่น
บัญชีดังกล่าวคือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
ข้าราชการการเมืองอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก
สภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๙๔ วรรค ๒ ได้บัญญัติว่า **“ในกรณีที่
ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดมี
ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ประธานกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสาร
ทั้งหมดที่มีอยู่ พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบ
ไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้น ตกเป็นของ
แผ่นดินต่อไป”**

**ประการที่ ๓ การดำเนินคดีอาญาที่
มูลคดีเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่าร้ายแรงผิดปกติ
กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม
ประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อ
ตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมาย
อื่น**

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือ
ข้าราชการการเมืองอื่นถูกกล่าวหาว่าร้ายแรง
ผิดปกติกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกระทำความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น **“ผู้เสียหาย”** ดังกล่าว**มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ** เพื่อให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่**ส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาและพิพากษา** (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๘)

หากปรากฏว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้แล้วให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานและเอกสารพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภาเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาและสั่งให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า ข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป

ในการพิจารณาคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นให้ยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาโดยศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำตลอดจนขอให้ศาล พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

นอกจากนี้ ยังมีให้นำหลักความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภามา**รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๖ และมาตรา ๑๖๗** มาใช้กับการพิจารณาคดีด้วย โดยให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาคดีและจับกุมคุมขังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในระหว่างเปิดสมัยประชุมของรัฐสภาได้

การพิพากษาคดีของศาลให้ถือเสียงข้างมาก คำสั่งและคำพิพากษาให้เปิดเผยและเป็นที่สุด

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังได้กำหนดให้มีการตรากฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวน พ.ศ. ๒๕๔๓

(๔) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓

สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา^๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ป.ป.ช.) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ซึ่งทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๕ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๘๑ ก หน้า ๑๘ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒.

ความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

สำหรับในเรื่องนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๔ ได้บัญญัติบทนิยามความหมายของคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ไว้โดยให้หมายความถึงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (๘) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร
- (๙) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีใดจึงจะถือว่ามีพฤติการณ์การ ร่ำรวยผิดปกติ

สำหรับในเรื่องนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๔ ได้บัญญัติมีบทนิยามความหมายของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ไว้ดังนี้

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติหรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

สำหรับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในส่วนนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ (๑) ได้บัญญัติหลักการกรณีคดีที่มีมูลแห่งคดีที่กล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งการกล่าวหา^๑นั้นต้องทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกิน ๒ ปี^๒

นอกจากนี้อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้กระทำ^๓ได้เฉพาะบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้เท่านั้น กล่าวคือ

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

แต่อย่างไรก็ดีพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นจะต้องยึดหลักการตีความและการใช้บังคับให้สอดคล้องกับหลักการตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติไว้ด้วยกล่าวคือจะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ในคดีอาญาผู้เสียหายไม่มีสิทธิฟ้องคดีได้เอง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๙

^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔ วรรค ๒.

กำหนดให้ **“ผู้เสียหาย”** จากการกระทำตาม มาตรา ๓๐๘ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ ดำเนินการตามมาตรา ๓๐๑ (๒)^๔ ได้ ตาม กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) การพิจารณาคดี **“ใช้ระบบ ใต้สวน”** โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๐ ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดสำนวนของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวน หาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ตามที่เห็นสมควร

(๓) **“องค์คณะผู้พิพากษา”** รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๒ วรรคสอง กำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีของแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา **ประกอบด้วยผู้พิพากษาใน ศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา ศาลฎีกา จำนวน ๙ คน** ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับและให้ เลือกเป็นรายคดี

(๔) การวินิจฉัยตัดสินคดีตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๑ กำหนดให้ **ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะทุกคน ต้องทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็น หนังสือพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อ ที่ประชุมก่อนการลงมติ** คำสั่งและคำพิพากษา ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๑ “คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้ง ทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘”.

ทางการเมืองต้องเปิดเผยแก่บุคคลทั่วไปและ เป็นที่สุด

(๕) การพิจารณาพิพากษาคดีต้อง **เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเที่ยงธรรม** ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๓๒ (๗)

ลักษณะพิเศษของศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความแตกต่างจากศาลโดยทั่วไปรวม ๑๐ ประการ ดังนี้

(๑) เป็นศาลที่จัดให้มีขึ้นโดยบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นการเฉพาะ

(๒) เป็นศาลที่เป็นส่วนหนึ่งของ ศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาที่พิจารณาพิพากษาคดีใน ศาลนี้จึงเป็นข้าราชการตุลาการทั้งหมด

(๓) เป็นศาลที่พิจารณาพิพากษาทั้ง คดีอาญาและคดีแพ่งบางประเภทและเฉพาะบุคคล ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๔) เป็นศาลที่เป็นทั้งศาลชั้นต้นและศาล สูงสุด ซึ่งทำการพิจารณาพิพากษาคดีเพียงชั้นเดียว เป็นที่สุด

(๕) ผู้ที่จะนำคดีมาสู่ศาลได้จำกัดเฉพาะ อัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้เสียหาย เป็นโจทก์ฟ้องเองไม่ได้

(๖) ศาลสั่งประทับฟ้องคดีอาญาได้ทันที โดยไม่ต้องทำการไต่สวนมูลฟ้อง

(๗) องค์คณะผู้พิพากษาต้องมีจำนวน ๙ คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้คัดเลือกจาก ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกาเป็นรายคดี

(๘) การพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวน มิใช่ ระบบกล่าวหาอย่างคดีธรรมดา

(๙) เป็นศาลที่มีข้อกำหนดของศาลใช้ โดยเฉพาะ

(๑๐) เป็นศาลไต่สวนมูลคดีในกรณี ที่ ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอให้ดำเนินคดีต่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการไต่สวนที่เป็นข้าราชการตุลาการระดับไม่ต่ำกว่าชั้น ๖ ข้าราชการอัยการระดับไม่ต่ำกว่าชั้น ๖ และบุคคลภายนอกเป็นผู้ทำการไต่สวนด้วย

บทสรุป

แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะได้บัญญัติหลักประกันในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเข้มงวดโดยเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบข้อเท็จจริงในชั้นก่อนฟ้องคดี (pre - trial stage) และชั้นพิจารณาพิพากษา (Trial stage) ต้องทำโดยองค์คณะก็ตาม ความผิดพลาดย่อมอาจเกิดขึ้นได้เช่นกัน และการที่มีบทบัญญัติที่ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นที่สุดทำให้ไม่มีทางออกในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นกล่าวคือจำเลยไม่มีสิทธิในการอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ ของศาลได้และความเป็นอิสระของผู้พิพากษาซึ่งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐบางอย่างอาจมีผลกระทบในด้านความปลอดภัยของผู้พิพากษาได้ เช่น การหาหมัดขององค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่จะต้องทำความเข้าใจเป็นหนังสือ และแถลงโดยวาจาในที่ประชุมใหญ่ เป็นต้น ซึ่งมติดังกล่าวอาจจะทำเป็นแบบมดิลกก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีและความปลอดภัยของผู้พิพากษา

จากการที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรในการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นกรณีพิเศษโดยเฉพาะแล้วยังจะต้องพิจารณาต่อไปในอนาคตอีกว่าควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาคดีประเภทต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมตามปกติทั่วไปในประเด็นและหลักการด้านใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีทุกประเภทสามารถดำเนินการไปได้โดยรวดเร็ว โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม

ซึ่งประชาชนทุกคนควรจะได้รับบริการปฏิบัติดูแลอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยเฉพาะหลักประกันในเรื่อง **“สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย”** ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เอกสารอ้างอิง

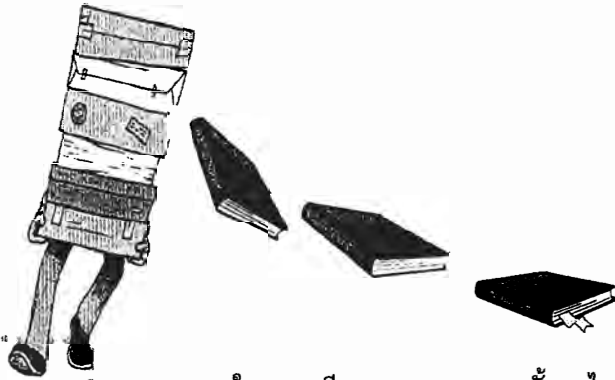
รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ :
คำอธิบายการดำเนินคดีผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง.
ไพโรจน์ วายุภาพ : วิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง : ข้อควรรู้เกี่ยวกับศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง.

การค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายกับการเปิดเผย รายงานการประชุมของรัฐสภา (ตอนที่ ๑)

โดย นางสาวศรีนุชา ดาราสาร
นิติกร ๔ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คำชี้แจง

บทความนี้ผู้เขียนได้นำแบ่งออกเป็น ๓ ตอน อันประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายกับการตีความกฎหมาย ความสำคัญของการตีความกฎหมาย หลักการตีความกฎหมาย เทคนิคในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายจากรายงานการประชุมของสภา

ตอนที่ ๒ กล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอเข้าดูข้อมูลประเภทรายงานการประชุมของสภา

ตอนที่ ๓ กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการขอเข้าดูข้อมูลประเภทรายงานการประชุมของสภาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่ามีสภาพปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องประการใดบ้าง พร้อมบทสรุปและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย

ผู้เขียนจะได้นำเสนอเป็นตอน ๆ ไปตามลำดับ ซึ่งท่านสามารถหาอ่านและติดตามได้ในจุลนิติฉบับต่อ ๆ ไป

ในการตีความกฎหมายนั้น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายตุลาการก็ตามต่างก็เป็นองค์กรสำคัญที่จะต้องมีการตีความกฎหมายกันอยู่เสมอ ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการตรากฎหมาย การบริหารราชการแผ่นดิน การบังคับใช้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งรวมถึงในทางอรรถคดีด้วย

การที่นักกฎหมายจะตีความกฎหมายได้ดีนั้น สิ่งหนึ่งที่นักกฎหมายจะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงก็คือ กฎหมายนั้นมีวัตถุประสงค์หรือมีเจตนารมณ์อย่างไร ทั้งนี้เพราะกฎหมายมีอยู่ด้วยกันหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายสาขาเอกชน สาขามหาชนและสาขาระหว่างประเทศ ฯลฯ ต่างก็มีหลักหรือแนวความคิดในการตีความกฎหมายที่แตกต่างกันไปแล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายสำคัญฉบับหนึ่งที่นักกฎหมายสามารถอาศัยหรือใช้เป็นเครื่องมือในการสืบค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายจากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นองค์กรในการตรากฎหมาย ทั้งนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นหาเจตนารมณ์

ของสภาในฐานะเป็นผู้ร่างกฎหมาย เพื่อที่จะใช้ในการตีความกฎหมายได้ดียิ่งขึ้น

แต่ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือนักกฎหมายยังไม่สามารถใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปเมื่อถึงตอนที่ ๓

ในตอนแรกนี้ ผู้เขียนจะขอเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการตีความกฎหมายเป็นเบื้องต้นก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานผู้อ่านได้ทราบถึงความหมายของการตีความกฎหมายและทฤษฎีที่นักกฎหมายได้ใช้เป็นหลักการในการตีความกฎหมาย เทคนิคที่ใช้ในการสืบค้นเจตนารมณ์ของกฎหมายจากรายงานการประชุมของรัฐสภาตามลำดับดังนี้

• การตีความกฎหมายคืออะไร

การตีความกฎหมาย^๑ หมายถึง การค้นหาความหมายของกฎหมายที่มีถ้อยคำไม่ชัดเจนแน่นอน คือกำกวมหรือมีความหมายได้หลายทาง เพื่อหยั่งทราบว่าถ้อยคำของบทบัญญัติของกฎหมายว่ามีความหมายอย่างไร

• การตีความกฎหมายมีความสำคัญอย่างไร

การตีความกฎหมายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการเป็นนักกฎหมาย การตีความกฎหมายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อพบว่ามีบทบัญญัติกฎหมายที่ได้เขียนไว้มีความไม่ชัดเจนกำกวม หรือมีกรณีสงสัยว่าควรจะใช้กฎหมายใดบังคับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้น ก็ต้องใช้การตีความ

กฎหมายมาเป็นส่วนช่วยในการปรับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

• หลักการตีความกฎหมาย

หลักการที่ใช้ในการตีความกฎหมายนั้น ปัจจุบันอาศัยหลักการรวม ๒ หลักด้วยกัน กล่าวคือ

๑. หลักการตีความตามตัวอักษร

หลักการนี้เป็นการตีความกฎหมายโดยหาความหมายธรรมดาของถ้อยคำในกฎหมายนั้น ซึ่งการตีความกฎหมายโดยใช้หลักการนี้มักเป็นการตีความกฎหมายที่ความหมายของถ้อยคำนั้น ๆ มีเพียงหนึ่งความหมาย หรือมีถ้อยคำที่สามารถเข้าใจได้เพียงน้อยเดียว ไม่ซับซ้อน ในกรณีที่กฎหมายใช้ถ้อยคำธรรมดา ต้องเข้าใจว่ามีความหมายธรรมดา หากกฎหมายใช้ภาษาเทคนิคหรือภาษาวิชาการก็ต้องเข้าใจความหมายตามภาษานั้น ๆ หรือตามสาขาวิชาอันเป็นที่มาของการออกกฎหมายฉบับนั้น ๆ ถ้ากฎหมายนั้นมีบทนิยามก็ต้องใช้ความหมายหรือคำจำกัดความตามความหมายที่กฎหมายได้ให้นิยามเอาไว้

๒. หลักการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

การตีความกฎหมายตามเจตนารมณ์เป็นการตีความกฎหมายที่มุ่งหาความหมายของถ้อยคำในกฎหมายจากความมุ่งหมายของกฎหมายฉบับนั้น ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับอาจมีเจตนารมณ์แตกต่างกัน

ในเรื่อง “เจตนารมณ์ของกฎหมาย” นั้น มีทฤษฎีที่ใช้อยู่ ๒ ทฤษฎีคือ^๒

๑) ทฤษฎีอำเภोजิต (Subjective

Theory)

^๑ หยุด แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ, ประกายพริก, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรกฎาคม, ๒๕๓๕ หน้า ๑๑๐.

^๒ หยุด แสงอุทัย, เพิ่งอ้าง, หน้า ๑๑๕.

ทฤษฎีนี้ถือว่าจะค้นพบเจตนารมณ์ของกฎหมายจากเจตนาของผู้บัญญัติกฎหมายนั้นเองในประวัติศาสตร์ เช่น พิจารณาต้นร่างกฎหมายนั้น รายงานการประชุมพิจารณาร่างกฎหมายนั้นที่คณะกรรมการกฤษฎีกา และในชั้นคณะกรรมการมาธิการของรัฐสภา ตลอดจนคำอภิปรายในรัฐสภา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้เห็นว่า ที่บทกฎหมายใช้ถ้อยคำเช่นนั้น เป็นเพราะผู้บัญญัติกฎหมายมีเจตนารมณ์อย่างไร

๒) ทฤษฎีอำเภอการณ์ (Objective Theory)

ทฤษฎีนี้เห็นว่า ไม่ต้องค้นหาเจตนารมณ์ของผู้บัญญัติกฎหมายในทางประวัติศาสตร์แต่ต้องค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายนั่นเอง กล่าวคือเป็นการค้นคว้าว่าบทกฎหมายนั้นมีความมุ่งหมายอย่างไร เป็นการตีความหมายโดยคำหนึ่งถึงคุณค่าแห่งคำพิพากษา โดยบทกฎหมายยังมีถ้อยคำอยู่ตามเดิม แต่อาจนำกฎหมายนั้นมาใช้ให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าในการพาณิชย์และในทางวิชาการ โดยคำหนึ่งถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้เท่าที่ถ้อยคำของกฎหมายจะเปิดช่องให้ทำเช่นนั้นได้

การค้นหาเจตนารมณ์กฎหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการใช้กฎหมายและในฐานะที่รัฐสภาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สร้างกฎหมายขึ้นมาใช้บังคับ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายในแต่ละฉบับ เพราะกฎหมายย่อมมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอยู่เสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การพิจารณาการถ่วงรอกกฎหมาย การแก้ไข

เพิ่มเติมกฎหมายจะทำได้ดียิ่งขึ้นหากเราเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของกฎหมายแต่ละฉบับว่ามีความเป็นมาอย่างไร เมื่อมีการเสนอร่างกฎหมายใด ๆ เข้ามาสู่การพิจารณาของรัฐสภา รัฐสภาจึงต้องทราบเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อที่จะได้สร้างกฎหมายให้สามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ

การศึกษาค้นคว้าเจตนารมณ์ของกฎหมายจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการมาธิการแต่ละคณะ และศึกษาค้นคว้าจากรายงานการประชุมของรัฐสภา เป็นวิธีหนึ่งในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ง่ายที่สุดสำหรับผู้อ่านที่ทำงานในรัฐสภาซึ่งข้อมูลผู้อ่านจะได้จากรายงานการประชุมของรัฐสภา จะเป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของกฎหมายฉบับนั้น ๆ โดยจะเป็นข้อมูลที่จะต้องมีการนำมาสังเคราะห์เพื่อหาความหมายของถ้อยคำความหมายเชิงแคบหรือกว้าง อันเป็นส่วนช่วยในการตีความกฎหมายเพื่อหาความมุ่งหมายที่แท้จริงของกฎหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกิดจากผู้บัญญัติกฎหมายนั้นในประวัติศาสตร์

การพิจารณากฎหมายของรัฐสภามีด้วยกันหลายขั้นตอน และมีทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา การอ่านกฎหมายแต่ละมาตราจึงต้องอ่านหลายส่วนประกอบกันยกตัวอย่าง เช่น หากผู้อ่านต้องการศึกษาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็จะต้องเริ่มต้นค้นหารายงานการประชุมในชั้นของสภาผู้แทนราษฎรก่อนเป็นลำดับแรก โดยค้นหาตั้งแต่การพิจารณาในวาระ

ที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการแห่งร่างกฎหมาย วาระที่สอง ประกอบด้วยการพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการมาธิการ และของสภา เช่น การพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในวาระที่สอง และในวาระที่สาม การพิจารณาลงมติว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับนั้นหรือไม่อย่างไร

จากนั้น จึงจะเริ่มคั่นหารายงานการประชุมของวุฒิสภาต่อไป โดยเริ่มต้นคั่นหารายงานการประชุมของสภาในวาระที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการพิจารณาและลงมติว่าจะรับร่างกฎหมายที่ส่งมาจากสภาผู้แทนราษฎรไว้พิจารณาหรือไม่ วาระที่สอง ประกอบด้วยการพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการมาธิการและของสภา เช่น การพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราในวาระที่สอง และในวาระที่สาม เป็นวาระที่พิจารณาลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรหรือให้แก้ไขเพิ่มเติม

ในกรณีที่วุฒิสภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย และได้ส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา ก็จะสิ้นสุดกระบวนการพิจารณากฎหมายฉบับนั้นในชั้นการพิจารณาของรัฐสภา **แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วมีมติไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันตามรัฐธรรมนูญ ผู้อ่านก็จะต้องคั่นหารายงานการประชุมในส่วนของการประชุมของคณะกรรมการร่วมกันของทั้งสองสภาด้วยว่ามีรายละเอียดเพิ่มเติมในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นประการใด**

• เทคนิคการคั่นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายจากรายงานการประชุมของรัฐสภา

ผู้เขียนขอเสนอแนะเทคนิควิธีการสืบค้นเจตนารมณ์ของกฎหมายจากการคั่นหารายงานการประชุม ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คั่นหาจากวัน เดือน ปีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กฎหมายทุกฉบับจะมีวัน เดือน ปีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อตรวจสอบวัน เดือน ปีของกฎหมายแล้วก็จะสามารถคำนวณระยะเวลาของการพิจารณากฎหมายของคณะกรรมการมาธิการและการพิจารณากฎหมายของรัฐสภาในเบื้องต้นได้ เพื่อที่จะนำระยะเวลาดังกล่าวไปตรวจสอบความถูกต้องของระยะเวลาที่แท้จริงของการพิจารณากฎหมายในลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ คั่นหาสมัยประชุม" ของรัฐสภาในช่วงเวลาที่กฎหมายฉบับนั้น ๆ กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณา

"รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๙ บัญญัติว่า

มาตรา ๑๕๙ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่มีการเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ได้

ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่มีบัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถามและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

การค้นหาลำดับประชุมของรัฐสภาจะเป็นเครื่องมือช่วยค้นหาระยะเวลาของการพิจารณา กฎหมายของรัฐสภา ซึ่งนักกฎหมายสามารถ ค้นหาสมัยประชุมของการพิจารณากฎหมายฉบับ นั้น ๆ ได้จากรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุม ของรัฐสภา เพราะในกฎหมายดังกล่าวจะวาง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสมัยประชุมของรัฐสภาไว้

ขั้นตอนที่ ๓ ค้นหาเจตนารมณ์ของ กฎหมายจากการอ่านรายงานการประชุมของ รัฐสภา

เมื่อได้ระยะเวลาของการพิจารณา กฎหมายจากข้อที่ ๑ และ ๒ แล้ว ผู้อ่านสามารถ ตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณระยะเวลา ดังกล่าวจากสารบบรายงานการประชุมของรัฐสภาที่ หอสมุดรัฐสภา หรือค้นหาจากสารบัญของรายงาน การประชุมของรัฐสภาในวัน เดือน ปีที่คำนวณได้ใน ช่วงเวลาตามข้อ ๑ และ ๒

• ตัวอย่างการสืบค้นเจตนารมณ์ของ กฎหมายจากรายงานการประชุมของรัฐสภา

ยกตัวอย่าง เช่น หากนักกฎหมายต้องการ จะสืบค้นเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติ

เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกิน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

มาตรา ๑๖๐ สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้ การปิดสมัยประชุมสามัญ ก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา.

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ มีขั้นตอน การสืบค้น ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ค้นหาจากวัน เดือน ปีที่ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้อ่านสามารถตรวจสอบวันที่ประกาศ ราชกิจจานุเบกษาของ พระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้จากการ ตรวจสอบในราชกิจจานุเบกษาในปี พ.ศ. ที่กฎหมายนั้นใช้บังคับ ซึ่งก็จะได้วันประกาศใช้ของ กฎหมาย คือเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น เราสามารถคำนวณโดยการคาดคะเนได้ว่า การพิจารณากฎหมายของรัฐสภาเริ่มต้นก่อนเดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ขั้นตอนที่ ๒ ค้นหาสมัยประชุมของ รัฐสภาในช่วงเวลาที่กฎหมายฉบับนั้น ๆ กำลัง อยู่ในระหว่างการพิจารณา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕๙ กำหนดให้ ปีหนึ่งมีสองสมัยประชุม คือสมัยประชุมสามัญ ทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ในส่วนนี้ สามารถตรวจสอบวัน เดือน ปี ของสมัยประชุมใน ปีนั้น ๆ ได้จากการสอบถามข้อมูลไปยังสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สมัยประชุม คือ

- สมัยประชุมสามัญทั่วไป (๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖-๓ มิถุนายน ๒๕๔๖)

- สมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ (๑ สิงหาคม ๒๕๔๖-๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖)

เมื่อผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าว แล้วก็จะสามารถคาดคะเนได้ว่า หากจะค้นหา รายงานการประชุมของร่างพระราชบัญญัติฯ ของ รัฐสภา ก็ควรจะค้นหาโดยการย้อนระยะเวลาค้นหา

รายงานการประชุมที่อยู่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น

ขั้นตอนที่ ๓ ค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายจากการอ่านรายงานการประชุมของรัฐสภา

เมื่อได้ระยะเวลาของสมัยประชุมจากวิธีการคาดคะเนในขั้นตอนที่ ๑ และ ๒ แล้ว ผู้อ่านจึงจะนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งที่หอสมุดของรัฐสภาซึ่งสามารถตรวจสอบข้อมูลได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์สารบบงานของรัฐสภาหรือสืบค้นข้อมูลจากส่วนของสารบัญของรายงานการประชุมของรัฐสภาในปีนั้น ๆ ตามวัน เวลา ปี พ.ศ. และตามสมัยประชุมที่ได้ ซึ่งก็จะได้ผลดังนี้

◆ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ในชั้นสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ **ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๕**

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา **ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓**

ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๖ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองแล้วที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์และส่งให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

◆ การพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ ของวุฒิสภา

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. นี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดหรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ และ**ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาแล้วรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน**

♦ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ในชั้นวุฒิสภา
การพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ในคราว
ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันศุกร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖ ได้ลงมติรับร่าง
พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว
ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๒๗ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง
ชั้นกรรมาธิการ กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงินวุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน
๓๐ วัน (กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัย
ประชุม) โดยวุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน
๒๕๔๖ ต่อมาที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติให้ขยายเวลา
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวออกไปเป็นกรณี
พิเศษอีก ๓๐ วัน ตามความในมาตรา ๑๗๔ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๖ (สมัย
สามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๒๗
พฤษภาคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญ
ทั่วไป) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖
ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เริ่มต้นด้วย
ชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับ
มาตราจนจบร่างแล้วพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุป
อีกครั้งหนึ่ง เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่ ๒ ชั้น
พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมได้
พิจารณาต่อไปในวาระที่ ๓ และลงมติในวาระที่ ๓
ให้แก้ไขเพิ่มเติมและได้ส่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา

๑๗๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐

อนึ่ง ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพุธที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมพิจารณา
แล้วเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา
๑๗๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐

ฉะนั้น จึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ได้รับความ
เห็นชอบจากรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗๕ (๓) ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐ ซึ่งต้องดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐ กล่าวคือ ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลง
พระปรมาภิไธยและประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย
ต่อไป

เมื่อทราบรายละเอียดของการพิจารณา
กฎหมายแล้ว ให้ผู้อ่านรวบรวมรายงานการประชุม
ของร่างกฎหมายดังกล่าวไว้เป็นลำดับ

• การอ่านรายงานการประชุมของสภา

ผู้อ่านควรเริ่มต้นอ่านโครงสร้างของ
กฎหมายแต่ละหมวดก่อน โดยอาจดูโครงสร้าง
กฎหมายอย่างง่ายจากการแบ่งหมวดของกฎหมาย
ฉบับนั้น ซึ่งในร่างพระราชบัญญัตินี้ จะมีการแบ่งเป็น
หมวดดังนี้

“ คำว่า “รายงานการประชุมของสภา” ในที่นี้นั้น
จะหมายความรวมถึงบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ
ต่าง ๆ ของสภาด้วย.

พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา

เอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖

- หมวด ๑ การจัดตั้งและเปิดดำเนินการ
- หมวด ๒ คณะกรรมการ
- หมวด ๓ การดำเนินงาน
- หมวด ๔ ปริญญาและเครื่องหมาย
วิทยฐานะ
- หมวด ๕ ทรัพย์สินและการบัญชี
- หมวด ๖ การอุดหนุนและส่งเสริม
- หมวด ๗ การกำกับและควบคุม
- หมวด ๘ การเลิกและการโอนกิจการ
- หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

จากนั้น จึงจะอ่านรายงานประชุมประกอบกับการพิจารณาอ่านโครงสร้างกฎหมายดังกล่าวข้างต้นต่อไป

ในการอ่านครั้งแรก ให้อ่านรายงานการประชุมทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการอ่านรายงานการประชุมในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จะเป็นการอ่านเพื่อดูภาพรวมของการพิจารณาของร่างกฎหมายทั้งหมด ต่อมาจึงจะ**อ่านครั้งที่สอง** เพื่ออ่านลงลึกในรายละเอียดของการพิจารณาแต่ละรายมาตราเพื่อค้นหาเจตนารมณ์ของร่างกฎหมาย การอ่านในส่วนนี้ ผู้อ่านอาจจะจัดทำเป็นตารางเปรียบเทียบแต่ละมาตรา โดยแยกเป็นชั้นการพิจารณา เพื่อให้ทราบถึงการแก้ไขปรับปรุงในแต่ละชั้นการพิจารณาได้อย่างชัดเจนมากขึ้น แล้วให้จัดสรุปเหตุผลโดยย่อของแต่ละมาตราว่ามีการแก้ไขด้วยวัตถุประสงค์อย่างไรเพื่อความสะดวกแก่การเข้าใจในตอนสุดท้ายของการพิจารณากฎหมายแต่ละมาตรา และ**เหตุผลของการแก้ไขนี้เองก็คือลำดับการพัฒนาการของ**

เจตนารมณ์ของมาตรานั้น ๆ ซึ่งข้อมูลนี้จะได้จากการอธิบายความเป็นมาของกฎหมายจากผู้แทนของหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ หรืออาจจะได้จากการอธิบายกฎหมายของผู้ชี้แจงซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษากฎหมายกรรมาธิการ อหุกรรมาธิการ หรือจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น **ซึ่งในส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดเปรียบเสมือนคำอธิบายกฎหมายมาตราแต่ละมาตราได้เป็นอย่างดี**

มีข้อควรคำนึงคือ กฎหมายบางมาตราจะมีความหมายหรือมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันหลายมาตรา เพราะเมื่ออ่านกฎหมายโดยตลอดแล้วจะพบว่าแต่ละมาตราได้มีการวางโครงสร้างกฎหมายในแต่ละหมวด แต่ละเรื่องไว้อย่างเป็นระบบ การศึกษามาตราใดเพียงมาตราหนึ่งจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่ากฎหมายฉบับนั้น ๆ มีเจตนารมณ์อย่างไร ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องศึกษาทั้งฉบับหรือหลายหมวด ส่วน มาตราเชื่อมโยงกันซึ่งเมื่อผู้อ่านอ่านรายงานการประชุมเสร็จสิ้นแล้วผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ ก็คือเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนั้นนั่นเอง

เครื่องมือสำคัญอื่น ๆ ที่จะช่วยในการสืบค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๑. เอกสารประกอบการพิจารณา กฎหมาย

ในการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการพิจารณากฎหมายของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลในส่วนนี้มีการรวบรวมความเห็นของ

นักกฎหมาย บทความทางวิชาการ ข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับร่างกฎหมาย ความเป็นมาและประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา ตารางเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงสถิติ ข้อเท็จจริง บันทึกประกอบร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และทฤษฎีกฎหมาย (รากฐานหรือที่มาที่แท้จริงของโครงสร้างของกฎหมายทุกฉบับ จะเป็นผลของการนำเอาทฤษฎีกฎหมายมาเขียนให้อยู่ในแบบของกฎหมายที่สามารถใช้บังคับได้ในทางปฏิบัติ หากผู้อ่านยังไม่เข้าใจถึงที่มาของโครงสร้างกฎหมายจากการแบ่งหมวดกฎหมาย ให้สืบค้นว่ากฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่มีการนำทฤษฎีใดมาเป็นหลักในการพิจารณา) หากเป็นร่างกฎหมายที่มีการพิจารณาเสร็จสิ้นไปไม่นานนัก ผู้อ่านสามารถดาวน์โหลดเอกสารดังกล่าวได้ทางเว็บไซต์ของรัฐสภา ทาง <http://www.parliament.go.th> ซึ่งในส่วนของวุฒิสภาจะสามารถค้นหาได้ทาง <http://www.senate.go.th>

๒. รายงานการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการของสภา

ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ทำให้ทราบถึงส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของคณะกรรมการ

๓. เอกสารสรุปผลงานด้านการประชุมของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นเครื่องมือช่วยในการค้นหาผู้เสนอกฎหมาย สาระสำคัญของร่างกฎหมาย สมัยประชุมและผลการพิจารณาของร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ

๔. เครื่องมือที่ช่วยในการสืบค้นอื่น ๆ

ผู้อ่านยังต้องใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานในการแปลความหมายของคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในร่างกฎหมาย ตัวยกกฎหมาย ในภาษาต่างประเทศ กฎหมายเก่า กฎหมายอื่น

ที่เกี่ยวข้อง บทความวิชาการของนักกฎหมาย วิทยานิพนธ์ ทฤษฎีกฎหมาย และสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยในการสืบค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายทั้งสิ้น

เอกสารอ้างอิง

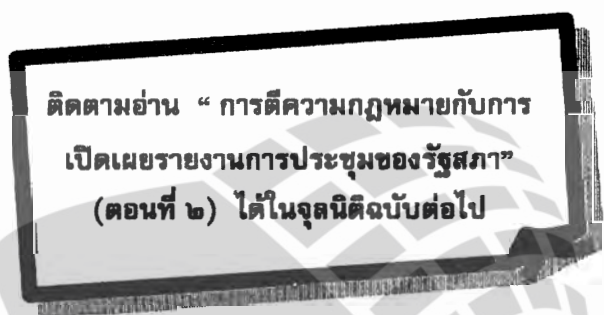
หยุด แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ, ปรกาศพริก, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรกฎาคม, ๒๕๓๕ หน้า ๑๑๐.

เอกสารเผยแพร่ศูนย์บริการวุฒิสภา จัดทำโดยกลุ่มงานผลิตเอกสารเผยแพร่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, กรุงเทพฯ, ๒๕๔๗.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ระบบงานรัฐสภา, กรุงเทพฯ, พฤษภาคม, ๒๕๔๖.

ธานีรินทร์ กรัยวิเชียรและวิชา มหาคุณ, การตีความกฎหมาย, กรุงเทพฯ, ๒๕๓๙.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, การพิจารณา ร่างกฎหมายของวุฒิสภา, ๒๕๔๗.

**“ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย
คนที่อ่อนแอที่สุดจะได้รับโอกาสเสมอกับคนที่แข็งแรงที่สุด”**

มหาตมะ คานธี
บุรุษอหิงสาธรรม และผู้นำทางจิตวิญญาณของประเทศไทย
ในยุคลดปล่อยอาณานิคมจากประเทศอังกฤษ

ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ กับแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

โดย นายบรรหาร ก่อตา
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายทั้งปวงที่เป็นหลักประกันในการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญทุกองค์กร ดังนั้น เพื่อคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (Supremacy of Constitution) ไว้จึงจำเป็นต้องมีองค์กรมาทำหน้าที่ควบคุมกฎหมายมิให้กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งองค์กรที่จะมาทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ที่นิยมใช้อยู่ในประเทศต่าง ๆ มี ๓ รูปแบบ คือ **รูปแบบขององค์กรทางการเมือง (Political Organs) รูปแบบศาลยุติธรรม (Court of Justice) และรูปแบบศาลพิเศษหรือศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court)** สำหรับประเทศไทยนั้น ในอดีตเคยนำระบบการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายโดย **คณะตุลาการรัฐธรรมนูญและศาลยุติธรรม** มาใช้แล้วทั้งสองรูปแบบ ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปการเมืองและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงได้มีการนำองค์กรรูปแบบพิเศษหรือที่เรียกว่า **“ศาลรัฐธรรมนูญ”** มาใช้ในปัจจุบัน

๑. เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖

๑.๑ เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

๑.๑.๑ อำนาจหน้าที่ในการควบคุมกฎหมายหรือร่างกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

อำนาจในการควบคุมนี้สามารถทำได้ทั้งก่อนกฎหมายจะใช้บังคับหรือควบคุมภายหลังจากที่กฎหมายใช้บังคับแล้ว

(๑) **การควบคุมก่อนที่กฎหมายจะประกาศใช้บังคับ (Pre-publication control)** เป็นการควบคุมตั้งแต่ขั้นตอนกระบวนการร่างและจัดทำกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๘๐ และมาตรา ๒๑๙)

(๒) **การควบคุมหลังจากกฎหมายได้ประกาศใช้บังคับแล้ว (Post-publication control)** หากปรากฏว่ากฎหมายที่ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติและประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วนั้น ยังมีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ก็ยังสามารถนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ ใน ๒ กรณีดังต่อไปนี้ คือ

กรณีแรก กรณีการพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔) และ

กรณีที่สอง กรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (Ombudsman) เห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๙๘)

๑.๑.๒ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ (รัฐธรรมนูญมาตรา ๙๖ มาตรา ๒๑๖ ประกอบมาตรา ๙๖ มาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๒๙๕)

๑.๑.๓ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖)

๑.๑.๔ อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยในกรณีอื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด

๑.๒ เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ซึ่งบัญญัติว่า **“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”**

เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้ก่อตั้งองค์กรต่าง ๆ ขึ้นมากมายพร้อมทั้งได้กำหนดให้องค์กรต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ปัญหาที่อาจตามมาภายหลังคือความขัดแย้งกันในเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่รัฐธรรมนูญได้ก่อตั้งขึ้น ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยเมื่อมีการเสนอ

เรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น ๆ เอง หรือประธานรัฐสภา ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้น

๑.๒.๑ ความหมายของ “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” (organs under the Constitution)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติหรืออ้างอิงถึงองค์กรต่าง ๆ ของรัฐไว้มากมาย โดยใช้ถ้อยคำต่าง ๆ เช่น **องค์กรของรัฐ องค์กรอื่นของรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น** เป็นต้น แต่องค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ไม่ได้มีฐานะเป็น **“องค์กรตามรัฐธรรมนูญ”** ตามความหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๖ ทุกองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรใดจะเป็น **“องค์กรตามรัฐธรรมนูญ”** หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) พิจารณาในด้านการก่อตั้งองค์กรและการบัญญัติอำนาจหน้าที่รองรับไว้ในรัฐธรรมนูญ

องค์กรตามรัฐธรรมนูญในแต่ละองค์กรดังกล่าวจะต้องได้รับการก่อตั้งโดยตรงจากรัฐธรรมนูญและอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้นจะต้องได้รับการบัญญัติรองรับไว้โดยรัฐธรรมนูญเช่นกัน

(๒) พิจารณาในด้านบทบาทอำนาจและหน้าที่

องค์กรตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะต้องเป็นองค์กรของรัฐสูงสุดที่มีบทบาทสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจของรัฐ หรือเป็นองค์กรที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจของรัฐ ในลักษณะของการควบคุม ตรวจสอบ ถ่วงดุลการใช้ อำนาจขององค์กรอื่น และประการสำคัญการใช้ อำนาจขององค์กรนั้น ต้องเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ด้วย

(๓) พิจารณาในด้านความเป็นอิสระ

องค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานและไม่อยู่ภายใต้ อำนาจการควบคุมหรือการบังคับบัญชาขององค์กรใด

และองค์กรนั้นเป็นองค์กรที่มีสถานะเท่าเทียมกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น ๆ

๑.๒.๒ ข้อพิจารณาที่ถือว่าเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖

(๑) ต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ เช่น **องค์กรตามรัฐธรรมนูญในระหว่างสององค์กรต่างอ้างว่าตนมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออ้างว่าตนไม่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ๆ หรือในลักษณะที่องค์กรตามรัฐธรรมนูญขององค์กรหนึ่งถูกโต้แย้งว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้นมีหรือไม่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันเป็นปัญหาข้อขัดแย้งหรือเป็นกรณีการละเมิดอำนาจหน้าที่และนอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ จะต้องไม่เป็นเพียงการตั้งคำถามในลักษณะเป็นการหาหรือมายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยในทางรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ด้วย**

(๒) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่นั้นจะต้องมีคู่กรณีเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยหลักแล้วปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ที่จะต้องเป็นปัญหาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ**คู่กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ** แต่บางกรณีไม่จำเป็นที่ข้อขัดแย้งหรือปัญหาที่นำไปสู่การตีความนั้นจะต้องเกิดจากกรณีที่ทั้งสองฝ่ายเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ กรณีอาจจะเกิดจากการที่**องค์กรซึ่งไม่ใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญมีความขัดแย้งในเรื่องอำนาจหน้าที่กับองค์กรตามรัฐธรรมนูญ** กรณีเช่นนี้ก็อาจนำไปสู่การตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้

(๓) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่นั้นจะต้องเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่**บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ** เว้นแต่กรณีการวินิจฉัยว่าบทบัญญัติของกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ในกรณีนี้

ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องตีความทั้งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมายว่าขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่

อย่างไรก็ตาม อำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญบางองค์กรนอกจากมีอำนาจหน้าที่ที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้วรัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติอีกด้วย กรณีนี้ศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจในการตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวด้วย **แต่ศาลรัฐธรรมนูญควรจำกัดบทบาทในการตีความอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายได้บัญญัติโดยให้อำนาจไว้ก็แต่เฉพาะในขอบเขตที่มีความสัมพันธ์กับรัฐธรรมนูญหรือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น**

๒. แนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและปัญหาเกี่ยวกับการตีความเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖

๒.๑ แนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๑.๑ แนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับความเป็น “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ”

(๑) **คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)** เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหลายประการ (คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๑ , ๕/๒๕๕๑ , ๕/๒๕๕๓ , ๖/๒๕๕๓ , ๑๓/๒๕๕๓)

(๒) **สภาผู้แทนราษฎร** เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะก่อตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ ๓๒/๒๕๕๓)

(๓) **วุฒิสภา** เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ ๕๔/๒๕๕๒ , ๒๐/๒๕๕๓)

(๔) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ ๖๓/๒๕๔๓)

(๕) ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทเฉพาะกาล

(๖) กระทรวงมหาดไทย มิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหาร หากมิใช่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดไม่ (คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๔๑)

(๗) องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล มิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติต่าง ๆ มิได้จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวไว้ (คำวินิจฉัยที่ ๕๘ - ๖๒/๒๕๔๓)

๒.๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ นั้น อาจจะเป็นปัญหาขององค์กรเดียวที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็ได้ หรือเป็นปัญหาระหว่างสององค์กร ซึ่งอย่างน้อยองค์กรหนึ่งต้องเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอีกองค์กรหนึ่งจะเป็นองค์กรตามกฎหมายทั่วไปก็ได้ หรือจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญทั้งสององค์กรก็ได้ (คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๔๑ และ ๑๓/๒๕๔๓)

๒.๑.๓ เรื่องที่ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(๑) เรื่องที่เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรนั่นเองเท่านั้น (คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๔๑)

(๒) ปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจริง ๆ มิใช่เป็นเพียงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญอธิบายกฎหมายเท่านั้น (คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๒ และ คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๔๒)

(๓) ปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น ต้องเป็นปัญหาอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญกับองค์กรอื่น มิใช่เป็นปัญหาอันเกิดจากความเห็นภายในที่มีความเห็นแตกต่างกันขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๔๒)

๒.๒ ปัญหาเกี่ยวกับการตีความเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่มีเขตอำนาจจำกัดเฉพาะ (Comptence d' attribution) กล่าวคือ มิใช่ศาลที่มีเขตอำนาจทั่วไป (Comptence de droit commun) ดังเช่นศาลยุติธรรม ดังนั้น สิ่งแรกที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาเป็นการเบื้องต้นเมื่อมีคำร้องมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ คือ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการรับคำร้องนั้นไว้พิจารณาวินิจฉัยตามอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้หรือไม่เพียงใด ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะมาตรา ๒๖๖ ที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณากรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญนั้น ในทางปฏิบัติประเด็นที่ยังเป็นปัญหาข้อถกเถียงกันอยู่ก็คือ กรณีอย่างไรจึงจะถือว่า “มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น” ดังนั้น ในที่นี้จึงใคร่ขอยกตัวอย่างคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อพิจารณาบางประการ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ คำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๔๗
เรื่องประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภา

ในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาต่างเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ทั้งการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาเป็นการใช้อำนาจตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่า การดำเนินการสรรหาผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีนี้ จึงมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญแล้ว ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณา

ข้อพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นเรื่องอำนาจในการรับคำร้องไว้พิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ สามารถแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น **ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่นั้นจะต้องเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ** ดังนั้น การที่ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอชื่อผู้สมควรเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภาจำนวน ๓ คน และวุฒิสภามีมติเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ๑ คน จากจำนวน ๓ คน ที่ได้เสนอมานั้น **เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการสรรหาผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือเป็นเพียงการที่ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใช้อำนาจหน้าที่ไม่ชอบตามระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือเป็นเพียงกรณีที่วุฒิสภาใช้อำนาจหน้าที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เท่านั้น**

(๒) กรณีดังกล่าวจะถือได้หรือไม่ว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีข้อโต้แย้งกันในปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือเป็นเพียงกรณีขององค์กรใดองค์กรหนึ่งสงสัยในอำนาจหน้าที่ของตนจึงสอบถามมายังศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรณีดังกล่าวเป็นเพียงการที่สมาชิกเสียงข้างน้อยขององค์กรใดองค์กรหนึ่งสงสัยว่าการวินิจฉัยโดยสมาชิกเสียงข้างมากสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น

๒.๒.๒ คำวินิจฉัยที่ ๓๑/๒๕๔๗

เรื่องประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ **กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญในการตราร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.**

สืบเนื่องจากประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. พร้อมส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หากก่อนที่นายกรัฐมนตรี จะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ได้ตรวจพบปัญหาข้อขัดแย้งกันในร่างพระราชบัญญัติ รัฐสภาจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้น คืนมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนได้หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาโดยเห็นว่า กรณีมีปัญหาเกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการตราร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ของรัฐสภา อันประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ข้อพิจารณาเป็นเบื้องต้นและบางประการเกี่ยวกับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

(๑) เบื้องต้นต้องพิจารณาก่อนว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ได้แก่ “สภาผู้แทนราษฎร” และ “วุฒิสภา” การที่จะถือว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลุ่ม (Collective body) โดยปกติจะต้องผ่านความเห็นชอบขององค์กรนั้น ๆ ก่อน ซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวพอจะถือได้หรือไม่ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ “สภาผู้แทนราษฎร” และ “วุฒิสภา” เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่าสภาทั้งสองในรูป “องค์กร” ได้เคยมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาหรือในกรณีปัญหาดังกล่าว

(๒) ตามคำร้องของประธานรัฐสภาที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความว่า “รัฐสภานำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืนมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนแล้วจึงส่งให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้หรือไม่” คำร้องลักษณะดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่ หรือว่าคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว เป็นเพียงการหารือของประธานรัฐสภาเท่านั้น หากเป็นเช่นนั้นแล้ว กรณีก็จะไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ อันเป็นเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่อาจที่จะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้สถาปนาและให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ปกป้องหรือพิทักษ์รัฐธรรมนูญและเป็นองค์กรเดียวที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐทั้งหมด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘)

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตรวจสอบหลักเกณฑ์การเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาและวินิจฉัยให้เป็นไปโดยจำกัดที่สุด และอยู่ภายใต้กรอบของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญเอง มิฉะนั้นแล้วอาจจะมีผลทำให้หลักการที่ว่า “ศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่มีเขตอำนาจจำกัดเฉพาะ” ได้รับความกระทบกระเทือนได้ในที่สุด

บรรณานุกรม

- สุรพล นิตติไกรพจน์, ศาลรัฐธรรมนูญกับการปฏิบัติตามพันธกิจตามรัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, สิงหาคม ๒๕๕๖).
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี. เพรส จำกัด, ธันวาคม ๒๕๕๖).
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, คำบรรยายกฎหมายรัฐธรรมนูญ ภาค ๑ สมัยที่ ๕๖ (การบรรยายพิเศษเพิ่มเติม), จัดพิมพ์โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๖.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และบรรเจิด สิงคะเนติ, “เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๕ และ มาตรา ๒๖๖”, หนังสือรวมบทความทางวิชาการของศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ ๑ ศาลรัฐธรรมนูญไทย (กรุงเทพมหานคร : นานาสีพิมพ์, ๒๕๕๔).
- เรวัตกร จันทร์ประเสริฐ และฤทัย หงส์ศิริ, “ความหมายขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖”, วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, เล่มที่ ๒, ปีที่ ๑ (เมษายน-สิงหาคม ๒๕๕๒).
- ปัญญา อุดชาชน, “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ”, วารสารศาลรัฐธรรมนูญ, เล่มที่ ๓, ปีที่ ๑ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๒).

หลักการไม่เลือกปฏิบัติ

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(Non - Discrimination)

โดย นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของหลัก**ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์** (Human Rights) และเรื่อง**หลักความเสมอภาค** (Equality) ซึ่งเป็นป้อมกอดแห่งการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล และเป็นการวางรากฐานที่ว่า การจะถือเอาความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่าจะเป็นในด้านร่างกาย การศึกษา ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งความคิดเห็นทางการเมือง ฯลฯ เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหาได้ไม่

โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่าหลักความเสมอภาคนั้นเป็นหลักสากลก็ว่าได้ ทั้งนี้โดยจะเห็นได้จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของหลาย ๆ ประเทศ ที่ได้บัญญัติรับรองหลักเรื่องความเสมอภาคไว้เช่นกันไม่ว่าจะเป็นประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี และอีกหลาย ๆ ประเทศ แต่ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะได้วางหลักว่าด้วยความเสมอภาคของบุคคลไว้แล้วก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าปัญหาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติก็ยังมีให้เห็นในสังคมไทยอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากการวางหลักเกณฑ์ทางปฏิบัติว่าการเลือกปฏิบัติหรือการไม่เลือกปฏิบัตินั้น ยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างชัดเจนแน่นอนว่ามีขอบเขตแค่ไหนเพียงใด จึงจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติหรือไม่เลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากมีปัญหาเกิดขึ้น ก็คงจะต้องว่ากันเป็นเรื่อง ๆ หรือเป็นกรณี ๆ ไป

๑. ทฤษฎีและแนวคิดว่าด้วยหลักการ ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวความคิดว่าด้วยหลักการไม่เลือกปฏิบัตินั้นปรากฏทั้งในระดับระหว่างประเทศ และระดับภายในประเทศที่เกิดจากการอนุวัติการ (Implement) ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือหลักการว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัตินั้นจะรวมไปถึงหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International human rights) และระดับกลไกทางกฎหมายภายในของรัฐต่าง ๆ (National law) ด้วย

๑.๑. หลักการไม่เลือกปฏิบัติตาม หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘ (Universal Declaration of Human Rights) เป็นมาตรฐานร่วมกันสำหรับมวลมนุษยชาติทั้งปวงเพื่อให้ถือเป็นหลักปฏิบัติเดียวกัน ในเรื่องของการ ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล โดยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้วางหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ไว้ดังต่อไปนี้

**“ข้อ ๑ มนุษย์ทั้งหลายเกิดมา
อิสระเสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและ
สิทธิทุกคนได้รับการประสิทธิประสาท
เหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกัน
อย่างฉันพี่น้อง”**

**“ข้อ ๒ บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและ
เสรีภาพบรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้โดย
ไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใด ๆ
เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา
ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติ
หรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด
หรือสถานะอื่นใด**

นอกจากนี้ การจำแนกข้อแตกต่าง
โดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง

ทางการเมืองหรือทางเรื่องระหว่างประเทศของ
ประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัด จะทำให้ได้
ทั้งนี้ ไม่ว่าดินแดนดังกล่าวจะเป็นเอกราช อยู่ใน
ความพิทักษ์ มิได้ปกครองตนเองหรืออยู่ภายใต้
การจำกัดแห่งอำนาจอธิปไตยอื่นใด”

**“ข้อ ๗ ทุก ๆ คนต่างเสมอภาคกันเบื้อง
หน้ากฎหมายและชอบที่จะได้รับความคุ้มครอง
ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการ
เลือกปฏิบัติใด ๆ ทุก ๆ คนชอบที่จะได้รับการ
คุ้มครองอย่างเสมอหน้าจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ
อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และต่อการยุยง
ส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น”**

จะเห็นว่าปฏิญญานี้ได้มุ่งคุ้มครองปัจเจก
ชน (Individual) เพื่อให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่า
เทียมกันภายใต้สังคมเดียวกันและเพื่อให้ได้รับความ
ยุติธรรมอย่างเสมอหน้ากัน นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย
หรือความตกลงระหว่างประเทศอีกหลายฉบับที่ได้
บัญญัติรองรับหลักความเสมอภาคไว้เช่นกัน เช่น
**กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและ
สิทธิทางการเมือง (International Convention of
Civil and Political Rights) หรือปฏิญญาว่าด้วยสิทธิ
ในการพัฒนา (Declaration on the Rights to
Development) เป็นต้น**

๑.๒ หลักการไม่เลือกปฏิบัติตามระบบ กฎหมายรัฐธรรมนูญ

**กลไกของรัฐในการให้ความคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพของประชาชนในหลักการไม่เลือก
ปฏิบัติ ปรากฏในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน
(Fundamental Rights) โดยเป็นสิทธิของบุคคลใน
การเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรของรัฐหรือเข้าไปเป็น
เจ้าหน้าที่ขององค์กรของรัฐ สิทธิดังกล่าว ได้แก่
สิทธิในการจัดตั้งพรรคการเมือง สิทธิในการ
สมัครเลือกตั้ง สิทธิในการสมัครเข้ารับราชการ
รวมทั้งสิทธิในการ เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
อื่น ๆ เป็นต้น ภาระหน้าที่ของรัฐต่อสิทธิในกลุ่มนี้**

รัฐย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องเอื้ออำนวยหรือสนับสนุนให้บุคคลสามารถใช้สิทธินี้ได้ โดยการเอื้ออำนวยหรือการสนับสนุนของรัฐนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของการใช้สิทธิในเรื่องนั้น ๆ หลักการไม่เลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ อาทิเช่น

รัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ฉบับปัจจุบันบัญญัติถึงหลักการไม่เลือกปฏิบัติไว้ในมาตรา ๒ ดังนี้

“ประเทศฝรั่งเศสเป็นสาธารณรัฐอันจะแบ่งแยกมิได้ เป็นสาธารณรัฐทางโลก เป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยและสังคม สาธารณรัฐมุ่งประกันให้มีความเสมอภาคตามกฎหมาย โดยมีค่านึงถึงความแตกต่างกันในแหล่งกำเนิด เชื้อชาติ หรือศาสนา สาธารณรัฐเคารพการถือศาสนา ทุกศาสนา

องชาติคือองสามสี มีสีน้ำเงินขาวแดง

เพลงชาติคือ เพลง ลา มาไซแยส

อุดมคติของสาธารณรัฐคือ “เสรีภาพเสมอภาพ และภราดรภาพ”

หลักการของสาธารณรัฐคือ รัฐบาลเป็นของปวงชน โดยปวงชนและเพื่อปวงชน”

รัฐธรรมนูญสหพันธรัฐเยอรมัน ฉบับปัจจุบัน บัญญัติถึงหลักการไม่เลือกปฏิบัติไว้ในมาตรา ๓ ดังนี้

“๑. มนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคเบื้องหน้ากฎหมาย

๒. ชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย รัฐผู้พันที่จะต้องดำเนินการให้มีความเสมอภาคอย่างแท้จริงระหว่างหญิงและชายและจะต้องดำเนินการให้ยกเลิกอุปสรรคที่ดำรงอยู่

๓. บุคคลย่อมไม่ถูกเลือกปฏิบัติหรือมีอภิสิทธิ์เพราะเหตุในเรื่องเพศ ชาติกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ชาติ ถิ่นกำเนิด ความเชื่อ หรือความคิดเห็นในทางศาสนาหรือในทางการเมือง

บุคคลย่อมไม่ถูกแบ่งแยกด้วยเหตุเพราะความพิการ”

รัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐออสเตรเลีย ฉบับปัจจุบันบัญญัติถึงหลักการไม่เลือกปฏิบัติไว้ในมาตรา ๗ ดังนี้

“๑. พลเมืองของสหพันธ์ทุกคนมีความเสมอภาคเบื้องหน้ากฎหมาย อภิสิทธิ์จากการเกิดเพศ สภาพร่างกาย ชนชั้น ศาสนาไม่อาจมิได้ บุคคลย่อมไม่ถูกกีดกันเพราะความพิการ สาธารณรัฐผู้พัน ที่จะคุ้มครองความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อคนพิการและบุคคลธรรมดาทั่วไปในทุกแง่มุมของชีวิตประจำวัน

๒. สหพันธรัฐ มลรัฐและเทศบาลรับรองหลักความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง มาตรการที่มุ่งส่งเสริมความเสมอภาคดังกล่าว ย่อมได้รับการยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้ามาตรการเหล่านั้นต้องการจัดความ ไม่เสมอภาคที่ดำรงอยู่....”

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒.๑ หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ได้ชื่อว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนนั้น ได้มีการบัญญัติหลักการให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญไทยฉบับก่อน ๆ ที่เคยมีมา สำหรับ**หลักการไม่เลือกปฏิบัติ**ตามรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญยังได้กล่าวถึงหลักความเสมอภาคไว้ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วหลักความเสมอภาคนั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับหลักเสรีภาพ เนื่องจากเป็นหลักการที่จะทำให้การใช้สิทธิและเสรีภาพเป็นไปอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุก ๆ คน ซึ่งหากเสรีภาพใช้ได้เพียงบุคคลบางคนเท่านั้น ในขณะที่บุคคลบางกลุ่มเข้าถึงไม่ได้ กรณีดังกล่าวก็ไม่อาจถือว่ามีเสรีภาพแต่ประการใด หลักความเสมอภาคจึงเป็นพื้นฐานของหลักเสรีภาพและเป็นหลักประกันในการทำให้เสรีภาพเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น หลักความเสมอภาคภายใต้กฎหมายจึงเป็นหลักการปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกันหรือไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้การปฏิบัติตามหลักความเสมอภาคนั้นจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น ๆ จึงจะทำให้เกิดความยุติธรรมภายใต้หลักความเสมอภาคขึ้นได้

๒.๒ ปัญหาการเลือกปฏิบัติในสังคมไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาในเรื่องการเลือกปฏิบัติตามหลักการที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ปรากฏให้เห็น เป็นต้นว่า สิทธิในการสมัครเข้ารับราชการ โดยการเอื้ออำนาจหรือการสนับสนุนให้พลเมืองของรัฐสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก การเอื้ออำนาจในการรับสมัครให้กระจายไปอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้อย่างเท่าเทียมกันและอย่างทั่วถึงโดยไม่จำกัดอยู่แต่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ

ปัญหาในหลักการไม่เลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่ปรากฏขึ้นมีให้เห็นในหลายกรณี เช่นกรณีตัวอย่าง ปัญหาการสมัครสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา แต่คณะกรรมการข้าราชการตุลาการพิจารณาเห็นว่า มีสภาพร่างกายที่ไม่เหมาะสม ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเรื่องนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๔๔ ว่า “รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติเป็นหลักการว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ว่าชายหรือหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันจะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ แต่ต้องยอมรับว่า ในกรณีที่หน่วยงานใดจะรับบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งใด ต้องพิจารณาถึงความสามารถและความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย ซึ่งตำแหน่งผู้พิพากษาเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติโดยปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธย

พระมหากษัตริย์ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา มิใช่เพียงแต่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีในห้องพิจารณาคำนั้น บางครั้งต้องเดินทางไปนอกศาล ปฏิบัติหน้าที่ เช่น เพื่อเดินเผชิญสืบ การพิจารณาเพื่อรับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้พิพากษา จึงมีมาตรการที่แตกต่างและเข้มงวดกว่าการคัดเลือกบุคคลไปดำรงตำแหน่งอื่นอยู่บ้าง และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖ (๑๐) คำว่า “มีกาย... ไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ” จะใช้ควบคู่กับมาตรา ๒๖ (๑๑) ที่บัญญัติว่า “เป็นผู้ที่ผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจโดยคณะกรรมการแพทย์ จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ซึ่ง ก.ต. กำหนดและ ก.ต. ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการแพทย์แล้วเห็นว่าสมควรรับสมัครได้” ซึ่งพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ เป็นลักษณะตามข้อยกเว้นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ ซึ่งไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญแห่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ แต่อย่างใด”

นอกจากนี้ ยังมีกรณีตัวอย่างปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งคดีนี้ผู้ร้องเห็นว่าพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๙ บัญญัติให้สิทธิแต่เฉพาะหญิงต่างด้าวซึ่งสมรสกับชายสัญชาติไทยว่า สามารถขอสัญชาติไทยได้ โดยมีได้บัญญัติให้สิทธิของชายต่างด้าวที่สมรสกับหญิงสัญชาติไทย จึงเป็นบทบัญญัติที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องเพศและคดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๖ ว่า “การได้สัญชาติไทยโดยการสมรสของคนต่าง

ด้าวเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ โดยตราเป็นกฎหมายคือ พระราชบัญญัติสัญชาติฯ ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าว และได้สมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” และวรรคสองบัญญัติว่า “การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทยให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี” จึงย่อมเป็นอำนาจของรัฐที่จะตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้วไม่ถือว่าเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในกฎหมายระหว่างชายและหญิง หรือเป็นการทำให้ชายและหญิงไม่ได้มีสิทธิเท่าเทียมกันด้วยเหตุที่เป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความมั่นคงของประเทศ และตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาในสถานะของบุคคลแต่ประการใด จึงไม่ใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศและไม่ขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๙ จึงบัญญัติขึ้นสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แล้ว”

นอกจากนี้ สังคมไทยยังมีความสับสนบางประการในปัญหาว่าด้วยหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายต่อหลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดคุณสมบัติ ๔ ประการ เพื่อสอบเข้าเป็นนักศึกษาพยาบาล การเลือกปฏิบัติทางศาสนาต่อประชาชนใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือแม้กระทั่งข้อโต้แย้งในประเด็นเรื่องความเสมอภาคของสตรีในสิทธิการเข้าไปเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อทางศาสนาหรือตามจารีตประเพณีของท้องถิ่น ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันกำหนดขอบเขตของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ให้มีความชัดเจนและปรากฏอย่างเป็น

รูปธรรมยิ่งขึ้น เพราะมีฉะนั้นบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของ
ประชาชนคงจะไม่มี ความหมายใด ๆ หรือเป็น
เพียงแค่ความฝันลม ๆ แล้ง ๆ เท่านั้น

บรรณานุกรม

จรัญ โฆษณานันท์, “สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน
ปรัชญา กฎหมาย และความเป็นจริงทาง
สังคม”, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
นิติธรรม, ๒๕๔๕.

อุดม รัฐอมฤต , บรรเจิด สิงคะเนติ และ นพนิธิ สุริยะ,
“การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือ
ใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตาม
มาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐”,
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดนานาสีพิมพ์,
๒๕๔๔.

บรรเจิด สิงคะเนติ, “หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ
และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตาม
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐”, กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๓.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, “หลักความเสมอภาค”,
ในหนังสือรวมบทความกฎหมายมหาชน
จากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม ๓,
จัดพิมพ์โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
(กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด, ๒๕๔๗) :
๓๖๔ – ๓๘๓.

การทางสอบถามข้อบัญญัติรัฐธรรมนูญของกระบวนกานนิติบัญญัติ

โดย นางสาวสุวิมล เจียมวงศ์แพทย์

นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๕๒ / ๒๕๕๖

วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีคำร้อง ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยมีคำวินิจฉัยว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้ง อาจถูกฟ้องดำเนินคดีในศาลปกครองได้ โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ และมาตรา ๒๗๖ ประกอบพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๙ และ มาตรา ๔๒ โดยนายไกรวิฑูร์ สุรัสวดี ผู้สมัครสมาชิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓๐ ได้ฟ้องคดีคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐

กรุงเทพมหานครต่อศาลปกครองกลาง โดยกล่าวหาว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ ในฐานะเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่จัดทำคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๗/๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ ข้ำซ้อนกันถึง ๓ ฉบับ โดยมีข้อขัดแย้งกฎหมาย มีข้อความอันเป็นเท็จและโดยทุจริตก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่ง ที่ ๑๗/๒๕๕๓ มีข้อขัดแย้งกฎหมาย และขอให้เพิกถอนคำสั่ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร ศาลปกครองกลางมีคำวินิจฉัยว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานครเป็นรายบุคคลมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงไม่อาจจับ

สรุปคดีพิมพ์ใบขอคำปรึกษา

ฟ้องได้ และแม้ว่าจะฟ้องคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งในฐานะคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือในฐานะคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และอาจตกเป็นผู้ถูกฟ้องคดีในศาลปกครองได้ก็ตาม แต่กรณีตามคำฟ้อง นายโกวิท สุรัสวดี ได้โต้แย้งคัดค้านและร้องเรียนไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอให้ไม่ให้รับรองผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร โดย **คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ให้อำนาจไว้ อันเป็นอำนาจหน้าที่ที่มีสภาพเด็ดขาด ศาลจึงไม่มีอำนาจรับฟ้องไว้พิจารณาหรือมีคำสั่งให้เป็นอย่างอื่นได้**

นายโกวิท สุรัสวดี ได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด และขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้ศาลปกครองกลางรับคำฟ้องไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งที่ ๘๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ ว่าการที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) มีสภาพเสร็จเด็ดขาด เป็นเหตุให้ศาลปกครองชั้นต้นไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เป็นอย่างอื่นได้นั้น ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติชัดเจนเช่นนั้น และเมื่อพิเคราะห์บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ที่ว่า หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเป็นคู่กรณีหรือถูกดำเนินคดีในศาลปกครองได้ ต้องเป็นหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ใน

บังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ที่ว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า... (๒) ... คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล” และเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทนั้น อย่างน้อยจะต้อง “อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล” เนื่องจากคำว่า รัฐบาล มีความหมายกว้างกว่าคำว่าคณะรัฐมนตรี โดยหมายถึง “รัฐในฐานะที่เป็นตัวแทนประเทศชาติ” มิใช่ “คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวง” ฉะนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจึงอาจถูกดำเนินคดีในศาลปกครองได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ ดังกล่าว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งในการจัดการการเลือกตั้ง

๒. ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า **คณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลปกครอง เป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๒๗๖ ตามลำดับบัญญัติให้มีขึ้น และบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ จึงมีสถานะเป็น**

องค์การตามรัฐธรรมนูญตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ และตามคำร้องเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับศาลปกครองที่ได้มีการใช้อำนาจหน้าที่ไปแล้วมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่นั้นเกิดขึ้น จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การตามรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ และไม่ใช่อำนาจที่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลตามที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔๘ บัญญัติ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ถือเป็นยุติหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเห็นได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะจัดการเลือกตั้ง ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม การจัดให้มีการเลือกตั้ง นั้น มีขั้นตอนและรายละเอียดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติ เช่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๑) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตาม มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง เป็นต้น และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจากการจัดการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ก็ให้มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นได้ตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ซึ่งการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นการใช้อำนาจดังเช่นอำนาจตุลาการที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดได้ นั้น เพราะเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่จัดให้มีการเลือกตั้ง ชี้ขาดตัวเอง เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม

กรณีตามคำร้อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร โดยการออกคำสั่งที่ ๑๗/

๒๕๔๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้มีคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการนับคะแนนในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งสำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละแห่งเมื่อทราบผลขั้นสุดท้ายก็ได้ประกาศผลการเลือกตั้งซึ่งเป็นกระบวนการในการจัดการเลือกตั้ง ต่อมาเมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง (๓)

ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง เป็นลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอันมีผลให้การวินิจฉัยชี้ขาดของ

คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง (๓) ถือเป็นยุติ มิใช่เป็นการใช้อำนาจทางบริหารหรือทางปกครองตามที่กล่าวอ้าง แต่อย่างไร

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงวินิจฉัยว่าการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง (๓) ถือเป็นยุติ

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔๗ / ๒๕๕๗
วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

**เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
กรณีการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
และวุฒิสภา ในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน**

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

พันตำรวจเอกสุรพงศ์ ไผ่นวล สมาชิกวุฒิสภากับคณะได้มีหนังสือขอให้ประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ **กรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาในการเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน**

โดยประธานรัฐสภาเห็นว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๓๓๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ มาตรา ๑๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๓ ระบุไว้ชัดเจนว่า ในการดำเนินการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยวุฒิสภามีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบเท่านั้น และหากวุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ต้องคัดเลือกต่อไป จนกว่าวุฒิสภาจะให้ความเห็นชอบ โดยระเบียบคณะกรรมการ

ตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) ได้กำหนดวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้ว่า “การเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมถือตามมติคณะกรรมการโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการ”

ดังนั้นการที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เสนอรายชื่อบุคคลที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๓ คน ต่อวุฒิสภาเพื่อทำการคัดเลือก และการที่วุฒิสภาได้มีมติคัดเลือก ๑ คน จากจำนวน ๓ คน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่น่าจะไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ **ประธานรัฐสภาจึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอชื่อผู้สมควรเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา จำนวน ๓ คน**

สรุปคดีนี้ฉบับของศาลรัฐธรรมนูญ

และการที่วุฒิสภามีมติเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ๑ คน จากจำนวน ๓ คน นั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒ บัญญัติให้มีขึ้น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓๓ (๑) บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการสรรหาและการเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการให้ความเห็นชอบบุคคลที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอ ก็เป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญเช่นกัน เมื่อประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็น เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เห็นว่าการดำเนินการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภา เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖

และเป็นปัญหาที่ได้เกิดขึ้นจริง ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

การที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอชื่อผู้สมควรเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา จำนวน ๓ คน และการที่วุฒิสภามีมติเลือกจำนวน ๑ คน จากจำนวน ๓ คน ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอมานั้น เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการสรรหาและเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด และมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คือ นายประธาน ดาบเพชร เป็นการดำเนินการที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒ มาตรา ๓๓๓ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๓๐ และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่เหมาะสมได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) แล้ว ส่วนการที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีหนังสือในนามคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอรายชื่อบุคคลจำนวน ๓ คน ให้วุฒิสภาพิจารณาเลือก และวุฒิสภามีมติเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจำนวน ๑ คน จาก

จำนวน ๓ คน นั้น **เมื่อรัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และให้วุฒิสภาเป็นองค์กรถวายคำแนะนำพระมหากษัตริย์โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรสรรหาและเลือกแล้วเสนอให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ การให้ความเห็นชอบของวุฒิสภา จึงย่อมต้องมีความหมายเพียงการให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบเฉพาะบุคคลที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีมติเลือกด้วยคะแนนเสียงสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มาแล้วเท่านั้น** การที่วุฒิสภาดำเนินการเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อที่ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอในนามของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมาพร้อมกับหนังสือนำเสนอผลการเลือกของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเลือกนางจารุวรรณ เมณฑกา ซึ่งได้คะแนนในอันดับที่สอง และไม่ได้จำนวนคะแนนที่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ **จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒ มาตรา ๓๓๓ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖)**

มาตรา ๓๐ ประกอบด้วยระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) และมาตรา ๓๑

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า กรณีตามคำร้องของประธานรัฐสภาที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นั้น เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๒ มาตรา ๓๓๓ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) มาตรา ๓๐ ประกอบด้วยระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่เหมาะสมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ (๕) และมาตรา ๓๑

“ความเสมอภาคไม่ใช่สิ่งเพ้อฝัน
แต่เป็นเงื่อนไขทางภาวะวิสัย
ที่จะทำให้คนรักใคร่ปรองดองกันนั้นที่พี่น้อง
เป็นสภาพที่ต้องเอื้ออำนาจให้ปัจเจกบุคคล
ได้บรรลุถึงเสรีภาพอย่างแท้จริง
และเมื่อการกดขี่ขูดรีดหมดไป
ความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ก็จะไม่มีอีก ”

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
อดีตผู้นำนักศึกษายุค ๑๔ ตุลา ๑๖
อดีตคณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนะนำกฎหมายใหม่ และกฎหมายที่น่าสนใจ

โดย นางสาวสุทธิมาตร จันทร์แดง
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๕๕๗

๑ ประกาศราชกิจจานุ
เบกษา วันที่ ๑๔ มิถุนายน
๒๕๕๗ เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๓ ก
หน้า ๑

หลักการและเหตุผล

เพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถาบันราชภัฏ โดยที่มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นสมควรกำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและเป็นนิติบุคคล โดยมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

สาระสำคัญ

ภายใต้วัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของพระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล เพื่อสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้ สร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่ความดี เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน และองค์กรอื่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ และกำหนดให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

แนะนำกฎหมายใหม่ที่น่าสนใจ

LIRT

๑. การแบ่งส่วนราชการภายในของมหาวิทยาลัย

ให้มหาวิทยาลัยแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานอธิการบดี สำนักงานวิทยาเขต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย ศูนย์ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ (มาตรา ๑๐) โดยการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการ ดังกล่าวให้ทำเป็นกฎกระทรวง (มาตรา ๑๑)

มหาวิทยาลัยจะรับสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบ ในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือ ประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่เข้า สมทบนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย (มาตรา ๑๒)

๒. รายได้ของมหาวิทยาลัย

นอกจากเงินงบประมาณแผ่นดินแล้ว มหาวิทยาลัยยังมีรายได้ ทางอื่นอีก อาทิเช่น จากเงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ค่าบริการต่าง ๆ เงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ รายได้หรือผลประโยชน์ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ จากเงินอุดหนุน เป็นต้น โดยบรรดารายได้และ ผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา หรือจากการผิดสัญญาการ ซื้อขายทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๓)

๓. การดำเนินการ

มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งประกอบด้วย สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ สภาคณาจารย์ และข้าราชการ

สภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (๑) นายกสภามหาวิทยาลัย (๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง (๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๔ คน (๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๑ คน (มาตรา ๑๖)

อำนาจและหน้าที่

- ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย
- กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย

ออกกฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ กำกับมาตรฐานการศึกษา คุณภาพการศึกษา การเปิด และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัย อนุมัติใบปริญญา

- พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

- แต่งตั้ง และถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

สภาวิชาการ ประกอบด้วย (๑) ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี (๒) กรรมการสภาวิชาการที่คณาจารย์ประจำเลือกจาก ผู้บริหารหรือคณาจารย์ประจำคณะ คณะละ ๑ คน (๓) กรรมการสภา วิชาการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกมีจำนวนเท่ากับ บุคคลตาม (๒) (๔) ให้สภาวิชาการแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็น กรรมการและเลขานุการสภาวิชาการโดยคำแนะนำของอธิการบดี

อำนาจและหน้าที่ เสนอแนะ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทาง วิชาการ ให้ความเห็นและคำปรึกษาทางด้านวิชาการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ใน อำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการ

สภาคณาจารย์และข้าราชการ ประกอบด้วย (๑) ประธานสภา (๒) กรรมการสภาซึ่งเลือกจากคณาจารย์และข้าราชการของมหาวิทยาลัย

อำนาจและหน้าที่ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในกิจการและการ พัฒนามหาวิทยาลัยต่ออธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัย ตลอดจนส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์และข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตาม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

การปฏิบัติหน้าที่ของสภาคณาจารย์และข้าราชการ ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ราชการและการดำเนินการใด ๆ ในการปฏิบัติ หน้าที่โดยชอบย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่เป็นเหตุในการ ดำเนินการทางวินัย

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย (๑) ประธานกรรมการ (๒) ประธานสภานักศึกษา (๓) นายกองค์การ นักศึกษา (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร โดยในจำนวนนี้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

อำนาจและหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาและ
ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัย เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและ
แผนพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมให้มี
ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ตลอดทั้งสนับสนุนการ
สร้างสัมพันธภาพและการเรียนรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยกับประชาชน

๔. อธิการบดี

กำหนดให้อธิการบดีเป็น**ผู้บังคับบัญชาสูงสุด** มีวาระการดำรง
ตำแหน่ง ๔ ปี ไม่เกิน ๒ วาระ

อำนาจหน้าที่ บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตาม
กฎหมาย และระเบียบของทางราชการและมหาวิทยาลัย โดยเป็นผู้แทน
มหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วย
อธิการบดี รองอธิการบดี รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก
รองผู้อำนวยการศูนย์ รองหัวหน้าส่วนราชการ หรือรองหัวหน้าหน่วยงาน
ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และอาจารย์พิเศษ

กำหนดให้**วิทยาเขตหนึ่ง มีรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็น
ผู้บังคับบัญชา** และ**ในบัณฑิตวิทยาลัย**ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและ
รับผิดชอบงานของบัณฑิตวิทยาลัย

๕. ประโยชน์ในการประสานงานและระดมสรรพกำลัง

เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาในท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยให้มี
หน่วยงานเพื่อทำข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยในความร่วมมือทาง
วิชาการให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดให้มีการทำข้อตกลงระหว่าง
มหาวิทยาลัยโดยมีคณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัย

๖. ตำแหน่งทางวิชาการ

คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย คณาจารย์ประจำ และ
คณาจารย์พิเศษ

คณาจารย์ประจำ คือ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ และอาจารย์

คณาจารย์พิเศษ คือ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ

๗. บทกำหนดโทษ

ได้ปรับปรุงในเรื่องอัตราโทษสำหรับความผิดในเรื่อง
การใช้ การปลอม การทำให้ปรากฏซึ่งตรา สัญลักษณ์ ครุฑวิหยาฐานะ
ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมายของมหาวิทยาลัย (มาตรา
๖๓ และมาตรา ๖๔)

หมายเหตุ

๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วินิจฉัยจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

พระราชกฤษฎีกา

จัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

(องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
สำนักงานบริหารและ
พัฒนาองค์ความรู้ (องค์การ
มหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๕๕๗

๑ ประกาศราชกิจจานุ
เบกษา วันที่ ๑๕ มิถุนายน
๒๕๕๗ เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ
๓ ก หน้า ๑

หลักการและเหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนโดยทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาความสามารถของตน

สาระสำคัญ

การบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ หมายความว่า การบริหารพัฒนาเพื่อการส่งเสริมหรือการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสพัฒนาความคิด เพิ่มความรู้ในคลังสมอง พัฒนาสร้างสรรค์และพัฒนาภูมิปัญญาของบุคคล ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเข้าถึงองค์ความรู้หรือข้อมูลหรือประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต โดยผ่านระบบการเรียนรู้สาธารณะอันเป็นการศึกษาที่ไม่มีที่สิ้นสุด

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) (Office of Knowledge Management and Development) จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์หลากหลายและเป็นองค์กรนำทางด้านฐานความรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความรู้ในสาขาต่าง ๆ โดยจัดให้มีศูนย์บริการวิทยาการความรู้ในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับสังคมสมัยใหม่และอนาคต มีสาระสำคัญโดยสังเขป ดังนี้

อำนาจหน้าที่

- ดำเนินการจัดให้มีระบบการเพิ่มและเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ไม่ว่าโดยผ่านสิ่งพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีอื่นใดอันทันสมัย
- ประสานงานหรือสนับสนุนให้มีการจัดทำศูนย์ศิลปะวัฒนธรรม ห้องสมุด การแสดง หรือจัดนิทรรศการ ศูนย์การสร้างสรรค์ทางความคิดในทุกรูปแบบโดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
- จัดสรรหรือให้การสนับสนุนทางการเงิน
- ให้การสนับสนุนการพัฒนาผู้มีความรู้ ความสามารถพิเศษ

- ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

- มีอำนาจทำกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ บรรดารายได้ของสำนักงาน ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

การบริหารและการดำเนินงาน

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย (๑) ประธานกรรมการ (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๕ คน (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน ๕ คน (๔) ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขาธิการโดยตำแหน่ง โดยกำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ไม่เกิน ๒ วาระ

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (มาตรา ๑๘) และมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงาน โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๔ ปี ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานแบ่งออกได้ ๓ ประเภท คือ

(๑) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง ได้แก่ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานโดยรับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณของสำนักงาน

(๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ซึ่งสำนักงานจ้างให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญโดยมีสัญญาจ้าง

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมาปฏิบัติงานในสำนักงานเป็นการชั่วคราวตาม มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

กำหนดในทุกระยะเวลา ๕ ปี คณะกรรมการบริหารต้องจัดให้มีการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตนได้ตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อมและการเติบโตขององค์กร

การดำเนินงานของสำนักงานให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกล่าวคือ นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมายเหตุ

๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรมว่าด้วยการ
ปล่อยชั่วคราว (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑ ประกาศราชกิจจานุ
เบกษา วันที่ ๙ มีนาคม
๒๕๕๗ เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๘ ก
หน้า ๕๙๕

หมายเหตุ

๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วัน
ประกาศเป็นต้นไป

๑ อาศัยอำนาจตาม
ความในพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม มาตรา ๕

หลักการและเหตุผล

ตามที่ประธานศาลฎีกาได้ออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาล
ยุติธรรมว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อเป็นแนวทางในการ
พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวได้ ไว้ ณ วันที่ ๒๖
มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ
ดังกล่าว

สาระสำคัญที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม มีดังนี้

๑. ในเรื่องกำหนดวงเงินประกัน ในข้อ ๕.๖ ในกรณีการขอ
ประกันตัว โดยกำหนดให้ศาลใช้ดุลยพินิจกำหนดวงเงินประกันต่ำกว่า
เกณฑ์ปกติได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้สูงอายุ ผู้เยาว์ สตรีมีครรภ์
หรือมีบุตรอายุไม่เกิน ๓ ปี อยู่ในความดูแล

๒. ในข้อ ๖.๒ กำหนดให้ใช้หนังสือรับรองของบริษัท
ประกันภัยเป็นหลักประกันได้ โดยจัดเป็นหลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่น
ที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองดูแลบุคคล
บางประเภทและเพื่อรองรับมาตรการนำบริษัทประกันภัยเข้าสู่ระบบ
การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการโอนข้าราชการซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ หรือการโอนพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๗

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการโอน
ข้าราชการซึ่งไม่ใช่ข้าราชการ
ตำรวจหรือการโอนพนักงาน
ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นมาบรรจุและ
แต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจ
พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖
เมษายน ๒๕๕๗

๑ ประกาศราชกิจจานุ
เบกษา วันที่ ๕ พฤษภาคม
๒๕๕๗ เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ
๑๙๓ หน้า ๑๖

หมายเหตุ

๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วัน
ถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๑ อาศัยอำนาจตาม
ความในมาตรา ๓๑ (๒) และ
มาตรา ๖๓ (๑) แห่ง
พระราชบัญญัติตำรวจ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และมติ
ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ ๕ /
๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน
๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. ให้ข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอโอนไปรับราชการตำรวจ ตามมาตรา ๖๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ให้สิทธิไว้ยื่นคำขอได้ตามแบบท้ายกฎ ก.ตร. ที่ให้ไว้

๒. ผู้ที่จะขอโอนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามความในมาตรา ๔๘ และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ตร. กำหนดไว้ตามความในมาตรา ๔๕ หรือได้รับอนุมัติจาก ก.ตร. ตามความในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. ให้ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานที่มีผู้ยื่นคำขอโอน เป็นผู้พิจารณาการรับโอนไปให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณา

๔. การพิจารณาเกี่ยวกับ

- ตำแหน่ง ให้พิจารณาตำแหน่งที่รับโอนมาบรรจุและแต่งตั้งตามเหตุผลความจำเป็นของการรับโอน

- ชื่นยศ

ตำรวจ ให้พิจารณาตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงวันที่รับโอนมาเป็นข้าราชการตำรวจ ได้รับยศชั้นใดก็ให้รับยศนั้น

ทหาร ให้ได้รับยศเทียบเท่ากับยศทหารที่ได้รับอยู่เดิม

ก่อนโอน

- เงินเดือน ให้ได้รับเงินเดือนไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือนที่ได้รับขณะรับราชการจากสังกัดเดิมก่อนโอน

๕. การนับเวลาดำเนินการ

ให้ถือเวลาดำเนินการหรือเวลาทำงานของผู้ที่ขอโอนในขณะที่เป็นข้าราชการประเภทอื่น หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเวลาดำเนินการของข้าราชการตำรวจ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ นี้

หน้าปกกฎหมายใหม่ที่น่าสนใจ

การพัฒนากฎหมาย (Legal Development)

โดย นายเกรียงศักดิ์ แจ้งสว่าง
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

"A man who would understand the reason, the grounds and origins of what is law at this day must look back to what it was formerly ; otherwise his learning will be both confused and superficial"
William Blackstone.

(๒) กฎหมายกับสังคม : การศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ

ในการศึกษาและพิจารณากฎหมายในปัจจุบัน นักกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกฎหมายที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการนิติบัญญัติ (Legislative Process) และนักกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ไม่อาจที่จะจำกัดขอบเขตการศึกษากฎหมายอยู่แต่เฉพาะปัจจัยหรือกรอบภายในประเทศของตนแต่เพียงลำพังได้ ทั้งนี้เพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองภายในประเทศย่อมแปรผันไปตามเหตุการณ์ในสังคมระหว่างประเทศ (International Community) สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงในด้านวิชาการนิติศาสตร์หลายประการที่นักกฎหมายต้องเฝ้าติดตาม ดังนั้นการศึกษากฎหมายของต่างประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านนิติศาสตร์จึงเป็นอีกทางหนึ่งที่สามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นมาปรับใช้ในกระบวนการนิติบัญญัติ แต่เนื่องจากความเป็นรัฐเอกราชของประเทศไทย ทำให้เราไม่สามารถนำกฎหมายของประเทศอื่นเข้ามาปรับใช้ในประเทศไทยได้โดยตรง แต่วิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้เราสามารถรับรู้และมีความเข้าใจกฎหมายได้อย่างรอบด้านและทันต่อพัฒนาการ

ทางด้านกฎหมายของโลก คือ การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ (Comparative Law)

ความหมายของกฎหมายเปรียบเทียบ

กฎหมายเปรียบเทียบมิใช่เป็นการศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายสารบัญญัติ (Substantive Law) หากแต่เป็นการศึกษากฎหมายในเชิง "วิธีการ" (Method) ดังนั้น นักกฎหมายเปรียบเทียบจึงได้ให้ความหมายหรือนิยามของคำว่ากฎหมายเปรียบเทียบไว้แตกต่างกันตามมุมมองของแต่ละท่าน ตัวอย่างเช่น

Konrad Zweigert นักกฎหมายเปรียบเทียบคนสำคัญ ได้ให้ความหมายของกฎหมายเปรียบเทียบไว้ว่า "กฎหมายเปรียบเทียบเป็นกิจกรรมในทางสติปัญญา โดยมีกฎหมายเป็นวัตถุในการศึกษา และโดยการเปรียบเทียบเป็นกระบวนการและวิธีการ"

Rosco Pound ได้ให้ความหมายของกฎหมายเปรียบเทียบว่า "เป็นศาสตร์แห่งการเปรียบเทียบกฎหมาย (Science compare de droit) มากกว่าที่จะมองความหมายตามตัวอักษร"

การพัฒนากฎหมาย

วิวัฒนาการของการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ

การศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังปรากฏในงานเขียนของนักปรัชญาคนสำคัญหลายท่าน อาทิ อาริสโตเติลกับงานเขียนชื่อ **Politics** หรือ มองเตสกิเออร์ ในงานเขียนชื่อ **L'Esprit des Lois** แต่การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบนั้นได้เริ่มมีการศึกษากันอย่างจริงจังและถือเป็น **“ศาสตร์”** (Science) แขนงหนึ่งของวิชานิติศาสตร์ (Legal Science) ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ ๑๙ เป็นต้นมา โดยกลุ่มนักกฎหมายเอกชน (Private Law) ดังจะเห็นได้จากในปี ๑๘๖๙ ที่ประเทศฝรั่งเศสได้มีการจัดตั้ง **“Société Française de Le'gislation Comparée”** (French Society for Comparative Law) ซึ่งยังคงมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และนักกฎหมายนามอุโฆษที่มีส่วนในการผลักดันให้เกิดการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบอย่างแท้จริง อาทิ **Gino Gorla** ในประเทศอิตาลี **Konrad Zweigert** ในประเทศเยอรมัน **René David** ในประเทศฝรั่งเศสและ **Rudolf Schlesinger** ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ตลอดจนการจัดตั้ง **Max Plank Institute for Foreign and Private International Law** เพื่อเป็นศูนย์ศึกษากฎหมายเปรียบเทียบในประเทศเยอรมัน และในปัจจุบันนี้ประเทศต่าง ๆ ได้มีการจัดตั้ง **สถาบันกฎหมายเปรียบเทียบ** (Comparative Law Institute) อย่างก้าวหน้าในหลายประเทศ ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเยอรมัน ประเทศอิตาลี เป็นต้น

วิธีการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ

ในการศึกษาวิชากฎหมายเปรียบเทียบนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องจำแนก **ตระกูลของกฎหมาย** (Legal Family) ให้มีความชัดเจนเป็นเบื้องต้นก่อน ทั้งนี้ เพราะการที่จะศึกษา

เปรียบเทียบบทบัญญัติของกฎหมายในทุก ๆ ประเทศ ย่อมไม่สามารถจะทำได้ นักนิติศาสตร์จึงต่างพยายามที่จะแบ่งกลุ่มกฎหมายออกไปแล้วแต่ความเห็นและหลักการที่แต่ละท่านนำมาใช้ แต่การจำแนกตระกูลของกฎหมายที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเป็นของ **René David** โดยได้แบ่งตระกูลกฎหมายออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) กลุ่มโรมัน-เยอรมัน
- ๒) กลุ่มสังคมนิยม
- ๓) กลุ่มคอมมอนลอว์
- ๔) กลุ่มกฎหมายศาสนาและกฎหมายประเพณี

โดย **René David** ได้นำเอากฎหมายจีน กฎหมายญี่ปุ่นและกฎหมายมุสลิมเข้าร่วมไว้ในกลุ่มกฎหมายศาสนาและกฎหมายประเพณี การแบ่งกลุ่มของ **René David** มีประโยชน์สำหรับการศึกษาระบบกฎหมายสาขาใหญ่ ๆ และเป็นการศึกษาลงในรายละเอียด แต่อาจไม่เหมาะสมสำหรับการนำมาเป็นพื้นฐานของความรู้ทั่วไปในการศึกษาวิชากฎหมายเปรียบเทียบว่าด้วยระบบกฎหมายโดยตรง

ปัจจุบันนี้หลักเกณฑ์ที่ถือได้ว่าเป็นวิธีการเปรียบเทียบของนักกฎหมายเปรียบเทียบสมัยใหม่ (Modern Comparative Method) **มีลักษณะพิเศษ ๓ ประการ** กล่าวคือ

๑. **Critical Comparison** เป็นการเปรียบเทียบที่พิจารณาเหตุผลในด้านความเหมาะสม ประโยชน์ และประสิทธิภาพของกฎหมายของต่างประเทศ

๒. **Undogmatic Comparison** หรือ การศึกษาแบบ **Functional Legal Comparison** คือ เป็นการศึกษาว่ากฎหมายนั้นเมื่อบังคับใช้แล้วมีผลในทางปฏิบัติอย่างไร และยังเหมาะสมกับกาลเวลาหรือไม่

๓. **Realistic Comparison** เป็นการวิเคราะห์ที่รวมไปถึงปัจจัยในรอบด้าน (Teleological)

นอกเหนือไปจากแหล่งที่มาของกฎหมาย (Source of Law) เช่น บัญญัติทางเศรษฐกิจ การเมือง จริยธรรม และจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น

ประโยชน์ของการศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบ

การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบมีประโยชน์หลายประการ ในระยะเริ่มแรกของการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ นักนิติศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะทำให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีรูปแบบเดียวกัน (Unification of Law) ทั้งนี้ โดยการทำความเข้าใจในทางระหว่างประเทศ ในกรณีดังกล่าวกฎหมายเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใน **วิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล** (International Private Law ; Choice of Law) ที่ทำหน้าที่ในการจัดปัญหาการเลือกใช้อกฎหมายเมื่อมี **องค์ประกอบต่างประเทศ** (Foreign Elements) เข้ามาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนในทางระหว่างประเทศ โดยมีองค์การระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่ดังกล่าว เช่น Hague Conference on Private International Law, UNIDROIT และ UNCITRAL เป็นต้น

นอกจากนี้ การศึกษากฎหมายในเชิงกฎหมายเปรียบเทียบยังเป็นประโยชน์ต่อ **กระบวนการนิติบัญญัติ** (Legislative Process) เป็นอย่างมาก **เนื่องจากประสบการณ์ทางด้านการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศย่อมมีความแตกต่างกันตามระดับและปัจจัยในการพัฒนา** ไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ประสบการณ์ของอีกประเทศหนึ่งอาจเป็นบทเรียนให้อีกประเทศหนึ่งได้รับรู้และสามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การบัญญัติกฎหมายมีความสอดคล้องกับสภาวะการณ์ภายในของประเทศตนได้

ปัจจุบันนี้การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบยังปรากฏให้เห็นในสังคมไทยไม่มากนัก แม้ว่าจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในลักษณะใกล้เคียงกับสถาบันกฎหมายเปรียบเทียบในต่างประเทศ ดังเช่น **สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา** หรือ **สถาบันพระปกเกล้า** หากแต่หน่วยงานทั้งสองมิได้ดำเนินการศึกษาระบบกฎหมายต่าง ๆ ของโลกในเชิงเปรียบเทียบอันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการนิติศาสตร์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังเช่น กรณีของสถาบันกฎหมายเปรียบเทียบของต่างประเทศอย่างแท้จริง ทำให้นักกฎหมายไทยยังขาดความเข้าใจในความเป็น **“ศาสตร์สากล”** (Universality) ของวิชาการนิติศาสตร์ เพราะนักกฎหมายไทยศึกษาเพียง **“ศาสตร์”** ที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวหรือที่ใช้ได้เพียงเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ นักกฎหมายจึงควรที่จะตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบเป็นอย่างยิ่ง **ทั้งนี้ เพราะเป็นไปมิได้ที่เราจะนำกฎหมายมาเป็นโครงสร้างทางสังคมที่ดีได้ หากเราไม่รู้จักโครงสร้างของระบบกฎหมายที่ดีของสังคมอื่นเลย**

เอกสารอ้างอิง

- จำปี ไสตุถิพันธุ์, “กฎหมายเปรียบเทียบ: พื้นฐานความคิด”, **วารสารนิติศาสตร์**, ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๔, ๒๕๔๑.
- บรรศักดิ์ อูวรรณโณ, “ทิศทางการวิจัยทางนิติศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ”, **วารสารกฎหมาย** ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒, ๒๕๓๘.
- รองพล เจริญพันธุ์, “กฎหมายเปรียบเทียบ: ความสัมพันธ์กับ Transitional Legal Science”, **วารสารกฎหมายปกครอง**, เล่ม ๗ ตอนที่ ๑, ๒๕๓๑.
- Reimann, Mathias, “The Progress and Failure of Comparative Law in the Second Half of the Twentieth Century”, **American Journal of Comparative Law**, ๒๐๐๖.

แนะนำข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ

A. General Works

- **International Encyclopedia of Comparative Law** เป็นสารานุกรมว่าด้วยกฎหมายเปรียบเทียบ โดยละเอียด ประกอบด้วยการศึกษาในรายประเทศ ในหัวข้อต่าง ๆ และมีบรรณาธิการเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการค้นคว้าต่อไปที่ค่อนข้างสมบูรณ์ **René David** เป็นบรรณาธิการคนแรก ในปี ๑๙๗๑ และล่าสุดมี **K.R. Redden** เป็นบรรณาธิการเมื่อปี ๑๙๘๔ (ปัจจุบันสารานุกรมชุดนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์)

- **Major Legal Systems in the World Today : An Introduction to the Comparative Study of Law** โดย **René David** เป็นหนังสือที่อธิบายระบบกฎหมายต่าง ๆ ของโลกอย่างย่อ ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของระบบกฎหมายและตระกูลกฎหมายที่สำคัญของโลก

- **An Introduction to Comparative Law** โดย **Zweigert K.** และ **Kotz H.** กล่าวถึงปรัชญาว่าด้วยการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบว่ามีวิวัฒนาการและวัตถุประสงค์อย่างไร มีฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดย อ. พิชัย ทรราชยกุล ในหนังสือ **กฎหมายแห่งเปรียบเทียบ**

- ข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงรายละเอียดของระบบกฎหมายประเทศต่าง ๆ เช่น **Guide to Foreign Legal Materials : French ; German ; Swiss** โดย **Charles Szladits** ในปี ๑๙๙๐ และหนังสือเรื่อง **Germain' Transnational Law Research : a Guide for Attorneys** โดย **Chaire Germain** ในปี ๑๙๙๑

- นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่เป็นกฎหมายเฉพาะ ที่กล่าวถึงรายละเอียดของระบบกฎหมายเป็นการเฉพาะเรื่องในแต่ละประเทศ เช่น **International Encyclopedia for Labour Law and Industrial Relations** หรือ **Labour Law Documents** ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) เป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายแรงงาน ส่วนข้อมูลด้านสาธารณสุขจะปรากฏใน **International Digest of Health Legislation** ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ส่วนข้อมูลด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ อยู่ในหนังสือ **Constitution of the Countries of the World** เป็นต้น

B. General Indexes

- **Bibliography on Comparative and Foreign Law** โดย **Charles Szladits** ประกอบด้วยฐานข้อมูลและแหล่งอ้างอิงในการค้นหาข่าวคราว ความเคลื่อนไหวทางกฎหมายของประเทศต่าง ๆ โดยจัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ในปี ๑๙๙๘

- **Pacific Law Bibliography** โดย **Jacquie Elliott** เป็นบรรณาธิการ พิมพ์ครั้งที่ ๒ ในปี ๑๙๙๐

- **African Law Bibliography** โดย **J. Vanderlinden** กล่าวเฉพาะระบบกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกา ในช่วงระยะเวลา ปี ๑๙๖๒-๑๙๘๔ โดยวิเคราะห์จากหลักสังคมวิทยาเป็นสำคัญ

- **Foreign Law : current sources of codes and basic legislation in jurisdiction of the world** โดย **Thomas H. Reynolds** เป็นต้น

C. Journals

วารสารด้านกฎหมายเปรียบเทียบ หาด้านได้น้อยมากในประเทศไทย จะมีเพียงไม่กี่เล่มที่ปรากฏในห้องสมุดกฎหมายสำคัญ เช่น ห้องสมุดสัญญา ธรรมศักดิ์ ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยวารสารด้านกฎหมายเปรียบเทียบที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีดังต่อไปนี้

๑. General Journals อาทิเช่น

- **American Journal of Comparative Law** (ของประเทศสหรัฐอเมริกา)
- **Commonwealth Law Bulletin** (มีดัชนีค้นเรื่องที่ดีมาก)
- **International and Comparative Law Quarterly** (ของประเทศอังกฤษ)
- **European Law Review**
- **Lawasia**
- **Revue Internationale de Droit Compare** เป็นต้น

๒. Journals on a specific or jurisdiction อาทิเช่น

- **Acta Juridica** (ของประเทศแอฟริกาใต้)
- **Colombo Law Review** (ของประเทศศรีลังกา)
- **Etudes et documents** (ของประเทศฝรั่งเศส โดย Conseil d' etat)
- **Hong Kong Law Journal**
- **Journal of the Indian Law Review**
- **Malaya Law Review**
- **Scandinavian Studies in Law**
- **Sovetskoe Gosudarstvo i Pravo** (ของประเทศรัสเซีย)

D. Primary Sources and Monographs

เป็นเอกสารชั้นต้น หรือเอกสารตติยภูมิ ส่วนใหญ่จะเป็นเอกสารสำคัญทางราชการที่นำมาเป็นประโยชน์ในการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ อาทิเช่น

- **Law Reports of the Commonwealth**
- **All India Reporter**
- **Selected Judgment of the Supreme Court of Israel**
- **Malayan Law Journal**
- **South Pacific Law Reports**
- นอกจากนี้ยังมีเอกสารชั้นต้นที่ปรากฏบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น **German Law Archive**

(<http://www.iuscomp.org/>) หรือ **Legifrance** (<http://www.legifrance.com/>) เป็นต้น

การปราศจากความกลัว

**เป็นเสมือนรางวัลที่มีค่ามากยิ่งต่อการมุ่งมั่นบากบั่นที่จะได้มา
ความกล้าหาญที่สามารถปฏิบัติความกลัวที่เข้ามาครอบงำ
อาจเรียกได้ว่าคือ**

“ ความสง่างามภายใต้ความกดดัน ”

ออง ซาน ซู จี

วีรสตรีผู้ได้รับรางวัลโนเบล

สาขาสันติภาพ ปี ค.ศ. ๑๙๙๑

ซึ่งมีบทบาทในการเรียกร้องประชาธิปไตยของประเทศพม่า

Legislative Institutional Repository of Thailand

โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน *

โดย นางสาวจุฬารัตน์ ชะปะนัน
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

ปัญหาความยากจนของประชาชนนั้น นับเป็นปัญหาเรื้อรังระดับต้น ๆ ของประเทศที่รอการแก้ไขให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้เพื่อการอยู่ดีกินดีของประชาชนโดยถ้วนหน้าในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจประเทศของรัฐบาลนั้นมิใช่จะมุ่งเน้นแต่เพียงการช่วยเหลือหรือการอุปถัมภ์สถาบันการเงินและผู้ประกอบการภาคธุรกิจสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น หากแต่ต้องมองย้อนกลับไปถึง **“รากเหง้า”** ของปัญหาที่แท้จริงด้วยว่าเกิดจากสาเหตุใดและควรแก้ไขปัญหาให้ลงลึกไปถึงจุดอันเป็นต้นเหตุของปัญหาด้วย ในที่นี้ก็คือปัญหาความยากจนของประชาชนทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทซึ่งถือเป็น **“สังคมในระดับรากหญ้าของประเทศ”** ซึ่งการแก้ไขปัญหานั้น ถูกต้องนั้น ควรสร้าง **“รากฐาน”** ให้แข็งแรงเป็นเบื้องต้นเสียก่อน ที่ผ่านมามีการมุ่งพัฒนาแต่เพื่อให้เศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตในด้านการค้า การลงทุน การอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวโดยมิได้มองปัญหาของสังคมในระดับรากหญ้าหรือการแก้ไขปัญหาความยากจนนั้น ไม่ได้ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในระยะยาวเท่าที่ควร ดังนั้นหนทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็คือต้องทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่ยากจนสามารถลืมตาอ้าปากหรือมีรายได้เพียงพอที่พึ่งตนเองได้ จึงได้เกิด**แนวคิดเรื่องการกระจายการลงทุนไปสู่คนยากจน** หรือ **“โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน”** ขึ้น

โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเป็นโครงการที่ตั้งขึ้นตาม**พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖** เพื่อเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการติดตาม ประสานงานระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

เหตุผลในการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนี้คือ ต้องการให้มีการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนด้วยการนำทรัพย์สินของภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ อันจะเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ เกิดกระบวนการสร้างงาน สร้างรายได้ และกระตุ้นให้มีผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน คืออะไร ?

การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน คือ **“โอกาส”** ในการประกอบอาชีพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยใช้**ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่แม้จะไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของโดยเด็ดขาดแต่มีเพียงสิทธิครอบครองสินทรัพย์** เช่น ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ กสท. ๓ และ น.ค. ๑ สัญญาเช่าอาคารของการเคหะฯ สัญญาเช่าที่ราชพัสดุ หนังสืออนุญาตของ กทม. เทศบาล อุทยานแห่งชาติ เอกสารจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และ

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานบริหารการแปลง
สินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) www.plangsinsap.or.th.

เครื่องจักร ซึ่งเอกสารเหล่านี้เดิมไม่ได้รับการยอมรับจากสถาบันการเงินให้สามารถนำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ได้ แต่ปัจจุบันสามารถนำมาค้ำประกันเงินกู้ตามโครงการ เพื่อนำเงินมาเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

ทุนคืออะไร ?

“ทุน” คือ ทรัพย์สินที่สำรองไว้เพื่อการใดการหนึ่ง เช่นเดียวกับเวลาที่เราต้องการจะเริ่มต้นกิจการของตัวเอง เราก็จำเป็นต้องอาศัย “ทุน” เพื่อใช้ในการเริ่มต้นกิจการนั้น ๆ นั่นเอง

นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนคืออะไร ? ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ?

เนื่องจากแนวนโยบายของรัฐบาลที่ตระหนักถึงความสามารถของประชาชน และต้องการสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการเริ่มต้นกิจการของตนเอง จึงได้กำหนดให้มีนโยบายสำหรับเพื่อช่วยเหลือคนยากจนและผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งในที่นี้ก็คือ “นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน”

นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน คือ นโยบายที่จะทำให้ประชาชนทุกคน ได้มีโอกาสเป็นเจ้าของ “เงินทุน” เพื่อประกอบกิจการส่วนตัว ด้วยการทำให้สินทรัพย์ที่ประชาชนถือครองอยู่มีมูลค่าเพิ่ม (Added Value) มากขึ้น โดยการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่แล้ว ไปขอเอกสารสิทธิยืนยันความเป็นเจ้าของ แล้วนำเอกสารสิทธินั้นไปใช้เป็นหลักประกันในการขอกู้ยืมเงินจากธนาคาร และสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการเริ่มต้นกิจการใหม่

สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลในเรื่องดังกล่าวก็คือ “สำนักงานบริหารการแปลง

สินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน)” หรือ สปท. ซึ่งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ และปรับปรุงระบบข้อมูลทรัพย์สินให้มีมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความโปร่งใส และยังรับหน้าที่เป็นคนกลางในการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลทรัพย์สินกับสถาบันการเงิน เพื่อให้ยอมรับสินทรัพย์ดังกล่าว และหาแนวทางลดความเสี่ยงของสถาบันการเงินต่อสินทรัพย์นั้นอีกด้วย

ประชาชนจะได้อะไรจากนโยบายนี้ ?

สิ่งที่จะได้จากนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนก็คือ “เงินทุน” ที่จะใช้ในการเริ่มต้นกิจการของตนเอง ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการและมีโอกาสได้ดำเนินธุรกิจของตนเองมากขึ้น

ใครบ้างที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการนี้ได้ ?

สำหรับนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนนี้มุ่งสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนที่มีฐานะยากจนไปจนถึงผู้ประกอบการรายย่อย โดยผู้ที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการตามนโยบายดังกล่าว คือ

๑. เกษตรกร และประชาชน ผู้ถือครองเอกสารสิทธิประเภทที่ดินและทรัพย์สินติดกับที่ดินอันได้แก่

๑.๑ หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ส.ป.ก. ๔ - ๑๑ หนังสือแสดงสิทธิของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่จัดให้แก่สมาชิกนิคม หรือ น.ค. ๑ หนังสือแสดงสิทธิของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่จัดให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์ หรือ กสน. ๓ ซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้

๑.๒ หนังสือแสดงสิทธิของกรมที่ดิน ที่ออกเพื่อรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ได้แก่ ใบจอง (น.ส. ๒) ซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักฐานกู้ยืมเงินกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารออมสินได้

๒. ผู้เช่า หรือเช่าซื้อที่ดินและอาคารใน ความดูแลของกรมธนารักษ์ และการเคหะแห่งชาติ ที่กระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคและในเขต กรุงเทพมหานคร รวมถึงที่ดินและอาคารในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งสามารถนำไปขอเอกสารสิทธิประเภทสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ เพื่อใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้

๓. ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่สาธารณะ เช่น ที่ดินสาธารณะที่อยู่ในความดูแลของ กรุงเทพมหานคร และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปขอเอกสารสิทธิประเภท หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่สาธารณะ และหนังสือรับรองอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้

๔. ผู้ประกอบการที่มีเอกสารสิทธิ ประเภททรัพย์สินทางปัญญา อันได้แก่

๔.๑ ทรัพย์สินทางปัญญาที่กฎหมาย บังคับให้จดทะเบียน เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมาย การค้า การออกแบบผังภูมิของวงจรรวม และพันธุ์พืช

๔.๒ ทรัพย์สินทางปัญญาที่กฎหมาย ไม่ได้บังคับให้จดทะเบียน เช่น ลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้

ทางภูมิศาสตร์ ความลับทางการค้า และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดยให้สามารถนำไปใช้เป็นหลักประกันการ กู้ยืมเงินกับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ

ประชาชนจะเข้าร่วมโครงการนี้ได้อย่างไร ?

ขั้นตอนที่ ๑ ผู้กู้ยื่นขอเอกสารสิทธิจาก หน่วยงาน

ขั้นตอนที่ ๒ หน่วยงานพิจารณาอนุมัติ เอกสารสิทธิให้ผู้กู้

ขั้นตอนที่ ๓ ผู้นำเอกสารสิทธิพร้อม โครงการหรือแผนการผลิต ไปเสนอต่อธนาคารหรือ สถาบันการเงิน เพื่อขอกู้เงิน

สำหรับผู้ที่ต้องการจะเข้าร่วมโครงการ ก่อนอื่นต้องยื่นขอเอกสารสิทธิเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ดิน ถือครองอยู่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนจะนำ เอกสารสิทธิ นั้นไปยื่นต่อธนาคารหรือสถาบัน การเงิน เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืม เงิน พร้อมกันนี้ผู้กู้ต้องจัดเตรียมโครงการ หรือ แผนงานการผลิตของตนไปด้วย เพื่อเสนอต่อ ธนาคารหรือสถาบันการเงิน ซึ่งธนาคารหรือสถาบัน การเงินจะดำเนินการพิจารณาความเหมาะสมในการ อนุมัติเงินกู้ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอ กู้ เช่น ความซื่อสัตย์ ประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพิจารณาจากโครงการหรือแผนการผลิต ที่ผู้ขอกู้นำมาเสนอ และจากสินทรัพย์ที่นำมาใช้เป็น หลักประกันด้วย ในส่วนของรายละเอียดขั้นตอนของ การยื่นขอเอกสารสิทธิ นั้น จะแตกต่างกันไปตาม แต่ละประเภทของสินทรัพย์ที่นำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ กู้ยืมเงิน

ตารางแสดงผลการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นทุนถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เอกสารสิทธิ	เอกสารใหม่ (ราย)		ตรวจสอบรับรองเอกสาร (ราย)		โอน		สิ้นคำขอยุติจำนวน (ราย)		อนุมัติสิ้นชื่อ (ราย)	วงเงิน*** (ล้านบาท)
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%		
โฉนดที่ดิน	๑,๐๐๐,๕๒๘	๘๐.๑๕๖	-	-	-	-	๓๖๐	๓๖๐	๓๖๐	๘๘.๓๒
โฉนดที่ดิน	๒๐๐,๐๐๐	๘๖.๕๓๙	๖๐๐,๐๐๐	๔๔๘,๓๓๓	๒๐๐,๐๐๐	๗๘.๖๒๒%	๑๕,๖๑๓	๗,๗๘๑	๗,๗๘๑	๖๖.๙๕
โฉนดที่ดิน	๒๐,๐๐๐	๒๓.๒๗%	๒๐,๐๐๐	๑๗,๔๗๗	๒๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐%	๑๓,๐๐๕	๓๐๕	๓๐๕	๒.๘๖
โฉนดที่ดิน	๕,๐๐๐	๑๒.๙๕๓	๕,๐๐๐	๒,๒๘๑	๕,๐๐๐	๔๕.๖๒%	๑,๕๕๕	๑๓๙	๑๓๙	๑๙.๖๓
โฉนดที่ดิน	-	-	๘๕๐	๓๑๐	๘๕๐	๓๖.๖๒%	๕๕๐	๓๖๕	๓๖๕	๖.๖๖
โฉนดที่ดิน	๓,๐๐๐	๓.๘๕๐	๕,๒๐๐	๓,๑๕๓	๕,๒๐๐	๖๐.๘๗%	๔,๒๐๐	๓,๑๕๓	๒,๗๗	๓๓.๒๖
โฉนดที่ดิน	-	-	๕๐	๒๓	๕๐	๔๖.๐๐%	๕๐	๒๓	๙	๐.๕๙
โฉนดที่ดิน	-	-	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๑๐๐.๐๐%	๒๒๐	๓๑๐	๒๖๐	๓๐.๐๐
โฉนดที่ดิน	-	-	๑,๖๐๑	๑,๑๗๙	๑,๖๐๑	๗๓.๖๔%	๖๐๐	๖๐๐	๑๗๑	๘.๓๑
โฉนดที่ดิน	๑,๓๓๕	๑.๕๓๕	-	-	๑,๓๓๕	๑๐๐.๐๐%	๑,๓๓๕	๑,๐๐๕	๑,๐๐๕	๖๕.๑๘๕.๑๒
โฉนดที่ดิน	๓๘,๗๘๘	๑๗.๘๖๒	๒๕๐	๗	๒๕๐	๒.๘๐%	๒๕๐	๘๖	๑	๐.๐๕
โฉนดที่ดิน	๑,๒๖๘,๖๖๐	๙๐๑.๕๒๕	๖๕๓,๙๕๑	๕๒๘,๗๕๓	๖๕๓,๙๕๑	๗๙.๖๖%	๒๒๒,๕๐๕	๓๖,๐๖๗	๑๐,๓๑๑	๖๕.๓๘๖.๖๕
		๗๑.๒๑%						๑๖.๒๑%		
										๑๐,๕๑๓.๐๐ (เฉพาะรายย่อย)

ผลงานเป็นการจัดทำแผนที่และสอบสวนสิทธิ (ออกโฉนดได้จริง ๑๙๗,๐๗๓ แปลง)

เครื่องจักรสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก (วงเงินจดทะเบียน < ๕๐ ล้านบาท) จำนวน ๘๕๕ ราย วงเงินรวม ๙,๓๓๖.๑๐ ล้านบาท

บาท. อนุมัติเงินกู้ตามโครงการฯ จำนวน ๘,๐๐๐ ราย วงเงิน ๖๘๙.๑๔ ล้านบาท (ประเภทที่ดิน ๗,๙๕๔ ราย ๖๘๗.๗๗ ล้านบาท) (ประเภทสิทธิการเช่าอุทยานฯ ๖ ราย ๐.๓๗ ล้านบาท)

นาโอมิ แคมพ์เบลล์ กับความผิดฐานหมิ่นประมาท *

โดย นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน
นิติกร ๓ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

**นาโอมิ แคมพ์เบลล์ เป็นนางแบบ
ผิวดำที่โด่งดังของอังกฤษ** มีประวัติชีวิตที่
น่าสนใจมากที่สุดคนหนึ่ง กล่าวคือ เธอเป็นคน
เชื้อสายจาไมกา (เป็นเกาะอยู่ในทะเลแคริบเบียน
ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายทาสนิโกรที่มา
จากแอฟริกา) ผสมกับเลือดกรรมกรจีนที่ถูก
หลอกไปทำงานที่นั่นหลังจากที่อังกฤษเลิก
การค้าทาสแล้ว

นาโอมิถูกค้นพบจากแมวมองของบริษัท
แฟชั่นของอังกฤษขณะที่เธอเดินเล่นอยู่ในแถบ
Convent Gardan ของมหานครลอนดอนเมื่อเธอ
อายุได้ ๑๕ ปีเท่านั้น

จากนั้น เธอก็พุ่งขึ้นสู่อันดับนางแบบ
ระดับซูเปอร์สตาร์ของโลกตลอดเวลากว่า ๑๕ ปี
เธอเดินแบบให้กับนิตยสารแฟชั่นชื่อดังของโลก
และเป็นนางแบบให้กับช่างภาพมือหนึ่งของ
โลกแทบทุกคน นอกจากนี้ยังเป็นดาราโฆษณา
ให้กับสินค้าแบรนด์เนมแพง ๆ แทบทุกยี่ห้อ

นาโอมิ แคมพ์เบลล์ ยังเป็นนักแสดง
และนักเขียนนวนิยายที่ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี
มีหน้าข่าวเธอยังเป็นนักธุรกิจที่ประสบ

*บทความ เรื่อง “นาโอมิ แคมพ์เบลล์ กับความผิด
ฐานหมิ่นประมาท”, โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ หนังสือพิมพ์
มติชน วันพุธที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปีที่ ๒๘ ฉบับที่
๙๖๐๘.

ความสำเร็จอย่างสูงในการมีเครื่องสำอางยี่ห้อ
ของเธอเอง

ยังไม่หมด นาโอมิยังเป็นเอ็นจีโอที่ช่วย
องค์การยูเนสโก มูลนิธิเนลสัน แมนเดลา
มูลนิธิพิเทลศาสตร์และองค์ทะไลลามะ วรรณคดี
หาเงินช่วยเหลือที่ยากไร้ทั่วโลกอีกด้วย

นับว่าเธอเป็นคนเก่งพร้อมมูลทีเดียว
ไม่ว่าจะรูปร่างหน้าตา หัวสมอง จิตใจ

เรื่องที่ต้องเขียนถึงนาโอมิก็คือ **เธอได้
เคยให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนว่าเธอไม่เคยข้อง
แวะเรื่องยาเสพติด แต่ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์
The daily Mirror ในอังกฤษได้ตีพิมพ์ภาพของ
นาโอมิกำลังเดินออกจากสถาบันบำบัดยาเสพติด
ติดหนึ่งพร้อมทั้งบรรยายรายละเอียดของ
กระบวนการการเข้ารับการบำบัดการติดยาเสพติด
ติดของเธอ**

นาโอมิได้ฟ้องศาลเรียกค่าเสียหาย
๒ तरह คือ หนังสือพิมพ์ได้**ละเมิดความลับ
ทางการแพทย์ส่วนตัวของเธอและละเมิด
ความเป็นส่วนตัวของเธอตามกฎหมาย
The Data Protection Act** เมื่อเดือนกุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๕๕๔

ศาลชั้นต้นตัดสินเมื่อเดือนเมษายน
พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้นาโอมิชนะคดีโดยบังคับให้
หนังสือพิมพ์ The Daily Mirror จ่ายเงินค่าทนาย
ให้กับนาโอมิพร้อมกับจ่ายค่าทำขวัญให้เธออีก
๓,๕๐๐ ปอนด์ ซึ่งหนังสือพิมพ์ The Daily Mirror
ยื่นอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ได้ตัดสินในเดือนตุลาคม
ปีเดียวกันนั่นเอง โดยกลับคำพิพากษาศาล
ชั้นต้นคือ ยกฟ้องของนาโอมิ และสั่งให้นาโอมิ

จ่ายค่าทนายให้กับหนังสือพิมพ์ด้วยซึ่งเป็นเงินถึง
๓๕๐,๐๐๐ ปอนด์

**นาโอมิ จึงฎีกา (ตรงนี้น่าสนใจ
เนื่องจากศาลฎีกาของอังกฤษเป็นของสภา
ขุนนาง ดังนั้น การปกครองของอังกฤษนี้ต้อง
ถือว่าฝ่ายนิติบัญญัติเป็นฝ่ายที่มีอำนาจสูงสุด
ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการอย่าได้หือเลยทีเดียว
ส่วนเรื่องการคานอำนาจจะระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ
ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการนั้นเป็นเรื่องของ
การปกครองสหรัฐอเมริกา)**

The Law Lords ซึ่งเป็นศาลสูงสุด
ของอังกฤษเพิ่งตัดสินเมื่อเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๕๗ นี้เองกลับคำพิพากษาให้นาโอมิ
ชนะโดยได้รับค่าเสียหายจากหนังสือพิมพ์
The Daily Mirror โดยยื่นคำพิพากษาของ
ศาลชั้นต้น

เรื่องนี้ทำให้ทางสื่อมวลชนของอังกฤษ
โวยวายกันมากเนื่องจากจะเป็นบรรทัดฐานที่
การตัดสินคดีของศาลต่อไปเมื่อมี**บุคคลสาธารณะ
ฟ้องร้องเรื่องความเป็นส่วนตัวโดยเฉพาะในเรื่อง
ของความลับทางด้านทางการแพทย์ของคนใช้
ตาม The Data Protection Act ซึ่งน่าจะลอง
เปรียบเทียบกับระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา
กับประเทศไทย** ดูสนุก ๆ ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ

**หากถือตามมาตรฐานของ
สหรัฐอเมริกาแล้ว นาโอมิ แคมป์เบลล์ คือ
“บุคคลสาธารณะ”** ซึ่งบุคคลสาธารณะนั้นคือนักการเมือง ดารานักแสดง ซึ่งเราอาจจะเรียก
อีกอย่างหนึ่งว่าคนของประชาชนซึ่ง**ศาลฎีกาของ
สหรัฐได้วางบรรทัดฐานไว้ในคดีหนังสือพิมพ์
นิวยอร์กไทม์กับซัลลิแวน (New York Times
v. Sullivan) ว่าบุคคลสาธารณะนั้นจะได้รับ**

ความคุ้มครองในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) น้อยกว่าบุคคลทั่วไป เนื่องจากเป็นคนของประชาชน

ดังนั้น บรรดานักการเมืองและดารา นักแสดงชาวอเมริกันก็ต้องทำใจถ้าจะถูกเปิดโปง หรือขุดคุ้ยเบื้องหลังชีวิตของพวกเขาตามหน้าหนังสือพิมพ์เหมือนกับคำพูดที่ว่า "ถ้ากลัวความ ร้อนก็อย่าเข้าครัว" นั่นแหละ

สำหรับกฎหมายหมิ่นประมาทของประเทศไทยเรานั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ ๑๐ หมวด ๓ มาตรา ๓๓๐ ได้วางหลักไว้ว่า

"ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด พิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริงผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นเรื่องใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน"

ดังนั้น ในเมืองไทยของเราที่เรื่องใครเป็นชู้กับใครถ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและก็มีสิทธิติดคุกได้

คดีของนาโอมิกับหนังสือพิมพ์นั้นถ้าจะฟันธงว่าหากฟ้องในสหรัฐอเมริกา ศาลคงจะไม่รับฟ้องเพราะนาโอมิเป็นบุคคลสาธารณะแน่ แต่ถ้าเรื่องแบบนาโอมินี้คิดจะฟ้องศาลในไทยก็น่าคิด

หมายเหตุ : การวางหลักเกณฑ์เรื่องความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ฐานหมิ่นประมาทของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันออกไป ถ้าคดีนี้เกิดขึ้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลของคดีคงจะไม่เป็นเหมือนที่ศาลอังกฤษตัดสิน เพราะที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีความเห็นที่เสรีภาพของหนังสือพิมพ์มีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง จึงได้มีรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า **"ห้ามรัฐสภามีให้ออกกฎหมายจำกัดตัดทอนเสรีภาพของหนังสือพิมพ์"** และศาลอเมริกันก็ยังได้วางหลักเรื่องความรับผิดชอบหมิ่นประมาทไว้ชื่อว่า **"ข้อความจริงเป็นข้อแก้ตัวได้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา"** ซึ่งหมายความว่า ข้อความที่เป็นหมิ่นประมาทนั้น ถ้าเป็นเรื่องจริง จำเลยสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาเพื่อไม่ต้องรับผิด **ซึ่งต่างจากประเทศไทยที่วางหลักเรื่องความรับผิดชอบหมิ่นประมาทไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๐** ถึงข้อความที่เป็นหมิ่นประมาท แม้จะเป็นความจริงก็ต้องรับผิด หากเข้าข้อยกเว้นที่ห้ามมิให้จำเลยพิสูจน์ ในกรณีที่ข้อความที่กล่าวเป็นความจริงแต่เป็นเรื่องส่วนตัวและการพิสูจน์ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน **ซึ่งข้อจำกัดยกเว้นมิให้จำเลยนำสืบความจริงต้องประกอบด้วยลักษณะครบถ้วนทั้ง ๒ ประการ คือ ๑. เป็นเรื่องส่วนตัว และ ๒. ไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน** ซึ่งหากเป็นเรื่องส่วนตัวและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนก็ไม่ต้องห้ามที่ผู้ถูกกล่าวหาจะนำสืบความจริงได้เหมือนเป็นการวางบรรทัดฐานไว้ว่า

*บุญทิพย์ ผ่องจิตร์ "เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับความรับผิดชอบหมิ่นประมาทในสหรัฐอเมริกา" วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ ๑๐ (๒๕๒๑) ฉบับที่ ๔ หน้า ๕๘๑.

ข้อความจริงไม่เป็นข้อแก้ตัวเสมอไป ดังคำกล่าว
ที่ว่า **ยิ่งจริง ยิ่งผิด**

แนวความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพของหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนในสหรัฐอเมริกา นั้นมีความกว้างขวางเป็นอย่างยิ่งตามหลักทั่วไปแล้ว หนังสือพิมพ์ไม่มีหน้าที่อย่างใดเลยที่จะต้องหลีกเลี่ยงการลงข่าวที่จะทำให้บุคคลเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศ หนังสือพิมพ์ย่อมจะมีเอกสิทธิ์อย่างสมบูรณ์ที่จะลงข่าวใด ๆ ก็ได้หรือจะลงข่าวอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของบุคคลโดยยอมทำได้ตราบใดที่ข่าวนั้นเป็นความจริง แนวความคิดนี้ถ้าเปรียบเทียบกับของเมืองไทย จะเห็นความแตกต่างหลายประการ ประการสำคัญที่สุดคือ เมืองไทยมิได้เห็นความสำคัญของการให้ความคุ้มครองเสรีภาพของหนังสือพิมพ์มากเหมือนในสหรัฐอเมริกา

เหตุผลแห่งความแตกต่างนั้นอาจกล่าวได้ว่าจุดเริ่มแห่งความคิดเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์นั้นมีความแตกต่างกัน รวมถึงในเรื่องของระบบกฎหมายและตัวบทกฎหมายระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ **ในศาลอเมริกันมีอำนาจสร้างกฎหมายได้** จึงตั้งกฎเกณฑ์ความรับผิดชอบในกรณีความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้ต่างกัน โดยเฉพาะในกรณีที่กระทำต่อบุคคลที่ต่างสถานะกัน แต่**ในศาลไทยไม่มีอำนาจสร้างกฎหมาย** มีแต่อำนาจในการตีความตัวบทกฎหมายเท่านั้น จึงต้องตัดสินคดีไปตามตัวบทกฎหมายหรือลายลักษณ์อักษรที่ได้วางไว้.

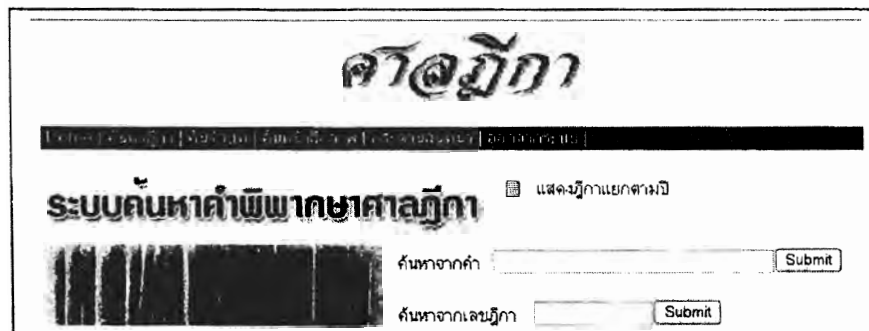
แนะนำเว็บไซต์

โดย นางสาวศรีฐา ตาราศร
นิติกร ๔ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
karitta@parliament.go.th

http://www.thaigov.go.th รัฐบาลไทย

เว็บไซต์ให้บริการข้อมูลข่าวสารของรัฐบาล ข่าวจากทำเนียบรัฐบาล ข่าวสรุปผลการประชุมของคณะรัฐมนตรี ผลการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี วารสารทำเนียบ ให้บริการเยี่ยมชมบันทึกการถ่ายทอดสดงานต่าง ๆ ของรัฐบาลในรูปแบบวิดีโอขนาดย่อ นอกจากนี้ในเว็บไซด์ยังให้บริการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ส่วนราชการอื่นด้วย

http://www.supremecourt.or.th/search.asp ศาลฎีกา

เว็บไซต์ให้บริการค้นหาคำพิพากษาของศาลยุติธรรม ค้นหาคำพิพากษาคดีแพ่งคดีอาญา คดีที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีพิจารณาความอาญา ฯลฯ โดยแยกระบบการค้นหาจากคำที่ปรากฏในคำพิพากษา ค้นหาจากเลขฎีกา ค้นหาจากตัวบทกฎหมาย บริการค้นหาหนังสือภาพที่เกี่ยวกับกฎหมาย และยังให้บริการการค้นหาคำพิพากษาแบบขั้นสูงด้วยวิธีการนำเอาการค้นหาทุกแบบมาสร้างเป็นเงื่อนไขในการค้นหาจากการระบุชื่อคู่ความ ชื่อกฎหมาย ชื่อผู้พิพากษา ปีที่ต้องการค้นที่ละเอียดขึ้น

หนังสือพิมพ์

LIART

<http://www.concourt.or.th> ศาลรัฐธรรมนูญ

เว็บไซต์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้บริการค้นหา คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยแยกการค้นหาค้นหาเป็นรายปี บริการข้อมูลประวัติ ความเห็นของศาลรัฐธรรมนูญ ประวัตินิติศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ กระบวนการ พิจารณาคดี ประกาศกฎหมาย ข่าวความเคลื่อนไหวในวงการศาลรัฐธรรมนูญ การประชุมของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โครงการศึกษาวิจัยของ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

<http://www.encyclopedia.com> สารานุกรม

เว็บไซต์ให้บริการข้อมูลที่ทันสมัยจากสารานุกรมโคลัมเบีย ให้บริการดาวน์โหลด ข้อมูลในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มากมาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งข้อมูล จากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลจากเครือข่ายต่าง ๆ ในระดับนานาชาติ ทีวีทัศน์ วิทัศน์ หนังสือหายาก แผนที่ รูปภาพ งานเขียน งานศิลปะ หนังสืออ้างอิง ฯลฯ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ ใ้แก่เราอย่างยิ่งทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง

เผยแพร่ทางเว็บไซต์

Legislative Institutional Repository of Thailand

LIRT

NASA HQ Library

Welcome to the National Aeronautics and Space Administration Headquarters Library

ISI Web of Knowledge - Includes **Web of Science** (otherwise known as **Science Citation Index**), **ISI Proceedings**, and **Inspec**. Search across all three databases at once or focus on one at a time. Brought to you courtesy of the **GSFC Library**. Limited to NASA HQ & GSFC employees.

NASA Aeronautics and Space Database - Indexes NASA technical reports and scientific literature. Includes the full-text of many

Quick Links to Poj

NASA Only

- Library Catalog
- NASA tech reports: ASD / ASD+ NTRS

www.hq.nasa.gov/office/hqlibrary/

ห้องสมุดของสำนักงานใหญ่ องค์การอวกาศแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา
 เว็บไซต์นี้เป็นเว็บไซต์ห้องสมุดสำนักงานใหญ่ขององค์การอวกาศแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา บริการข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ดาราศาสตร์ รายงานความก้าวหน้าด้านการศึกษาวิจัยของนาซา การสำรวจดวงดาวในระบบสุริยะจักรวาลและดาวคู่ขนาน การเดินทางและการใช้ชีวิตบนยานอวกาศ ฯลฯ โดยมีบริการให้ดาวน์โหลดเอกสารต่าง ๆ ได้ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

www.unog.ch/library/start.htm

ห้องสมุดขององค์การสหประชาชาติ

เว็บไซต์ของห้องสมุดขององค์การสหประชาชาติ ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ บริการข้อมูลความเคลื่อนไหว งานเขียน บทความทางวิชาการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในองค์การสหประชาชาติ เหมาะสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง และหากสนใจค้นคว้าด้านกฎหมายต่างประเทศ ในเว็บไซต์นี้จะมีการจัดให้มีการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์กฎหมายที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติอีกด้วย

